Coordonatori

dir. Mihaela Beşa **dir. adj. Liliana Panaite**
Iuliana Alina Halac **Cristina Dranca**

Lucrările simpozionului judeţean

Dimitrie Cantemir - un destin românesc în Luminile europene

Suceava, 2025

Coordonatori

dir. Mihaela Beșa
Iuliana Alina Halac

dir. adj. Liliana Panaite
Cristina Dranca

Lucrările simpozionului județean *Dimitrie Cantemir* - *un destin românesc în Luminile europene*

Suceava, 2025

Autorii articolelor sunt responsabili pentru conținutul acestora.

Coperta: Culipei Vanessa Elena

Grafica: Reindl Alexandra

ISSN 3061 - 6174

ISSN- L 3061 - 6174

CUPRINS

CAPITALUL UMAN AL ȘCOLII: DE LA FORMARE LA EXCELENȚĂ ÎN PROCESUL DIDACTIC – STRATEGII DE DEZVOLTARE ȘI SUCCES INSTITUȚIONAL LA COLEGIUL ECONOMIC „DIMITRIE CANTEMIR" SUCEAVA**,** director, prof. Beșa Mihaela……..…….... 5
EFECTUL DOMINO ERASMUS+: DE LA MOBILITATE LA RESURSĂ PENTRU COMUNITATEA ȘCOLARĂ ȘI LOCALĂ, prof. Sfichi Florentina Elena ……..…… 8
ORIZONTURI DESCHISE PRIN LECTURĂ: PROIECTUL „PERSONALITĂȚI FEMININE ÎN ISTORIE, PERSONAJE FEMININE ÎN LITERATURĂ, prof. Dranca Bogdan Mihai……..… 14
PROIECTUL EDUCAȚIONAL - CALEA CĂTRE EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIE, prof. Dranca Cristina…..…… 16
PROIECT EDUCAȚIONAL „SĂ CITIM PENTRU MILENIUL III" -PROGRAM NAȚIONAL DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ - CĂRȚILE ȘI LUMEA LOR, prof. învățământ timpuriu Bordeianu Maria Adina ……..….. 18
SEMNIFICAȚII FILOSOFICE ȘI ALEGORICE ÎN LUCRAREA ISTORIA IEROGLIFICĂ DE DIMITRIE CANTEMIR, prof. Simianovici Ion-Eugen …… 27
PROIECTE ȘI PARTENERIATE EDUCAȚIONALE, prof. Aldea Carmen-Lăcrămioara …..……... 32
LE BÉNÉVOLAT – UNE LEÇON SUR LES VALEURS ET LA SOCIÉTÉ, prof. Murea Ioana ..…. 33
EXEMPLU DE BUNE PRACTICI ÎN ORA DE MATEMATICĂ, prof. Popescu Adelina …..……... 34
APLICAREA METODEI STEAM ÎN PREDAREA DISCIPLINEI ECONOMIE, prof. Bejinariu Marioara Cocuța …….……... 37
MATEMATICIANUL – DE LA FORMARE LA EXCELENȚĂ, prof. Negrea Daniela ……..……... 38
OPORTUNITĂȚI DE FORMARE PENTRU CADRELE DIDACTICE PRIN PROGRAMUL ERASMUS+, prof. dr. Vranciu Livia-Elena …….…… 40
CAPITALUL UMAN AL ȘCOLII – DE LA FORMARE LA EXCELENȚĂ ÎN PROCESUL DIDACTIC, prof. dr. Mărioara Hrițcan …….…… 44
IMPORTANȚA CAPITALULUI UMAN LA COLEGIUL TEHNIC „REGELE FERDINAND I" RĂDĂUȚI, prof. Grijincu Marius-Costel ……...…...… 47
EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – DE LA CUNOAȘTEREA CONCEPTULUI ȘI A PRINCIPIILOR DE BAZĂ PÂNĂ LA ÎMPĂRTĂȘIREA BUNELOR PRACTICI, prof. psihopedagogie specială Iliesi Anamaria ……..…… 49
CERCUL METODIC AL PROFESORILOR DE GEOGRAFIE MUNȚII GIUMALĂU, prof. Panțiru Elena-Daniela 53
INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN PREDAREA LIMBILOR MODERENE LA LICEU: DE LA METODE TRADIȚIONALE LA EXPERIENȚE DIGITALE, prof. Cobzariu Mirabela 55
DOUĂ MÂINI DE FĂINĂ – CÂND CAPITALUL UMAN DEVINE RESURSĂ STRATEGICĂ A BINELUI, prof. Curic Adina 58
„INTERCULTURALITATE, FRANCOPHONIE ȘI VALORI EUROPENE" PROIECT EDUCAȚIONAL, prof. Maxim Irina Natalia Daniela 60
CAPITALUL UMAN CA RESURSĂ STRATEGICĂ: PERSPECTIVE MODERNE ÎN PROCESUL DIDACTIC, prof. Buzic Ioana Adriana 65
FORMAREA CONTINUĂ A PERSONALULUI DIDACTIC AUXILIAR, secretar șef Cramariuc Maria-Carmen 67
COACHING PENTRU COMUNICAREA DIDACTICĂ. REGULI UTILE PENTRU O COMUNICARE DIDACTICĂ EFICIENTĂ, prof. Acatrinei Mihaela 69
INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ – PARTENERUL PROFESORULUI DE MATEMATICĂ ÎN LICEU. STRATEGII INOVATOARE ȘI BUNE PRACTICI ÎN PREDARE, ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE, prof. Pruteanu Nicoleta 73
ÎNVĂȚAREA ÎN AER LIBER – O EXPERIENȚĂ FORMATIVĂ ÎN CADRUL UNUI CURS ERASMUS, prof. Vasilică Claudia 75
PROIECT DIDACTIC PENTRU ACTIVITATE INTEGRATĂ, educatoare: prof. Juravle Miruna Sonia ……..……. 77
QUALIFICATION TO EUROPEAN STANDARDS: INVESTIȚIA ÎN OAMENI PENTRU O EDUCAȚIE SUSTENABILĂ, prof. Reindl Alexandra ……..…….…….. 79

PREDAREA MATEMATICII PRIN INTERMEDIUL PROIECTELOR STEAM, prof. Cărămidă Elena Daniela ……..…… 82
ÎNVĂȚAREA PRIN PROIECTE ÎN CADRUL FIRMEI DE EXERCIȚIU – EXPERIENȚE APLICATIVE LA DISCIPLINELE ECONOMICE, prof. Ioachimescu Adriana Elena ..……. 88
TRADIȚII ȘI FAPTE BUNE. ECOFOLCLOR - TINERI PROMOTORI ȘI IUBITORI AI JOCULUI ȘI PORTULUI POPULAR ROMÂNESC, prof. Busuioc Adriana …… 90
PLANIFICAREA STRATEGICĂ A RESURSELOR ÎN UNITĂȚILE DE INVĂȚĂMÂNT, secretar Gheorghiță Mihaela …….. 92
PROFESORUL ÎN ERA AI: DE LA COMPETENȚE DIGITALE LA EXCELENȚĂ DIDACTICĂ ÎN EDUCAȚIE, prof. Halac Iuliana Alina ……... 94
DIMITRIE CANTEMIR – ÎNTRE POLITICĂ DE STAT ȘI CULTURĂ, prof. Cezar Cramariuc…. 96
RESURSA UMANĂ – CHEIA FORMĂRII VIITORILOR TEHNICIENI ÎN GASTRONOMIE, prof. Șîc Ana …… 98
STRATEGII INOVATOARE ȘI BUNE PRACTICI ÎN PROCESUL DE PREDARE–ÎNVĂȚARE–EVALUARE LA DISCIPLINA EDUCAȚIE MUZICALĂ, prof. Caliniuc Adriana ……..…100
DÉVELOPPEMENT DE LA COMPÉTENCE D'EXPRESSION ORALE À TRAVERS LE CHANT ET LA POÉSIE DANS L'ENSEIGNEMENT DU FLE : PERSPECTIVES DIDACTIQUES ET IMPLICATIONS PÉDAGOGIQUES, prof. Pelin Elena-Cosmina …… 101
ROLUL CADRELOR DIDACTICE AUXILIARE ÎN CONSOLIDAREA CULTURII ORGANIZAȚIONALE ȘI ÎN SPRIJINIREA COLABORĂRII DIN COMUNITATEA EDUCAȚIONALĂ, secretar Pavăl Gabriela …….. 104
CORELAȚIA DINTRE DEZVOLTAREA CAPITALULUI UMAN ȘI EFICIENȚA PROCESULUI DIDACTIC ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ, prof. dr. Bursuc Maria ……..106

CAPITALUL UMAN AL ȘCOLII: DE LA FORMARE LA EXCELENȚĂ ÎN PROCESUL DIDACTIC – STRATEGII DE DEZVOLTARE ȘI SUCCES INSTITUȚIONAL LA COLEGIUL ECONOMIC „DIMITRIE CANTEMIR” SUCEAVA

Director, prof. Bețsa Mihaela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Rezumat: Lucrarea analizează rolul capitalului uman în dezvoltarea și consolidarea excelenței educaționale, din perspectiva managementului instituțional, având ca studiu de caz Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava. Sunt evidențiate strategiile de formare continuă a cadrelor didactice, modernizarea infrastructurii educaționale și impactul proiectelor finanțate prin PNRR, PEO și Erasmus+ asupra calității procesului instructiv-educativ. Accentul este pus pe corelarea formării profesionale cu cerințele pieței muncii, pe dezvoltarea competențelor digitale și transversale ale elevilor și pe consolidarea dimensiunii europene a educației. Lucrarea demonstrează că investiția susținută în resursa umană reprezintă un factor determinant al succesului instituțional și al performanței școlare.

Educația reprezintă, în societatea contemporană, una dintre cele mai sigure și eficiente investiții în dezvoltarea durabilă a comunității. Într-un context marcat de schimbări accelerate, de digitalizare și de adaptarea continuă la cerințele pieței muncii, conceptul de capital uman capătă o relevanță deosebită în mediul școlar. La Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava, capitalul uman este privit ca fundament al calității educației și ca principal factor al performanței instituționale.

Școala nu este doar un spațiu de transmitere a informațiilor, ci un mediu complex de formare a competențelor profesionale, sociale și civice. Capitalul uman al instituției este constituit din cadrele didactice, elevi, personal auxiliar și parteneri educaționali, toți având un rol esențial în realizarea misiunii educaționale. Strategiile de dezvoltare instituțională sunt construite pornind de la această realitate, iar documentele manageriale reflectă o viziune coerentă asupra evoluției școlii.

Calitatea corpului profesoral reprezintă unul dintre principalele atuuri ale Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava. Conform datelor din Planul de Acțiune al Școlii, instituția dispune de un colectiv format din 77 de cadre didactice, majoritatea având grade didactice superioare și experiență profesională solidă. Peste trei sferturi dintre profesori dețin gradul didactic I, iar prezența cadrelor didactice cu titlul de doctor în științe contribuie la consolidarea prestigiului academic al școlii. În plus, formarea continuă a profesorilor este tratată ca o prioritate strategică. Participarea constantă la cursuri de perfecționare, cercuri pedagogice, schimburi de experiență și proiecte educaționale asigură actualizarea competențelor profesionale și adaptarea metodelor de predare la nevoile elevilor. Profesorul devine astfel un facilitator al învățării, capabil să valorifice metode moderne, centrate pe elev, precum învățarea bazată pe proiecte, utilizarea resurselor digitale și evaluarea formativă.

Managementul instituțional promovează un climat organizațional bazat pe colaborare, transparență și responsabilitate. Activitatea în cadrul comisiilor metodice și implicarea cadrelor didactice în procesul decizional au generat coeziune și asumare, contribuind la succesul proiectelor derulate și la obținerea unor rezultate remarcabile la nivel local, județean și național.

Un element definitoriu al dezvoltării recente a colegiului îl reprezintă implementarea proiectelor finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență. În cadrul acestui program, instituția derulează trei proiecte majore: proiectul **”EduDigital – Unități de învățământ preuniversitar echipate și performante în Municipiul Suceava” cod F-PNRR-DOTARI-2023-238” - Programul Național de Redresare și Reziliență, Componenta C15 – Educație** dezvoltat în parteneriat cu Primăria municipiului Suceava (prin care au fost dotate cu echipamente IT și mobilier toate sălile de clasă), proiectul **“Dotarea cu laboratoare inteligente a Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava”**, cod F-PNRR-SmartLabs-2023-1302 (prin care s-au înființat două laboratoare Smart), proiectul **“Dotarea cu laboratoare de informatică și ateliere de practică a unităților de învățământ din rețeaua învățământului profesional și tehnic”,** cod F-PNRR-DOTLAB-2024-0235 (prin care s-a îmbunătățit cu echipamente IT un laborator de informatică).

Aceste investiții au contribuit semnificativ la îmbunătățirea infrastructurii educaționale și la crearea unui mediu de învățare atractiv și eficient. Sălile de clasă sunt dotate cu table interactive, sisteme audio-video și conexiune performantă la internet, facilitând integrarea tehnologiei în procesul didactic. Atelierele de practică au fost modernizate prin achiziționarea de echipamente și software-uri specifice domeniilor economic, turism și alimentație publică, oferind elevilor posibilitatea de a exersa competențele profesionale în condiții apropiate de cele din mediul real de muncă.

Laboratoarele inteligente SmartLab reprezintă un spațiu inovator, dedicat dezvoltării creativității și competențelor digitale. Dotările moderne, precum roboții educaționali, imprimantele 3D și echipamentele de realitate virtuală, permit abordarea interdisciplinară a conținuturilor și stimularea gândirii critice. Participarea constantă la concursuri de robotică și obținerea titlului de „Școală RoboCampioană” confirmă impactul pozitiv al acestui proiect asupra elevilor.

.

Complementar investițiilor în infrastructură, proiectele finanțate prin Programul Educație și Ocupare susțin dezvoltarea capitalului uman. Colegiul a implementat, în calitate de partener, proiectul POCU "EDUCOMP – Sprijinirea dezvoltării competențelor secolului XXI prin educație non-formală și activități outdoor", POCU/987/6/26/153755, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 și implementează două proiecte PEO în calitate de coordinator sau partener al USV: **"Tranziția spre piața muncii prin stagii de pregătire practică",** cod SMIS 318218, și **"Primul student din familia USV 4.0 – PRIMSTUD USV 4.0",** cod SMIS - 323162 Prin acestea, profesorii beneficiază de cursuri acreditate care vizează competențele digitale, incluziunea școlară și managementul clasei, în timp ce elevii participă la stagii de practică relevante, realizate în parteneriat cu agenți economici și la activități de consiliere școlară și pregătire remedială în vederea pregătirii examenului de bacalaureat și a accederii în instituțiile universitare.

Dimensiunea europeană a educației este consolidată prin cele două acreditări Erasmus+, în domeniul formării profesionale și al educației școlare: **Erasmus+ KA121 acreditare Educație școlară,** 2025-1-RO01-KA121-SCH-000059919 și **Erasmus+ KA121 acreditare Formare profesională (VET)**, 2025-1-RO01-KA121-VET-000318560. Proiectele Erasmus+ permit elevilor să desfășoare activități și stagii de pregătire practică în școli și companii din state membre ale Uniunii Europene, contribuind la dezvoltarea competențelor școlare, profesionale și interculturale. Cadrele didactice participă la cursuri de formare și activități de tip job shadowing, facilitând schimbul de bune practici și modernizarea actului didactic.

Capitalul uman al școlii este potențat și printr-o rețea solidă de parteneriate locale, județene, regionale, naționale și transfrontaliere. Colaborarea cu Inspectoratul Școlar Județean Suceava, autoritățile locale, Universitatea „Ștefan cel Mare" și mediul economic contribuie la adaptarea ofertei educaționale la realitățile socio-economice. Proiectele transfrontaliere derulate cu instituții din Ucraina și Republica Moldova susțin schimbul de experiență și promovarea valorilor europene, asemenea și celorlalte parteneriate cu școli și instituții din România.

Elevii reprezintă finalitatea tuturor acestor demersuri educaționale. Rezultatele obținute la examenul de Bacalaureat (procent de promovabilitate peste 90% în ultimii 3 ani școlari în rândul celor în jur de 300 de absolvenți anual), participarea la olimpiade și concursuri atât de profil, cât și la disciplinele de cultură general, precum și performanțele firmelor de exercițiu demonstrează eficiența strategiilor implementate. În plus, din anul 2013, colegiul este Centru de Resurse pentru Firmele de Exercițiu, metodă care permite elevilor să învețe prin simularea activității economice reale și să își dezvolte competențe antreprenoriale.

În concluzie, excelența în educație nu este o destinație, ci un proces continuu de adaptare și inovare. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava reprezintă un exemplu de bună practică în ceea ce privește valorificarea capitalului uman ca resursă strategică. Aici am reușit să construim un ecosistem educațional performant, bazat pe o viziune clară și pe o echipă de oameni dedicați. În plus, investițiile realizate prin proiectele PNRR, PEO, POCU și Erasmus+, alături de implicarea unei echipe dedicate de profesioniști, demonstrează că excelența educațională este rezultatul unui proces coerent, bazat pe formare continuă, inovare și colaborare. Capitalul uman al școlii rămâne cea mai valoroasă resursă și garanția dezvoltării durabile a instituției și a comunității. Împreună, transformăm formarea didactică în excelență și oferim tinerilor din Suceava nu doar o diplomă, ci o șansă reală de a deveni liderii economici de mâine. Capitalul uman al școlii noastre este, în definitiv, cea mai prețioasă moștenire pe care o lăsăm comunității.

Bibliografie:

www.cedcsv.ro

EFECTUL DOMINO ERASMUS+: DE LA MOBILITATE LA RESURSĂ PENTRU COMUNITATEA ȘCOLARĂ ȘI LOCALĂ

Prof. Sfichi Florentina Elena
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava a implementat, în anul școlar 2024 – 2025, proiectul nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000204745, în cadrul acreditării Erasmus pentru mobilități Erasmus+ în domeniul Educație școlară nr. 2021-1-RO01-KA120-SCH-000044293. Rezultatele obținute ca urmare a participării la activități transnaționale sunt postate pe siteul școlii https://www.cedcsv.ro/cedc/index.php/proiecte/263-erasmus-acreditare-in-domeniul-educatie-scolara-an-iii și pe siteul proiectului https://did-clio.net/siteAcreditare/index.php?p=biblioteca.

În anul școlar 2024-2025 elevii și profesorii participanți la mobilități Erasmus+ au elaborat Ghidul de bune practici pentru implementarea Pactului Verde European *„Viitor Verde, Cetățeni Activi: Inovație și Competențe pentru Dezvoltare Durabilă”*, care se poate vizualiza accesând siteul https://www.cedcsv.ro/cedc/images/2025/Ghid_de_bune_practici_pentru_implementarea_Pactului_Verde_European.pdf.

De ce este important acest ghid pentru elevi?

Acest ghid nu este doar o altă carte despre mediu. Este un instrument care îi învață pe elevi să fie agenții schimbării. El transformă ideile abstracte ale Pactului Verde European în acțiuni concrete, inspirate din experiența reală a altor elevi. Integrarea la orele de curs (dirigenție, geografie, discipline economice etc.) a unor activități precum: impactul fast fashion asupra mediului, dieta echilibrată, comportament civic etc. și a experienței dobândite de elevii și profesorii participanți la mobilitățile de grup din cadrul Acreditării Erasmus pentru mobilități Erasmus+ în domeniul „Educație școlară”, nr. 2021-1-RO01-KA120-SCH-000044293 este esențială pentru a forma elevi conștienți, responsabili și capabili să contribuie activ la o lume mai durabilă și echitabilă.

Elevii pot descoperi cum alți liceeni europeni au transformat ideile de sustenabilitate în proiecte practice: de la crearea de grădini urbane, la inițiative de reciclare creativă sau la campanii de conștientizare în comunitățile lor.

Acest ghid oferă nu doar cunoștințe, ci și competențe practice esențiale pentru viitorul tinerilor, indiferent de profesia pe care o vor alege. Elevii vor învăța cum să gândească critic, cum să colaboreze eficient și cum să transforme o problemă globală într-o soluție locală.

Implementarea Pactului Verde nu este doar despre mediu. Este despre calitatea vieții. Ghidul arată cum prin acțiuni concrete putem contribui la un aer mai curat, la o apă mai pură și la orașe mai sănătoase. El le oferă tinerilor instrumentele necesare pentru a fi parte din soluție, construind un viitor mai bun pentru generațiile viitoare.

Sustenabilitatea nu înseamnă sacrificii, ci oportunități. Ghidul demonstrează cum investițiile în tehnologii verzi, în eficiența energetică și în inovare pot duce la creșterea competitivității, la crearea de noi locuri de muncă și la reducerea costurilor pe termen lung.

În esență, Ghidul de bune practici este o dovadă că viitorul verde nu este un concept utopic, ci o realitate pe care o putem construi împreună. Elevii vor ști cum să facă primii pași pentru a deveni cetățeni activi, pregătiți să contribuie la un viitor mai bun, mai sănătos și mai prosper pentru toți.

Mobilitățile transnaționale de grup desfășurate în parteneriat cu școlile europene: Istituto d'Istruzione Superiore Francesco Ferrara Mazara del Vallo Italia și Colegio Amor Misericordioso (COAMI) Madrid, Spania, la care au participat 20 elevi și 4 profesori, au avut ca obiectiv central dezvoltarea cetățeniei active și a competențelor civice ale acestora prin promovarea valorilor durabile necesare unui stil de viață sănătos.

În Italia, activitățile au fost centrate pe strategia Green Deal – "De la fermă la consumator", strategie al cărui obiectiv central este asigurarea unor alimente mai sănătoase și mai durabile. Elevii români, italieni, croați și greci au prezentat acțiunile promovate în țările lor în domeniul ecologic, au participat la workshopuri și prezentări cu titlul: "Ready for the Green Challenge?", "Fight food waste – Using up all your leftovers makes your money and effort go further!", Check Food list. Healthy food cooking session", "Mediteraneea diet", "Slow food" și la o lecție webquest cu titlul "What is at the heart of climate-friendly food?", ocazie cu care au aprofundat conceptele cheie care definesc dieta mediteraneeană, alimentația sănătoasă și durabilă și au identificat strategii în vederea reducerii impactului negativ al risipei de alimente asupra mediului înconjurător.

Activitățile desfășurate în cadrul workshopului "Fight food waste – Using up all your leftovers makes your money and effort go further!" activitățile s-au concentrat pe educarea elevilor cu privire la planificarea meselor, tehnicile adecvate de depozitare a alimentelor, obiceiurile de consum atente și utilizarea creativă a resturilor, toate acestea fiind componente esențiale ale unei bucătării durabile. Elevii au conștientizat faptul că gestionarea eficientă a deșeurilor în bucătărie joacă un rol esențial în promovarea vieții durabile, oferind o multitudine de beneficii de mediu, sociale și financiare. Bucătăriile sunt adesea cea mai mare sursă de deșeuri menajere, deșeurile alimentare reprezentând o parte semnificativă din acest total. Când mâncarea este irosită, nu se pierd doar alimentele în sine, ci și resursele care au fost folosite pentru producerea, transportul și depozitarea lor, cum ar fi apa, energia și forța de muncă.

Prin adoptarea unor practici mai eficiente de gestionare a deșeurilor de bucătărie, ne putem reduce drastic amprenta asupra mediului, ajutând la conservarea acestor resurse prețioase și la atenuarea impactului negativ al deșeurilor asupra planetei noastre. Elevii au conștientizat faptul că reducerea risipei alimentare este una dintre cele mai simple, dar cele mai eficiente modalități de combatere a schimbărilor climatice, deoarece descompunerea materiei organice din gropile de gunoi produce metan, un gaz cu efect de seră puternic. În cadrul lecției webquest la care au participat, cu titul "What is at the heart of climate-friendly food?" elevii au identificat alimentele cele mai prietenoase cu mediul (alimente sustenabile care trebuie consumate pentru a salva planeta): ciuperci, avocado, quinoa, afine, ovăz, leguminoase uscate (fasole, linte, năut), roșii, brocoli, varză kale, mere, alge marine, morcovi, fructe de pădure, upcycled foods (alimentele reciclate se referă la produse făcute din ingrediente care altfel ar fi fost aruncate – de exemplu, utilizarea în gospodărie a cojilor de fructe, a zațului de cafea), cartofii dulci.

Totodată, elevii au identificat și promovat în școala lor beneficiile dietei mediteraneene și a adoptării conceptului "slow food". Dieta mediteraneană este ușor de urmat datorită varietății bogate de preparate culinare ce pot fi ușor personalizate în funcție de preferințele fiecărei persoane în parte și are beneficii reale asupra sănătății și a mediului, iar adoptarea conceptului "slow food" înseamnă, în esență, a savura momentul și a alege doar hrana de calitate.

Elevii au învățat să adopte o dietă mai sănătoasă și mai potrivită, să culeagă fructe și legume urâte, să păstreze alimentele cu înțelepciune, să înțeleagă etichetarea alimentelor, să-și iubească resturile, să respecte alimentele, să sprijine fermierii locali, să folosească mai puțină apă. Ei au înțeles că micile schimbări în obiceiurile noastre zilnice pot avea un impact global uriaș.

În cadrul mobilității de grup din Madrid, Spania, elevii români și spanioli au prezentat acțiunile promovate în țările lor în domeniul ecologic, au participat la workshopuri, prezentări și studii cu titlul: Environmental Education in my school, "Green Week" program în România, Living a Healthy Life - what daily habits can contribute to a healthy life, activități în grădina de zarzavaturi a școlii, webquest Health benefits of the Mediterranean diet, Project Madrid - How is Madrid a sustainable and accessible city? Is Madrid a bike-friendly or walkable city?, Culture in… Green, Health & Well-Being. Gardens as a refuge from noise, pollution, and stress, "Vigilantes del Suelo" in Parque del Oeste.

Elevii români au promovat programul Săptămâna verde care îi ajută să-și dezvolte abilități legate de explorarea interdisciplinară și transdisciplinară a mediului înconjurător și de formarea unor comportamente responsabile față de mediu. Programul Săptămâna Verde contribuie la obiectivele educaționale în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei, artelor și matematicii (STEAM), oferind un context semnificativ pentru experimentare, unde atât profesorii, cât și elevii sunt încurajați să își arate creativitatea și să împletească, într-un mod atractiv, teoria cu aplicațiile sale în viața de zi cu zi.

De asemenea, elevii au participat la un workshop intitulat „O viață sănătoasă", organizat în cantina școlii, identificând obiceiurile zilnice care pot contribui la o viață sănătoasă. Elevii au studiat din punct de vedere nutritiv și caloric meniurile propuse de un nutritionist, servite la cantina școlii. Acest atelier i-a ajutat pe tineri să înțeleagă cum o viață sănătoasă are de-a face cu mai mult decât ceea ce mănâncă. Un stil de viață sănătos necesită respectarea anumitor obiceiuri și rutine în fiecare zi. Elevii au identificat lucrurile pe care fiecare le face personal pentru a duce la o viață sănătoasă. Împreună cu elevii spanioli, au propus meniuri zilnice care încurajează obiceiurile sănătoase.

Elevii au realizat un proiect (studiu de investigație supravegheat în grupuri internaționale): "Crearea unui oraș sustenabil". În cadrul acestei activități, elevii au conceput orașul ideal, investigând efectele activităților umane în comunitatea locală sub diverse aspecte:

transport, spații verzi, folosirea energiei regenerabile, producția de alimente, managementul deșeurilor.

Elevii au identificat atât impactul direct, cât și cel indirect al acțiunilor umane, inclusiv povești despre proiecte locale de gestionare a mediului sau alte acțiuni umane care au ajutat sau au avut un efect negativ asupra zonei locale.

Pentru a învăța despre ecosistemul sustenabil al Madridului, elevii au participat la un workshop intitulat: "Cultură în... Verde". Elevii au învățat despre ecosistemul sustenabil, despre practicile de sustenabilitate urmate la nivel mondial și au fost invitați să își imagineze, să proiecteze și să construiască modelul ecosistemului viitorului.

Ce au aflat? În Madrid există din ce în ce mai multe magazine specializate care oferă numeroase alternative clienților din Madrid pentru a-și reduce amprenta de carbon și ecologică prin vânzarea de produse sănătoase și ecologice. Supermarketurile Zero Waste, magazinele second-hand sau cazarea sustenabilă, moda și accesoriile ecologice sunt câteva dintre inițiativele care promovează și ajută la îmbunătățirea obiceiurilor de zi cu zi în lupta pentru salvarea planetei și încurajează cumpărăturile eco-sustenabile și mișcarea zero waste.

Elevii au participat și la un proiect de știință cetățenească inițiat de către Fundația Ibercivis și CITA (Centrul de Cercetare și Tehnologie Agroalimentară din Aragon) - Atelier: „Vigilantes del Suelo" în Parque del Oeste pentru a înțelege calitatea solurilor din Spania. Prin intermediul acestei campanii de știință cetățenească „Vigilantes del Suelo", elevii au colectat probe de sol din împrejurimi, pe care le-au analizat pentru a determina starea de sănătate a solului. Rezultatele obținute în această zonă sunt folosite pentru a crea o hartă națională a sănătății solului.

În cadrul workshopului "Grădinile ca refugiu împotriva zgomotului, poluării și stresului", elevii au identificat beneficiile directe ale plantelor asupra mediului: **combaterea**

poluării (plantele absorb poluanți precum benzenul, formaldehida și tricloretilena); **reglarea climei** (spațiile verzi pot reduce temperaturile urbane excesive prin umbrire și transpirație; **reducerea zgomotului** (parcurile și spațiile verzi pot funcționa ca bariere naturale împotriva zgomotului urban).

Educația în aer liber – vizite educaționale, curiozitatea și distracția în timpul activităților (postarea de InstaStories, fotografii pe rețelele sociale) au crescut calitatea și cantitatea procesului de învățare. Prin participarea la toate activitățile și intrând în contact cu diferite culturi, elevii au devenit receptivi la moștenirea europeană, au devenit mai sensibili la sensul culturii europene, conștienți din punct de vedere ecologic și dispuși să protejeze în mod conștient mediul. Activitățile desfășurate în atelierele școlare și discuțiile deschise au oferit elevilor posibilitatea de a-și arăta potențialul artistic și creativ, de a participa la experiențe care i-au ajutat să învețe nu doar informații științifice, ci și modalități practice de acțiune.

5 profesori din Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava au participat la cursuri de formare organizate de asociația Edu2Grow Portugalia, în Istanbul, Turcia, cu titlul: „Make technology your friend! Using ICT to engage students in the modern classroom" și „Spice up formal education! Non formal education to improve the learners' motivation". Aceste cursuri au vizat pe de o parte, creșterea gradului de conștientizare a dezvoltării tehnologice în predare și învățare, îmbunătățirea înțelegerii politicii europene în utilizarea TIC în educație, îmbunătățirea abilităților personale și profesionale în predare, conceperea de resurse digitale utile în activitatea de predare-învățare-evaluare, și, pe de altă parte, dezvoltarea abilităților de interacțiune profesor – elev, prin explorarea diferitelor stiluri de comunicare (asertivă, agresivă, pasivă) și prin adaptarea mesajelor la diverse audiențe, consolidând înțelegerea prin jocuri și exerciții interactive.

Cadrele didactice participante la cursul de formare ce a vizat îmbunătățirea competențelor digitale au identificat cele mai potrivite abordări în utilizarea tehnologiei digitale în educație, și-au îmbunătățit practicile de predare utilizând instrumente digitale specifice, jocuri și strategii pentru îmbunătățirea învățării, au creat materiale educaționale digitale, au conștientizat importanța social media în educație, au învățat cum să creeze o pagină web. În condițiile în care elevii de astăzi iubesc tehnologia, iar lumea virtuală a devenit un mediu natural pentru tineri, adesea, acestora le lipsesc abilitățile sociale și emoționale, extrem de necesare. Profesorii pot profita de o serie de instrumentele/platforme digitale, de oportunitățile lor inovatoare, pentru a le sprijini și a îmbunătăți în mod eficient aceste competențe: ***Hugging Face Spaces, Canva AI, TinyWow***, ***MagicSchool AI, Teachflix, Adobe Firefly, Google NotebookLM.***

Inteligența artificială (AI) în educație: Explorarea Hugging Face Spaces, Canva AI, MagicSchool AI, Gamma.app și Adobe Firefly a permis participanților să înțeleagă și să aplice concepte de AI pentru a crea conținut, a automatiza sarcini administrative și a stimula creativitatea. Această familiarizare cu AI este crucială pentru a pregăti elevii pentru un viitor digital.

Resursele pentru productivitate și gândire critică - utilizarea Tiny Wow pentru sarcini rapide și eficiente, Teachflix pentru resurse video educaționale organizate, Google NotebookLM ca asistent de cercetare personalizat, Napkin.ai pentru organizarea ideilor și Wolfram Alpha ca motor de cunoștințe computațional - au echipat profesorii cu o suită completă de instrumente pentru a sprijini atât predarea, cât și învățarea centrată pe elev.

Activitățile de comunicare eficientă și nonformală, jocurile pentru îmbunătățirea comunicării, activitățile de team building, proiectul de cercetare și joc de rol Salto descoperite la cursul cu titlul „Spice up formal education! Non formal education to improve the learners' motivation" au oferit o experiență de învățare completă și practică, axată pe comunicarea eficientă, dinamica grupurilor, metode de educație non-formală și strategii de diseminare. Cadrele didactice au învățat și aprofundat exerciții de învățare în aer liber, și-au dezvoltat abilitățile de lucru cu elevi cu diferite profiluri psihologice, au identificat beneficiile folosirii jocului de rol în sala de clasă pentru a crește motivația și implicarea elevilor.

Participanții au avut ocazia să-și dezvolte abilitățile de interacțiune prin explorarea diferitelor stiluri de comunicare (asertivă, agresivă, pasivă) și prin adaptarea mesajelor la diverse audiențe, consolidându-și înțelegerea prin jocuri și exerciții interactive.

Un accent deosebit a fost pus pe **educația non-formală**, de la conceptele sale fundamentale până la proiectarea și livrarea de activități concrete, incluzând exerciții de vorbire și jocuri de rol. Această abordare practică a fost completată de sesiuni dedicate **dinamicii grupurilor**, unde participanții au învățat să gestioneze interacțiunile intra și intergrupale, să utilizeze instrumente de team-building și să aplice metode non-formale pentru a întări munca în echipă și a motiva studenții, stimulând participarea și creativitatea.

De asemenea, programul a inclus explorarea **metodelor de inovare în educație**, prin diseminarea de proiecte europene de succes și prin activități practice precum jocul de rol, care a permis aplicarea directă a metodelor non-formale. Sesiunile despre creativitate în clasă și explorarea peisajului urban au subliniat importanța utilizării resurselor variate pentru îmbunătățirea procesului educațional.

Achizițiile acumulate de către profesori, dezvoltarea competențelor digitale și a celor lingvistice permit dezvoltarea nivelului profesional al acestora care generează un progres în pregătirea elevilor și o creștere a interesului elevilor pentru orele de curs. Profesorii beneficiari

cooperează la crearea unei biblioteci virtuale deschise care conține resurse digitale inovatoare specifice fiecărei discipline de studiu.

Întâlnirea cu profesori de diferite naționalități din UE a facilitat angajamentul într-o experiență de învățare interculturală, schimbul de idei și construirea unei rețele pentru cooperare internațională viitoare.

ORIZONTURI DESCHISE PRIN LECTURĂ: PROIECTUL „PERSONALITĂȚI FEMININE ÎN ISTORIE, PERSONAJE FEMININE ÎN LITERATURĂ”

Profesor Dranca Bogdan Mihai
Colegiul Național ,,Ștefan cel Mare” Suceava

Rezumat:

Proiectul educațional interșcolar „Personalități feminine în istorie, personaje feminine în literatură” s-a desfășurat între octombrie 2024 și iunie 2025, implicând elevii de la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” și Colegiul Național „Ștefan cel Mare” din Suceava. Scopul principal a fost cultivarea gustului pentru lectură (istorică și literară) și explorarea complexității sufletului feminin în texte literare. Proiectul a urmărit dezvoltarea capacității de exprimare, a artei oratoriei și încurajarea creației literare proprii. Modalitățile de realizare au inclus întâlniri online și Concursul „Cititorul anului”. Rezultatul așteptat este formarea de cititori pe tot parcursul vieții și sporirea interesului pentru cultură.

În anul școlar 2024-2025 , elevii Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir” și cei ai Colegiului Național „Ștefan cel Mare” din Suceava au fost invitați să pornească într-o călătorie fascinantă prin timp și cultură, grație proiectului educațional interșcolar „Personalități feminine în istorie, personaje feminine în literatură”. Inițiat de Prof. Dranca Cristina și Prof. Dranca Bogdan Mihai, proiectul s-a desfășurat sub domeniul Cultural Artistic în perioada Octombrie 2024 – Iunie 2025, îmbinând modalitățile de desfășurare online și fizic.

Scopul proiectului: Redescoperirea puterii feminine și cultivarea gustului pentru lectură. Proiectul și-a propus, în primul rând, să cultive interesul elevilor pentru lectură, atât cea istorică, cât și cea literară. Prin analiza textelor, tinerii au avut ocazia să înțeleagă bogăția, armonia și expresivitatea discursului și să exploreze complexitatea sufletului feminin oglindită în operele scriitorilor români și universali.

Așa cum sublinia Perpessicius, „Adevăratul cititor... e acela care citeşte de dragul de a citi... și care nu obosește niciodată.” Proiectul a militat pentru conștientizarea faptului că lectura nu este doar o activitate necesară, ci și una plăcută și formatoare.

Un obiectiv central a fost acela de a dezvolta capacitatea de exprimare corectă și arta oratoriei, încurajând în același timp elevii să se exprime prin propriile creații literare.

„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris / Încet gândită, gingaş cumpănită. / Eşti ca o floare anume înflorită / Mâinilor mele care te-au deschis.” (Tudor Arghezi)

Obiective și competențe vizate

Proiectul a urmărit un set ambițios de obiective:

- Cultivarea lecturii de plăcere și formarea deprinderilor de a distinge criterii proprii de lectură;
- Dezvoltarea motivației pentru citit;
- Familiarizarea cu personalități marcante ale istoriei și literaturii;
- Încurajarea aptitudinilor de creație literară ale elevilor talentați.

În termeni de competențe, s-a urmărit cultivarea gustului estetic, analiza și compararea diferitelor tipuri de texte, precum și dezvoltarea capacității de utilizare corectă și eficientă a limbii române în comunicare.

Modalități de realizare și grupul țintă

Activitățile s-au desfășurat printr-o serie de întâlniri online, sesiuni de întrebări și dirijare a lecturii, culminând cu Concursul „Cititorul anului”. Lansarea oficială a proiectului a avut loc pe 14 octombrie 2024, online.

Grupul țintă a fost format din elevii celor două colegii sucevene, sub îndrumarea profesorilor și a bibliotecarilor școlari.

Rezultate și impact:

Echipa de coordonare (Prof. Dranca Cristina și Prof. Dranca Bogdan Mihai) au observat o sporire semnificativă a interesului elevilor pentru lectura istorică și literatură.

Printre rezultatele se numără:

- Consolidarea unui grup de inițiativă cultural-artistică.
- Participarea la concurs a unui număr de 20 de elevi.
- Stimularea creativității și promovarea valorilor în domeniul artistic.

Evaluarea s-a realizat prin chestionare, fișe de lectură, expoziții de afișe pro-lectură și portofolii de documentare. Proiectul a fost un pol de excelență culturală, onorând contribuția femeilor în istorie și frumusețea personajelor feminine din literatură.

În concluzie, proiectul educațional interșcolar „Personalități feminine în istorie, personaje feminine în literatură”, derulat de Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” și Colegiul Național „Ștefan cel Mare” din Suceava, a fost un succes cultural și educativ remarcabil, inițiativa a reușit să-și atingă scopul de a redescoperi puterea feminină și de a cultiva gustul pentru lectură, îmbinând studiul istoric cu cel literar. Prin obiective ambițioase — de la dezvoltarea competențelor de lectură de plăcere și analiză de text, până la stimularea creației literare și a oratoriei —, proiectul a confirmat că lectura nu este doar o necesitate, ci o activitate plăcută și profund formativă. Impactul s-a reflectat în sporirea semnificativă a interesului elevilor pentru subiectele abordate, în formarea unui grup de inițiativă cultural-artistică și în mobilizarea a 20 de elevi la concursul final. În esență, proiectul a reprezentat un pol de excelență culturală, care a onorat contribuția femeilor în istorie și a celebrat complexitatea sufletului feminin oglindită în literatură.

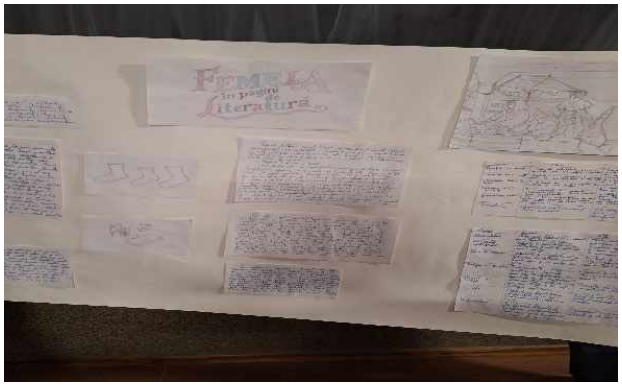

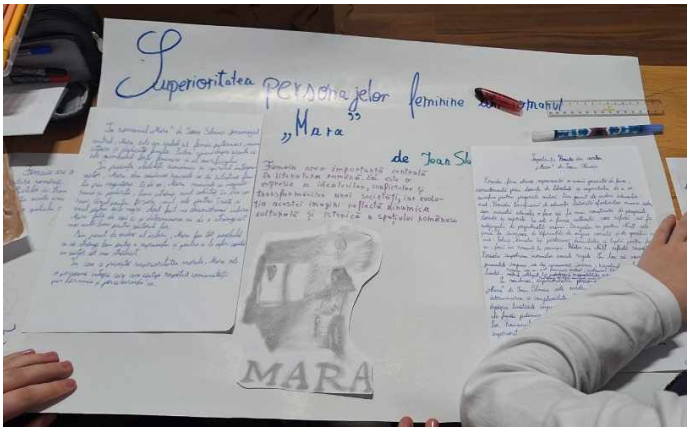

PROIECTUL EDUCAȚIONAL - CALEA CĂTRE EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIE

Profesor Dranca Cristina
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Rezumat:

Participarea elevilor la proiecte educaționale este esențială, depășind simpla performanță școlară și având un impact multidimensional asupra dezvoltării lor. Acestea funcționează ca laboratoare pentru formarea caracterului și a abilităților esențiale pentru viața de adult. Textul oferă ca exemplu Proiectul transfrontalier „Femeia înger, femeia demon în literatură” (2024-2025), realizat cu parteneri din Republica Moldova și România. Scopul său principal a fost promovarea dialogului transfrontalier, dezvoltarea competențelor de lectură și valorizarea femeii în literatura română prin activități interactive.

Participarea elevilor la proiecte educaționale reprezintă o componentă vitală a procesului educațional, având un impact profund și multidimensional asupra dezvoltării lor, care depășește cu mult simpla obținere a unui premiu. Aceste proiecte sunt nu doar teste ale cunoștințelor acumulate, ci și adevărate laboratoare de formare a caracterului și a abilităților esențiale pentru viața de adult. Proiectele școlare au o serie de beneficii –cheie:

1. Stimularea performanței și a motivației

Proiectele oferă o motivație puternică pentru elevi să aprofundeze materia, să depășească standardele obișnuite de la clasă și să urmărească performanța.

- Dezvoltarea autodisciplinei: Pregătirea suplimentară necesară (studiu individual, exersare) îi învață pe elevi să-și organizeze timpul, să dozeze efortul și să manifeste perseverență și voință.
- Spirit competitiv sănătos: Competiția îi impulsionează să devină mai buni, dând tot ce au mai bun pentru a-și atinge scopul.

2. Dezvoltarea abilităților cognitive și a gândirii critice

Proiectele educaționale solicită elevii să aplice cunoștințele în contexte noi, cu un grad de dificultate ridicat.

- Gândire creativă și critică: Sunt încurajate găsirea de soluții inedite, sinteza informațiilor și raționamentul complex, nu doar reproducerea mecanică a materiei.
- Aprofundarea materiei: Elevii sunt nevoiți să treacă dincolo de "cultura de suprafață", abordând subiectele cu profunzime.

3. Creșterea încrederii în sine și gestionarea emoțiilor

Fie că este vorba de succes sau eșec, experiența unui proiect educațional este un instrument valoros de dezvoltare personală.

- Auto-valorizare: Obținerea unui rezultat pozitiv crește stima de sine și încrederea în propriile abilități, acționând ca un motor motivațional pentru competițiile viitoare.
- Învățarea din eșec: În cazul unui rezultat mai puțin dorit, elevul învață să-și gestioneze frica de eșec, anxietatea și să se ambiționeze, tratând înfrângerea ca pe o lecție și o oportunitate de îmbunătățire.

4. Pregătirea pentru viața de adult

Societatea modernă este un mediu bazat pe ierarhizări și competiție , dar și pe munca în echipă. Proiectele educaționale presupun: antrenament pentru competiție, fair-play și colaborare.

An de an realizez proiecte educaționale cu elevii. În anul școlar 2024-2025 am implicat elevii în următoarele proiecte: Proiect transfrontalier ,,Femeia înger, femeia demon în literatură”, proiectul interșcolar ,,Personalități feminine în istorie, personaje feminine în literatură”, proiectul ,,Clubul de oratorie”. În cele ce urmează, vă voi prezenta proiectul transfrontalier pe care l-am realizat în colaborare cu parteneri din Republica Moldova și din România.

Scopul proiectului:

- Promovarea dialogului transfrontalier, în vederea dezvoltării competențelor de lectură, stimulării gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diferitele tipuri de texte literare și nonliterare;
- Cunoașterea, prețuirea și valorizarea femeii din literatura română;
- Extinderea valorilor competenţei literare-lectorale asupra întregii dezvoltări artistic-estetice;
- Adaptarea comportamentelor pe calea aprecierilor proprii, în funcţie de interesul, gustul şi dezvoltarea sa literară şi estetică, urmărind o acoperire maximă obiectivă şi subiectivă a aşteptărilor scontate (scopuri, nevoi, aspiraţii, tendinţe) în formarea Eu-lui cititor;
- Cunoașterea și promovarea personajelor feminine românești.

Beneficiarii proiectului au fost: elevi ai IPLPS „Avante” Chișinău, elevi ai Colegiului Economic „D.Cantemir” Suceava, elevi ai Liceului Tehnologic nr.1 Salonta, Bihor, elevi ai Colegiului Național„Spiru Haret” Tulcea, cadre didactice implicate.

Activități realizate: educație interactivă, lecturi în duet, lecturiada, poemul liceenilor în stil modern, intervi, ateliere transdisciplinare.

Produse elaborate: jurnalul digital, lecturiada digitală, colaje foto/pliante, dramatizări înregistrate, 30 activități interactive pe platforma educațieinteractiva.md, laborator digital.

Impactul proiectului: analiza critică, exemple de inspirație pentru viața cotidiană, cercetarea domeniilor de activitate și realizare a personajelor feminine din diverse categorii sociale, creșterea calității actului educațional și a rezultatelor învățării, dezvoltarea motivației pentru lectură.

Proiectul desfășurat a fost extrem de apreciat de către elevi, dar și de către profesorii implicați.

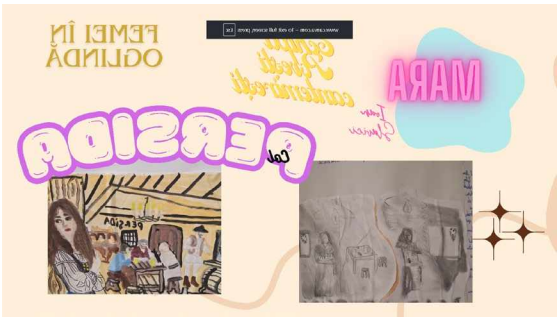

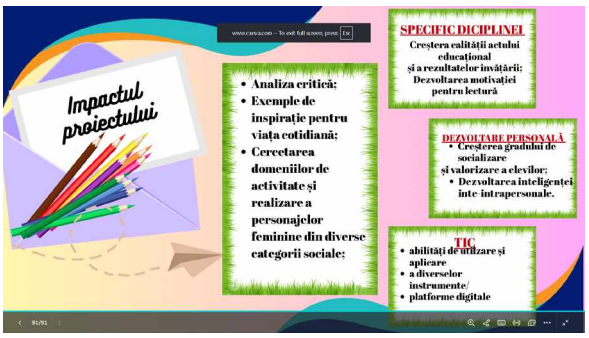

Linkul jurnalului de proiect:
https://www.canva.com/design/DAGR44K5VVo/XeM0WIDd8sz3wDg1jcUjtw/edit?utm_content=DAGR44K5VVo&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

În concluzie, participarea elevilor la proiecte educaționale reprezintă o investiție esențială în formarea lor, transformând procesul de învățare dintr-o simplă acumulare de cunoștințe într-o experiență de dezvoltare personală și profesională complexă. Aceste activități merg dincolo de curriculum, dezvoltând abilități critice (gândire, creativitate, autodisciplină), cultivând inteligența emoțională (încredere, gestionarea eșecului) și pregătind activ tinerii pentru cerințele vieții de adult bazate pe competiție și colaborare. Exemple concrete, precum Proiectul transfrontalier „Femeia înger, femeia demon în literatură”, demonstrează în mod clar impactul pozitiv direct, stimulând dialogul cultural, motivația pentru lectură și calitatea actului educațional. Prin urmare, proiectele educaționale sunt un pilon vital care asigură formarea unor elevi competitivi, autonomi și bine pregătiți pentru a deveni cetățeni responsabili și de succes.

PROIECT EDUCAȚIONAL
„SĂ CITIM PENTRU MILENIUL III”
-PROGRAM NAŢIONAL DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ-
CĂRȚILE ȘI LUMEA LOR

Profesor învățământ timpuriu Bordeianu Maria Adina
Grădinița cu Program Prelungit Prichindel

Proiectul educativ „Să citim pentru mileniul III”este lansat din anul 2005 în Grădiniţa cu Program Prelungit „Prichindel’’ şi se bucură de un număr destul de mare de colaboratori.

Prin abordarea temelor, bogate în conţinut literar şi informaţional, încercăm să prezentăm cartea ilustrată care te invită la căutare, la cunoaştere şi în care se găsesc răspunsuri la întrebările vieţii.

Conştientizarea părinţilor şi implicarea lor în proiect se realizează prin întâlniri, mese rotunde, lectorate.

Justificarea proiectului o constituie că, indiferent de vârstă, cartea face parte integrantă din copilăria celor mai mulţi copii. Ea are funcţie ludică şi formativă, personajele constituind fie modele de urmat în viaţă, fie modele de evitat pentru copii. De asemenea sunt necesare pentru dezvoltarea și îmbogăţirea vocabularului copiilor şi nu în ultimul rând pentru ocuparea timpului liber al copiilor.

An şcolar 2023-2024
A. DENUMIREA PROIECTULUI: „CĂRȚILE ȘI LUMEA LOR”

a. **MESAJ**:
„Lectura îmbogăţeşte mintea şi sufletul**”**
b.DOMENIUL ŞI TIPUL DE EDUCAŢIE ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ:
Domeniul Limbă și Comunicare
c. Tipul de proiect : NAȚIONAL

B. PREZENTAREA APLICANTULUI

a. Coordonate de contact a instituţiei de învăţământ:

Grădiniţa cu Program Prelungit „Prichindel” Suceava
Adresa instituţiei: Str. Baladei, Nr. 5, Tel/Fax 0230252953
E-mail: gradinita_prichindelul@yahoo.com
Site: www.gradinitaprichindel.ro
Director: prof.Dunăreanu Dorina

b.Datele aplicantului:
Coordonator proiect : Prof. Bordeianu Maria Adina
Tel: 0741145365
E-mail: adina.bordeianu@yahoo.com

C. PARTENERI/ COLABORATORI
a. Echipa de proiect: prof. Aioanei Denisse
prof. Croitoru Alina
prof. Trandafir Casandra
b. Colaboratori:
Prof. Burdujoc Roxana- G.P.P.„Prichindel”-Suceava
Prof. Apetrei Tatiana- G.P.P.„Aşchiuţă”-Suceava
Prof. Murărașu Angelica- Școala Gimnazială Nr. 10 Suceava
Prof. Andronachi Luminița- Școala Gimnazială Nr. 10 Suceava
Prof. Ignat Elena Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava
c) Parteneri:
- Cadrele didactice de la Grădiniţa cu Program Prelungit “Prichindel” Suceava
-Grădinița cu Program Prelungit „Aşchiuţă” Suceava
- Școala Gimnazială Nr. 10 Suceava
- Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava
- Biblioteca judeţeană –Suceava
-Biblioteca judeţeană –filiala Burdujeni Suceava;
- Librăria „Alexandria”
- Tipografia Lidana;
- Părinţii copiilor de la grădiniţă şi şcolile implicate în proiect;

D.CONTEXT
Argumentarea proiectului propus (puncte tari, oportunităţ
debutului proiectului)
„*O jucărie precum este cuvântul, mai pe măsura spiritului c*
scormonitor nici că se poate afla. Nimeni nu poate vorbi copiil
tipărite despre natură, istorie, societate.” - Tudor Arghezi-

Proiectul educativ **“*Să citim pentru mileniul III*”** îşi p
fragile şi avide de cunoaştere ale preşcolarilor dorinţa de a se apropia de carte, dorinţa de a citi, dorinţa de a pătrunde încă de mici în universul liniştit al unei biblioteci, respectul faţă de carte, faţă de cel ce a scris-o

În ultimii ani se observă o scădere a interesului faţă de lectură. Televizorul, jocurile video şi calculatorul sunt cele care au „furat” interesul copiilor şi chiar al adulţilor pentru a citi o carte. Unii părinţi nu mai reprezintă un model pentru copil, din acest punct de vedere, pentru

că nici ei nu citesc. Aşadar, acest proiect îşi doreşte de fapt o nouă reconsiderare a cărţii, a lecturii, ca parte integrantă din copilăria celor mai mulţi copii. Ea are funcţie ludică şi formativă, personajele constituind fie modele de urmat
în viaţă, fie modele de evitat pentru copii.

Lectura rămâne una din cele mai intense, mai educative şi mai răspândite activităţi. Cu cât copilul se apropie mai devreme de lectură cu atât mai importante şi mai durabile vor fi efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării precum şi al comportamentului şi al socializării. Începând din grădiniţă cu povestirile ilustrate, cu audiţii şi vizionări de diafilme sau chiar filme, până în şcoală când dorinţa de a citi le îndrepta paşii către bibliotecă, sperăm ca prietenul nedespărţit şi cel mai drag copiilor să fie socotită – cartea.

Rolul educatoarei este acela de a îndruma copilul spre pasul următor – şcoala - şi mai ales de a stimula disponibilităţile fiecărui copil spre cunoaştere, spre citit - scris. Copilul trebuie să înţeleagă că scrisul este purtător de înţeles, că ne spune ceva, să-l intrige să-l citească.

Cititul este una din achiziţiile de bază, obţinute la început în grădiniţă şi apoi în şcoală. Astfel, familiarizând copilul de la cea mai fragedă vârstă cu exersarea acestuia, fundamentăm adaptarea pentru viitor a copilului în orice situaţie care presupune cititul.

Începând din grădiniţă cu povestirile ilustrate, cu audiţii şi vizionări de diafilme sau chiar filme, până în şcoală când dorinţa de a citi le va îndrepta paşii către bibliotecă, sperăm ca prietenul nedespărţit şi cel mai drag copiilor să fie socotită – cartea.

Devenind prietenul copilului încă din etapa preşcolară, continuând în cea şcolară, ***cartea*** îl va ajuta să parcurgă uşor căile cunoaşterii, de la concret la abstract, de la intuiţie la reprezentare şi apoi la fantezie. Cu ajutorul ei, copilul intră în posesia numeroaselor instumente care îi pot satisface dorinţa de a descoperi realitatea înconjuratoare, ea însăşi fiind o lume. În contextul actual al reformei educaţionale, şcoala şi grădiniţa, ca instituţii-cheie, joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărţii şi, implicit, de lectură.

Copilul trebuie să perceapă cartea ca pe un domeniu care merită să fie cucerit, ca pe un prieten , mereu alături de el, un prieten care îi vorbeşte, îi dă sfaturi bune şi care nu-l trădează niciodată.Lucrurile aflate din cărţi îi îmbogăţesc mintea şi sufletul, îl ajută să se înţeleagă pe sine şi pe ceilalţi.

PUNCTE TARI:

- grupa de copii are un nivel ridicat de dezvoltare si pregatire, fapt ce poate direcţiona activitatea viitoare spre găsirea de noi direcţii de acţiune pentru atingerea de performanţe;
- interes pentru o pregătire cât mai bună a copiilor şi disponibilitatea părinţilor în implicarea în activitatea de pregătire pentru şcoală;
- cresterea calităţii serviciilor educaţionale oferite de grădiniţă în vederea pregătirii copiilor pentru activitatea şcolară şi prevenirea eşecului şcolar;
- cultivarea premiselor învăţării prin acţiune într-un cadru propice de dezvoltare personală ;
- colaborarea strânsă între cadrele didactice pe nivele diferite şi dorinţa de perfecţionare continuă;
- potenţial corect valorificat al fiecărui membru din echipă;
- colectiv cu atitudini deschise şi receptive;
- o mai strânsă colaborare între grădiniţă, familie, şcoală;
- nevoia valorificării experienţei pozitive în domeniu, legată de tema proiectului.

PUNCTE SLABE:

* resurse financiare reduse pentru finanţarea tuturor acţiunilor la care suntem dispuşi să antrenăm copiii;
* dezinteresul manifestat de unii copii în cunoasterea tainelor oferite de cărţi;
* mulţi părinţi şi membrii ai comunităţii locale, nu cunosc aspecte din munca şi activităţile grădiniţei şi este posibil să trateze proiectul cu mai puţin interes;

* generează stres în rândul colegelor, prin concursurile care se vor organiza, pentru că este vorba de competiţie;
* dificultăţi în armonizarea timpului;
* inconsecvenţă

OPORTUNITĂŢI:

- şanse pentru toți copiii de a beneficia de acţiuni care să-i pregătească pentru activitatea şcolară;
- biblioteca grădiniţei şi cea a grupei poate oferi posibilităţi de realizare a obiectivelor proiectului;
- resursele materiale de care dispune grădiniţa vin în sprijinul asigurării caracterului pragmatic al proiectului.

AMENINŢĂRI:

- slabă informare de specialitate

E. DESCRIEREA PROIECTULUI:

a. SCOP:

Stimularea interesului pentru lectură în perioada preşcolarităţii şi a şcolarităţii mici, a nevoii de a forma competenţe şi atitudini bazate pe gândire logică, critică, divergenţă şi creativă;

Dezvoltarea competenţelor elementere de comunicare orală şi scrisă a copiilor, formarea unui vocabular literar bogat şi variat pentru participarea efectivă la diferite situaţii comunicative şi afirmarea personalităţii în activitatea ulterioară;

Formarea unei conduite pozitive spre literatură, pentru a asculta, citi şi a povesti cât mai multe poveşti şi basme;

Realizarea unor legături de prietenie între preşcolari şi şcolari.

b.OBIECTIVE:

Privind preşcolarii

☺dezvoltarea creativităţii şi expresivităţii limbajului oral;
☺dezvoltarea dragostei copilului pentru creaţia literară destinată lui;
☺dezvoltarea abilitatilor de utilizare a cartilor in vederea pregatirii pentru activitatea școlară;
☺trezirea interesului pentru literatură a copiilor preşcolari;
☺cultivarea dragostei pentru frumos, stimulând gustul pentru lectură;
☺lărgirea ariei de informaţie a copiilor, cu informaţii din cadrul comunităţii;
☺formarea unei atitudini de grijă, respect şi consideraţie faţă de carte (autor,conţinut);
☺creşterea interesului pentru cunoaşterea realităţii înconjurătoare;
☺ cultivarea dragostei pentru carte, a atitudinii copilului faţă de carte. ☺îmbunatăţirea comunicării orale şi stimularea interesului pentru citit-scris;
☺cunoaşterea instituţiilor care se ocupă cu editarea cărţilor şi cu difuzarea acestora;
☺îmbogăţirea şi activizarea vocabularului, dezvoltarea capacităţii de exprimare;
☺stimularea imaginaţiei creative, împărtăşind experienţele personale;
☺formarea deprinderii de a gândi şi a se exprima, realizând conexiuni interdisciplinare;
☺lărgirea orizontului imaginativ în direcţia presupunerii unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului;

Privind cadrele didactice:

- familiarizarea cadrelor didactice, educatoare şi învaţători, cu metode noi de stimulare a interesului pentru lectură la vârste mici;
- abilitarea cadrelor didactice cu capacitatea de a construi un mediu educaţional care să motiveze copilul în procesul de apropiere faţă de carte şi de cuvântul scris;
- educarea unei atitudini pozitive faţă de abordarea metodei proiectelor, ca metoda de lucru folosită în sprijinul atingerii obiectivelor programului;
- abordarea frecventă a metodelor alternative de evaluare: proiectul, portofoliul;

Privind părinţii:

♠ conştientizarea părinţilor copiilor din grădiniţă cu privire la rolul pe care îl au în educaţia propriilor copii;
♠ creşterea implicării părinţilor în activitatea grădiniţei în scopul realizarii unui mediu ambiental cald şi sigur pentru copii, felul în care familia şi educatoarea pune
cartea în valoare;
♠ educarea părinţilor cu privire la selectarea şi recomandarea cărţilor potrivite vârstei copilului;
♠citirea unor poveşti, lecturi adecvate copiilor, supravegherea lecturii propriilor copii.
c) Grup ţintă

Beneficiari direcţi:
- grupa mare A „ Albinuțele harnice” – 28 de preșcolari

Beneficiari indirecţi:
- preşcolarii celorlalte grupe din unitate;
- cadrele didactice implicate în proiect;
- părinţii preşcolarilor, bunici;

d) Durata proiectului: Anul şcolar 2023-2024

f) Calendarul activităţilor

g) Metode şi tehnici de lucru:

- observaţia, conversaţia, explicaţia, demonstraţia, povestirea edcatoarei povestirea copiilor, exerciţiul, tur virtual,, vizită, activitate practică, desen;

Forme de organizare:

- frontal, pe grupuri mici, individual, în echipă

h) Rezultate preconizate:
-Cărți confecționate pe diferite teme
- Fotografii
- Diplome
- Dicţionar de imagini;
- Revista proiectului;
- Jurnalul proiectului,, Cartea-calea spre cunoaștere”
- Album

i) Resurse
- Resurse umane:- preşcolari, - cadre didactice, - specialişti, - părinţi, - şcolari
- Resurse materiale : -volume de versuri şi de proză;
-reviste, ziare;
-rafturi de bibliotecă;
-planşe ilustrate;
-jetoane;
-coli albe şi color;
-creioane, pixuri, acuarele;
-mijloace de transport;
-mijloace audio-vizuale
-TV, DVD
- CD-uri, afişe, pliante, broşuri,

j) Parteneri

INTERNI
- toate grupele de la G.P.P: „Prichindel” Suceava
- părinții preșcolarilor

EXTERNI
- Grădinița cu Program Prelungit „ Aşchiuță” Suceava
- Școala Gimnazială Nr. 10 Suceava
- Colegiul Tehnic „Alexandru Ioan Cuza” Suceava
- Biblioteca judeţeană –Suceava

-Biblioteca judeţeană –filiala Burdujeni Suceava;
- Librăria „Alexandria”
- Tipografia Lidana;

F. EVALUARE

Va consta în:

- Prezentarea periodică a activităţilor desfăşurate, a paginilor din „Cartea grupei”, a poeziilor şi poveştilor create de preşcolari;
- Evaluare sumativă (prin fişe de muncă independentă, jocuri didactice, concursuri);
- Evaluare finală (expoziţii cu lucrări, convorbiri, fişe, concurs de creaţie).
- Discuţii cu părinţii;
- Dicţionar de imagini;;
- Jurnalul proiectului;
- Album.

G. SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

Activități de promovare/ mediatizare, diseminare:

- Popularizarea tuturor activităților din cadrul proiectului la nivelul unității;
- Apariții mass-media;
- Publicarea unor articole în Revista grădiniței ;
- Completarea în Jurnalul grupei;
- Masă rotundă.

H. BIBLIOGRAFIE:

- Antologie de texte comentate,însoţite de sugestii metodice,
- Curriculum pentrueducația timpurie , Bucureşti , 2019
- Culegere de texte literare pentru copii,volumul I.;Proză, volumul II;Poezie, Editura Didactică şi Pedagogică ,Bucureşti,2002
- Liliana Ezechil,MihaelaPaisi Lazarescu- Laborator preşcolar , V&INTEGRAL;Bucuresti 2002
-Viorica Preda, Daniela Dosa, Lecturi educative pentru preșcolari, ed. tehno-art, Hunedoara, 2009
- www.twinkle.com

Nr. Crt.	Tema/ Mijloc de realizare	Perioada/Locul desfășurării	Resurse umane	Responsabil
1.	**„Popas în lumea cărţilor ”**	- octombrie / G.P.P.Prichindel	copii, părinţi, educatoare parteneri implicaţi în proiect	Bordeianu Maria Adina
2.	**„O clipă și un zâmbet pentru bunici”**	- octombrie/ Centrul soc.Radoiaș Vlădeni	copii, părinţi, educatoare parteneri implicaţi în proiect	Bordeianu Maria Adina Toate cadrele de la grupele mari
3.	**„Momentul poveștilor” (MP)** Povestiri, Lecturi ale educatoarei, vizionări, povești, etc.	-zilnic în grădinițe	Copii, educatoare	Cadrele didactice din grădinițe
4.	**„Din lumea cărților, aflăm pov. Bucovinei” -** vizită la muzeu/ povestea redată de școlari	noiembrie /Muzeul de istorie /Școala Gimnazială Nr. 10	copii, părinţi, educatoare, învăţători	Bordeianu Maria Adina, Nastasi Elena Apetrei Tatiana Murărașu Angelica
5.	**„Personajele prind viață”-**programe artistice	- decembrie/ G.P.P.Prichindel;	copii, educatoare	Bordeianu Maria Adina, Burdujoc Roxana, Opariuc Diana
6.	**„ O mare şi frumoasă prietenie -Eminescu şi Creangă ”.** - moment literar prezentat de elevi	-ianuarie/ Colegiul Tehnic ,,Alexandru Ioan Cuza” Suceava	copii, elevi, educatoare, profesori	Bordeianu Maria Adina, Nastasi Elena Aioanei Denisse Trandafir Casandra Ignat Elena
7.	**„Școlarii ne citesc povești”** - lecturarea de către școlari a unor povești	– februarie/ G.P.P.,,Prichindel” Școala Gimnazială Nr. 10 /	copii, educatoare, elevi, profesori părinţi;	Bordeianu Maria Adina Nastasi Elena, Croitoru Alina, Andronachi Luminița, Sabie Ecaterina
8.	**„ Poveştile şi lumea lor”** - teatru cu actori	martie/G.P.P.,,Prichindel”	copii, educatoare	Bordeianu Maria Adina, Hrițcu Geanina, Boiciuc Andreia
9.	**„Sărbătorim Ziua cărții”** (23 aprilie)-șezători, cenaclu literar	aprilie/ G.P.P. Prichindel;	copii, părinti, educatoare	Echipa de proiect
10.	**„De unde vin şi cum păstrăm cărţile?” -** drumul cărții/vizită la tipografie, librărie, bibliotecă;	-mai/ Biblioteca judeţeană –Suceava -Biblioteca judeţeană – filiala Burdujeni; - Librăria ,,Alexandria” -Tipografia Lidana;	copii, părinţi, educatoare, bibliotecari, vânzători, tipografi	Grupele mari
11.	**„Cărțile și lumea lor ”** -evaluare proiect	iunie	copii, părinţi, educatoare, învăţători,	Echipa de proiect

			partenerii din proiect	

Micii păpușari-joc de rol

SEMNIFICAŢII FILOSOFICE ŞI ALEGORICE ÎN LUCRAREA *ISTORIA IEROGLIFICĂ* DE DIMITRIE CANTEMIR

Profesor Simianovici Ion-Eugen
Liceul Teoretic Decebal, București

Istoria Ieroglifică este una din lucrările fundamentale ale lui Dimitrie Cantemir în care au fost elaborate şi argumentate mai multe concepte filosofice, precum şi anumite forme şi metode specifice de exprimare specifică a conţinutului. Şi mai întâi de toate evidenţiem *alegoria*, care în limba franceză este interpretată ca fiind o desfăşurare a închipuirii, a unei imagini. Greciiexplică sensul alegoriei prin temenul *allos* având semnificaţia de *altul.* În cel mai larg sens alegoria reprezintă nişte personificări de animale, păsări sau lucruri. Astfel alegoria este de fapt un procedeu sau o metodă artistică utilizată mai ales în creaţiile folclorice, în mitologii, în general în gândirea populară. Alegoria mai înseamnă şi vocaţia de a vorbi în public. Anume în acest ultim sensaceasta a fost folosită încă de grecii antici când erau nevoiţi să vorbească în public despre conducerea cetăţii. Iar în cazurile când "mai marii cetăţii" doreau mediatizarea procesului de guvernare atunci recurgeau la cenzura asupra vorbiriilibere.

Alegoria, provine de la denumirea locului din cetate unde se întruneau masele cu elita, acest loc se numea *agora*, ceea ce înseamnă *piaţă*. Rezumând cele expuse acceptăm teza că *alegoria* "este un procedeu stilistic ce facilitează sensulliterar al unui text să deţină un sens ascuns, altfel spus, este o amplă metaforă ce permite un transfer din planul abstract, profund al înţelesurilor, într-un plan de suprafaţă, figurativ, oferind şi o „dezlegare implicită", destul de transparentă".[1] Dimitrie Cantemir utilizează alegoria din motive de securitate, întrucât eroii principali din lucrare, contemporanii lui, puteau să se răzbune, aceştea fiind prezentaţi în context negativ. Iar cauza principală, pentru care D.Cantemir a utilizat alegoria, a fost cenzura impusă de Imperiul Otoman, care aflându-se în degradare politică, nu doreau ca cetăţeanul simplu să afle despre adevărata stare de lucruri şi de aceea camuflau realitatea politică.

Menţionăm că modul de expunere alegoric, nu a fost inventat de D.Cantemir, despre asta ni-o mărturiseşte chiar el în lucrare, făcând aluzie la nişte autori străini şi la asemenea forme de expunere, care sunt cunoscute în mai multe lucrări din Evul Mediu. Însă modul pe care ni-l redă D. Cantemir este unul original şi inovator. Cu atât mai mult că acest pamflet politic, cum îl numesc I.Verdeş şi P.P.Panaitescu, ar fi izbutit la vremea lui să ocolească cenzura politicului, dacă şi în ziua de astăzi cercetătorii încă mai tălmăcesc asupra lui.

Conform conţinutului şi respectiv a aprecierilor din trecut, dar şi din prezent, *Istoria Ieroglifică* de Dimitrie Cantemir a fost scrisă în anul 1705 şi este un roman alegoric, cu caracter "secret".[3., p.34] La temelia acestei lucrări este conflictul dintre Constantin

Brâncoveanu, voievodul Munteniei şi Dimitrie Cantemir, feciorul lui Constantin Cantemir, voievodul Moldovei. În lupta cu C. Brâncoveanu, D. Cantemir nu reuşeşte să-şi atingă scopul final, şi să obţină domnia. Dimitrie Cantemir se luptă pentru a-şi redobândi moşiile cuvenite prin drept civil, în urma căsătoriei cu Casandra Cantacuzino, însă care au fost confiscate în mod abuziv de domnitorul Munteniei.

Concomitent D. Cantemir tindea să înlăture de la putere oligarhia boierească precum şi încercarea de a ieşi din capcanele fiscale, ce erau impuse de Poarta Otomană în urma luptelor dintre familiile nobiliare pentru putere. De notat că Poarta Otomană era cointeresată de a spori tributul, în urma luptelor interne dintre Ţările Române. Şi astăzi, noi ne dăm perfect seama cât de vizionar a fost Dimitrie Cantemir pentru cauza românească, deoarece dacă îi izbutea lui D. Cantemir să obţină tronul Munteniei,avea posibilitatea să devină primul principe, cu actele în regulă, pentru stăpânirea Munteniei şi Moldovei.

O altă cauză majoră a apariţiei acestui roman alegoric a fost lupta pe plan extern şi respectiv consolidarea forţelor împotriva turcilor, care prevedea încercarea de ieşire de sub jugul otoman.[7., p. 29] Dar îngeneral lupta pentru independenţă şi libertate, în care s-a angajat Cantemir, a fostgenerate şi de faptul că trăind mult timp în capitala Imperiului Otoman, a evidenţiat decadenţa acestuia şi a decis să atenţioneze conaţionalii circumstanţele create.

Alt aspect al vieţii social – politice la care se referă D. Cantemir sunt răscoalele ţărăneşti, care demonstrează că păturile sociale nepriveligiate nu erau atât de neputincioase, dar se mobilizau în spiritul adevărului, atunci când era nevoie. Manifestările păturilor sociale deveneau mai active în circumstanţe când ţara era guvernată sub orice nivel, sau în cazurile când ţara era guvernată de un conducător străin lor ca natură şi ca spirit.

D. Cantemir descrie prin spirit de fabulă multe calităţi negative omeneşti ce erau la "modă" în acele timpuri: pâra şi invidia, viclenia şi laşitatea, minciuna şi frica, lăcomia şi trădarea ş.a. D. Cantemir se pronunţă hotărât şi asupra cazurilor de nedreptate de nivel naţional, şi mai ales împotriva colaborării dintre turci şi boierimea locală.

Lucrarea *Istoria Ieroglifică* începe în circumstanţele unui conflict apărut drept consecinţă a măzilirii lui Constantin Duca – vodă, în anul 1703. În locul acestuiaeste ales Mihai Racoviţă, care de asemenea este mazilit, iar tronul Moldovei îi revine lui Antioh Cantemir, la a doua sa domnie. În situaţia creată, Dimitrie Cantemir face pace cu domnitorul Constantin Brâncoveanu. Conflictul în cauză îl influienţează pe D. Cantemir să scrie acest roman, acest pamflet social – politic, în formă alegorică, întrucât în el sunt descries personalităţi de vază, contemporani lui, şi, care au contribuit în mod decisiv în desfăşurarea şi în finalitatea lui.

„Pentru contemporanietate *Istoria Ieroglifică* este de o importanţă deosebită, deoarece

pe lângă faptul că este un roman istoric, o piesă de teatru, o construcţie simbolică ş.a. D. Cantemir a încercat şi o înnobilare a limbii române prin întroducerea de sentenţii, 760 la număr, de o neânchipuită bogăţie a meditaţiei înţelepte, de ordin moralizator şi existenţial, în general. Menţionăm şi faptul că romanul conţine teorii filosofice, după cum ideile social – politice de substanţă preiluministă, care îl proclamă pe D. Cantemir drept precursor aldoctrinei europene raţionalist – iluministe."[2., p.22]

La temelia lucrării sunt şi cauze de ordin psihologic, unde scena este un teatru politic, foarte complicat, în centru aflându-se conflictul între spiritualul Inorog (D. Cantemir) şi tiranul Corb (C. Brâncoveanu). Putem presupune că numai în asemenea mod poate fi rezolvat un conflict atât de complex în care realitatea recreată în roman devine un fel de patrie a sufletului. D. Cantemir a scris o lucrare alegorică de dimensiuni majore, reprezentând personajele prin păsări şi animale; astfel prin păsări i-a numit pe Munteni, iar prin animale pe Moldoveni. Păsările erau conduse de Vultur, iar animalele de Leu. Autorul descrie ierarhia păsărilor şi animalelor într-o formă piramidală, unde în vârf se află cele răpitoare, iar la bază cele domestice. Faptul cum e descrisă adunarea păsărilor şi animalelor, se aseamănă cu o întrunire pentru unire, un mare sfat, o MareAdunare Naţională, iar ierarhia piramidală se aseamănă cu descrierea biblică a selecţiei lui Noe înainte de potop. Cantemir accentuiază că la această adunare s-aaflat tot poporul, şi „cei din munţi şi cei din văi". Acest fapt ne relatează că şi în acele timpuri adunările se efectuau cu toate păturile sociale, indiferent de statut, ceea ce rezumă corectitudinea vieţii politice de atunci.

Animalele principale, din tagma Leului, erau: Pardosul, Ursul, Lupul, Vulpea, Şacalul, Mâţa Sălbatecă, iar păsările principale, din tagma Vulturului, erau Brehnacea, Şoimul, Uliul, Cucunozul, Coruiul, Hârăţul, Bălăbanul, Blendăul. Aceste zburătoare şi patrupede s-au întâlnit pentru a pune pe tronul Moldovei pe Struţocămilă, un animal-pasăre, care nu există în natură, dar care ar reprezenta ambele regnuri, ceea ce la acel moment părea o formulă de succes.
Acest simbolism reprezintă caricatural, principalii boieri munteni şi moldoveni şi totodată sistemul de convocare a unei mari adunări al ţării, unde Vidra (Constantin Duca) este înlocuit cu Struţocămila (Mihai Racoviţă). Mihai Racoviţă reprezintă animalul hibrid, moldovean la origine, şi muntean prin faptul că reprezenta interesele lui C. Brâncoveanu.

Alţi eroi principali mai sunt : Filul, adică elefantul, care îl simbolizează pe Antioh Cantemir, Inorogul, animalul fabulos, dar inexistent, care îl simbolizează pe Dimitrie Cantemir, Liliacul, animal zburător, care simbolizează un animal-pasăre, existent, un oarecare Marco, pseudo-beizadea ş.a. Prin urmare personajele ce reprezintă principalii boieri din ambele părţi, erau 12 la număr, iar pretendenţii la tronul Moldovei, erau 5 la număr, precum sunt: Vidra, Struţocămila, Filul, Liliacul şi Inorogul. De asemenea menţionăm şi pe cel mai

negativ personaj – Corbul, care îl simbolizează pe domnitorul Ţării Munteneşti, Constantin Brâncoveanu.

- **Pardosul** - Îl simbolizează pe Iordache Ruset, un boier moldovean de etniegreacă. [2., p.60]
- **Ursul** – Îl simbolizează pe Vasile Costache, un boier moldovean. [2., p.60]
- **Lupul –** Îl simbolizează pe Lupu Bogdan, mare hatman, boier băştinaş.[2., p.60]
- **Vulpea –** Îl simbolizează pe Ilie Enache Ţifescul, mare boier băştinaş,cumnatul lui Mihai Racoviţă.[2., p.60]
- **Mâţa Sălbatecă –** Îl simbolizează pe Ilie Cantacuzino, mare comis, şi petimpul lui Antioh Cantemir, în prima domnie, a fost Mare Vistiernic. [2., p.60]
- **Brehnacea** – Îl simbolizează pe Constantin Cantacuzino Stolnicul, cel maide seamă şi înţelept boier al Ţării Munteneşti. [2., p.60]
- **Şoimul –** Îl simbolizează pe Toma Cantacuzino, mare Postelnic, fostSpătar..[2., p.60]
- **Uliul –** Îl simbolizează pe Ştefan Cantacuzino, fiul lui ConstantinStolnicul.[2., p.60]
- **Bălâbanul –** Îl simbolizează pe Şerban Cantacuzino, Mare Paharnic.[2., p.60]
- **Blendăul –** Îl simbolizează pe Şerban Greceanu, fratele lui Radu Greceanu.[2., p.60]
- **Vidra –** Îl simbolizează pe Constantin Duca, fiul fostului domn, Gheorghe Duca.[2., p.65]
- **Struţocămila –** personaj ambigen artificial, deoarece nu se întâlneşte în natură, simbolizând imperfecţiunea, adică şi pasăre, struţul, şi animal, cămila. Acest personaj îl simbolizează pe domnitorul Mihai Racoviţă.[2., p.70]
- **Filul –** elefantul. Îl simbolizează pe Antioh Cantemir, fratele lui Dimitrie Cantemir.[3., p.221]
- **Inorogul** – personaj ce reprezintă pe însuşi autorul, Dimitrie Cantemir, cu o încărcătură simbolică impunătoare, dar aşa animale în natură nu au existat, el este descries ca fiind un armasar de culoare alba ce are în frunte un corn. Acest corn reprezintă puterea domnească. D.Cantemir s-a reprezentat pe sine, prinacest animal fabulous, făcând aluzie la meritul său, atât intelectual cât şi ereditar pentru domnia Moldovei, dar poate şi a Munteniei, datorită faptului că Casandra Cantacuzino, soţia lui, era moştenitoarea lui Şerban Cantacuzino, domnul Munteniei. [2., p.29]
- **Corbul** – Acest personaj din tagma păsărilor de gradul II, care se află la cârma Munteniei. În acest roman, prin corb, este reprezentat domnul Munteniei, Constantin Brâncoveanu, un domnitor muntean şi boier băştinaş foarte bogat, a jucat un rol politic

important atât în Ţările Române, cât şi în Imperiu Otoman. [4., p. 5]

- **Privighetoarea –** Îl simbolizează pe un adept tainic al Inorogului, care în viaţa reală este profesorul de limbă greacă şi filosofie pe nume Ieremia Cacavela. Acest învăţător a jucat un rol important în formarea intelectual- spirituală a lui D. Cantemir.[2., p.88]

Din cele expuse deducem că Dimitrie Cantemir, prin acest procedeu alegoric şi fabulistic, de redare a realităţii cotidiene, care a ocolit cenzura impusă de politicul acelor vremuri, este considerat ca şi unul din cei mai buni cunoscători din domeniul ştiinţelor zoologice. Deoarece pentru a cunoaşte caracterul păsărilor şi animalelor, atât răpitoare cât şi domestice, şi de a le putea compara şireda cu caracterul, atât de diferit al oamenilor, este, pe bună dreptate, uimitor. Cunoaşterea metodei epitetice, ce constă în redarea sau scoaterea în evidenţă mainuanţat a trăsăturii unui om, îl reprezintă, şi ca un bun psiholog. Acest roman – simbolic, mai are o conotaţie filosofică, unde autorul îşi exprimă şi anumite idei în probleme de existenţă, cunoaştere, logică, psihologie, etică, probleme social – politice etc.

Bibliografie

1. *https://ro.wikipedia.org/wiki/Alegorie*
2. Cantemir, Dimitrie, Opere: *Istoria Ieroglifică*/Dimitrie Cantemir; repere cronologice, text stabilit şi glosar de Stela Toma; studiu introductiv de Elvira Sorohan. – Ch.: Î.E.P. *Ştiinţa,* 2016 (Combinatul Poligrafic).- p. 400
3. Cantemir, Dimitrie., *Istoria Ieroglifică*., Ediţie îngrijită şi Studiu introductiv de P.P.Panaitescu şi I. Verdeş., EDITURA PENTRU LITERATURĂ., Bucureşti, 1965, p. 265
4. Cantemir, Dimitrie., *Scurtă povestire despre stârpirea familiilor lui Brâncoveanu şi a Cantacuzinilor.,* EDITURA MINERVA., Bucureşti, 1995, p. 117
5. Cantemir, Dimitrie: perspective interdisciplinare/ Bogdan Creţu (coord.)
   - Iaşi: Institutul European, 2012, p. 297
6. Cantemir, Dimitrie., *Izbranîe filosofschie proizvedenia,* Ch.: Cartea Moldovei, 2003 (F.E.P. Tipografia Centrală), p. 360
7. Bobână, Gheorghe., *Umanismul în cultura românească din secolul al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea*:/ Gheorghe Bobână. Ch.: *Epigraf S.R.L.,* 2005, (F.E.-P. *Tipografia Centrală*), p. 268

PROIECTE ȘI PARTENERIATE EDUCAȚIONALE

Prof. Aldea Carmen-Lăcrămioara
Colegiul Național Pedagogic „D.P.Perpessicius”

Proiectele și parteneriatele educaționale școlare joacă un rol esențial în acest context, oferind elevilor oportunități valoroase de socializare și valorizare personală.

Proiectele educaționale facilitează interacțiunea dintre elevi, promovând munca în echipă și colaborarea. Participarea la proiecte comune le oferă elevilor șansa de a-și dezvolta abilități sociale și de comunicare, esențiale pentru integrarea în societate. Prin colaborarea în cadrul echipelor, elevii învață să asculte și să respecte opiniile colegilor, să-și exprime ideile și să negocieze soluții.

Proiectele implică adesea prezentări, discuții și dezbateri, prin care elevii își îmbunătățesc abilitățile de comunicare verbală și nonverbală.

Parteneriatele și proiectele aduc o serie de beneficii specifice, precum:

- Dezvoltarea abilităților academice și profesionale, astfel proiectele și parteneriatele educaționale permit elevilor să aplice cunoștințele teoretice în contexte practice, dezvoltându-și competențele academice și profesionale. Participarea la activități de tip STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică), de exemplu, îi pregătește pe elevi pentru cariere în domenii inovatoare.
- Promovarea interculturalității: Proiectele internaționale sau cele care implică parteneri din diverse culturi ajută la promovarea interculturalității și la înțelegerea diversității. Elevii învață să aprecieze și să respecte diferențele culturale, dezvoltându-și astfel competențele de cetățeni globali.
- Îmbunătățirea motivației și a angajamentului școlar: Implicarea în proiecte interesante și relevante pentru ei îi motivează pe elevi să fie mai implicați în procesul educațional. Aceasta duce la o participare mai activă la ore și la un interes crescut pentru învățare.
- Dezvoltarea leadership-ului și a responsabilității: Proiectele și parteneriatele oferă elevilor ocazia de a prelua roluri de lideri și de a-și asuma responsabilități. Aceste experiențe sunt esențiale pentru dezvoltarea abilităților de conducere și pentru formarea unui simț de responsabilitate față de comunitate.

Proiectele Erasmus+ promovează mobilitatea și cooperarea între școli din diverse țări europene, oferind elevilor și profesorilor ocazia de a împărtăși bune practici și de a învăța unii de la alții. Acestea au un impact semnificativ asupra dezvoltării competențelor interculturale și lingvistice.

Prin mobilitățile Erasmus+, elevii pot participa la schimburi de experiență în alte țări, unde au ocazia să studieze într-un alt sistem educațional și să trăiască în familii gazdă, îmbunătățindu-și competențele lingvistice și culturale.

De asemenea, proiectele ecologice, care implică activități de protejare a mediului înconjurător, contribuie la dezvoltarea unei conștiințe ecologice și a unui simț de responsabilitate față de natură. Participarea la astfel de proiecte îi învață pe elevi despre importanța sustenabilității și a protecției mediului.

Participarea la proiecte de voluntariat, cum ar fi organizarea unor evenimente caritabile sau implicarea în activități comunitare, dezvoltă abilități de leadership și responsabilitate socială. Aici pot menționa faptul că proiectele din cadrul SNAC sunt prilej de consolidare a relațiilor dintre elevi, dascăli, părinți și comunitate, în sprijinul persoanelor defavorizate, prin creșterea gradului de implicare a tuturor factorilor educaționali.

În concluzie, proiectele și parteneriatele educaționale școlare sunt instrumente esențiale pentru socializarea și valorizarea elevilor.

Bibliografie

1. Bătrînu, E.. Educaţia în familie. Bucureşti: Editura Politică, 1980;
2. Cucoş, C. (coord.) Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice, Ediţia a III-a revăzută şi adăugită, Iaşi, Editura Polirom, 2009.

LE BÉNÉVOLAT – UNE LEÇON SUR LES VALEURS ET LA SOCIÉTÉ

Prof. Murea Ioana
Colegiul Economic “ Dimitrie Cantemir” Suceava

Enseigner une langue étrangère ne se limite pas à la grammaire ou au vocabulaire. Un cours de français on peut devenir une porte d'entrée vers la compréhension d'autres cultures, valeurs humaines et réalités sociales. Le choix du thème « le bénévolat » pour un cours destiné aux élèves de seconde n'est pas un hasard : il met en avant les notions d'engagement, de solidarité et de responsabilité envers autrui. Ainsi, l'apprentissage du français prend une dimension profondément humaine, devenant un outil de formation du caractère, et non un simple exercice linguistique. Aborder le bénévolat en cours de français, c'est mettre la langue au service d'un objectif supérieur. Les élèves n'apprennent pas seulement des mots ou des structures grammaticales, mais aussi à exprimer des idées sur la charité, l'entraide et l'initiative citoyenne. Ce thème les incite à penser en français, mais aussi à réfléchir à leurs propres valeurs. Ainsi, la communication devient authentique, connectée au monde réel, et l'apprentissage de la langue prend tout son sens, car il est appliqué dans un contexte porteur de sens.

Les méthodes choisies par l'enseignant – conversation, traduction, visionnage de vidéos, travail frontal et individuel – créent un cadre d'apprentissage dynamique et équilibré. Les élèves ne sont pas passifs, mais participent activement, répondent, traduisent, écoutent et expriment leurs idées. Par exemple, traduire un texte sur l'activité du groupe « Les Enfoirés » (https://www.enfoires.fr/) leur permet de travailler leur vocabulaire, mais aussi de comprendre un cas réel d'engagement social. Le visionnage de vidéos ajoute une dimension visuelle et émotionnelle, renforçant le lien entre le contenu linguistique et le message humain. Toutes ces méthodes transforment la leçon en une expérience interactive et mémorable.

Au-delà des compétences linguistiques, cette leçon a un rôle formateur important. Les élèves sont invités à réfléchir à ce que signifie être solidaire, donner de son temps et de son énergie aux autres sans rien attendre en retour. Dans une société souvent axée sur l'individualisme, le bénévolat devient une leçon d'humanité. En discutant d'actions concrètes, comme celles menées par les Enfoirés, les élèves développent empathie, esprit critique et sens des responsabilités. Ainsi, le cours de français n'est plus seulement un cours de vocabulaire, mais un cours de formation aux prises de conscience et aux attitudes.

Une leçon comme celle consacrée au bénévolat montre l'importance de l'enseignement d'une langue étrangère lorsqu'il est bien ancré dans la réalité. Les élèves apprennent non seulement à communiquer en français, mais aussi à penser, à ressentir et à s'impliquer. Ainsi, l'éducation atteint son objectif fondamental : former des personnes capables non seulement de parler une langue étrangère, mais aussi de l'utiliser pour construire un monde meilleur.

EXEMPLU DE BUNE PRACTICI ÎN ORA DE MATEMATICĂ

Prof. Popescu Adelina
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”

Rezumat: Lucrarea de față explorează conceptul de capital uman în contextul educațional contemporan, evidențiind rolul formării continue și al excelenței în procesul didactic. Accentul este pus pe contribuția profesorului la dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor, pe importanța educației financiare și pe corelația dintre formarea capitalului uman și calitatea actului educațional. În acest sens, se analizează dimensiunile teoretice și practice ale capitalului uman, ca factor determinant al performanței educaționale și sociale.

Proiectul *LifeLab* a fost implementat în școala noastră cu succes pentru că îmbogățește curriculumul și oferă elevilor abilități esențiale pentru viața cotidiană, consolidându-le astfel șansele de succes în carieră și viața personală. Integrând noțiuni financiare concrete în materiile predate, profesorul de matematică contribuie la dezvoltarea unor competențe valoroase care vor ajuta elevii să navigheze cu succes în lumea financiară a viitorului.

Profesorul trebuie să își aleagă propriile aplicații și conținuturi prin care dezvoltă competențele elevilor transformând astfel orele de curs în experiențe de învățare relevante și practice. Astfel, am adoptat o abordare inovatoare pentru a transmite educația financiară integrată în ora de matematică. Astfel, elevii învață despre gestionarea banilor, economisire, investiții și bugetare, în timp ce studiază matematica.

Totul devine mai interesant pentru ei, pentru că trecem cumva de la abstract la concret și pe lângă asta, este un domeniu de interes pentru ei. Ei vin cu mult mai multe noțiuni financiare decât am venit noi, dar pe care poate nu le stăpânesc suficient. Și atunci rolul nostru este să-i îndrumăm în direcția asta și să ne asigurăm că acumulează niște competențe valide.

Educația modernă este chemată să răspundă unei provocări esențiale: cum să pregătim elevii nu doar pentru examene, ci pentru viață. Într-o societate dinamică, bazată pe consum, credit și tehnologii financiare digitale, competențele de educație financiară devin la fel de importante ca cititul sau socotitul. Elevii nu trebuie să știe doar să calculeze procente sau să rezolve ecuații, ci să înțeleagă **cum aceste instrumente matematice le influențează viața de zi cu zi**: atunci când fac cumpărături, își gestionează bugetul, iau un credit sau pun bani deoparte pentru viitor.

În acest context, programul **LifeLab** vine ca o soluție integrată pentru a transforma orele de matematică din simple exerciții abstracte în contexte reale de viață. Conceput pentru a sprijini educația financiară și dezvoltarea personală, LifeLab oferă profesorilor resurse concrete și metode inovatoare pentru a aduce lumea reală în sala de clasă.

Matematica, datorită caracterului ei universal și logic, devine disciplina-cheie pentru aplicarea LifeLab. Fie că vorbim despre procentaje, proporții, funcții, statistici sau grafice, toate aceste concepte abstracte au corespondent direct în situații economice și financiare. Astfel, elevii descoperă nu doar „cum să calculeze”, ci și **„de ce merită să calculeze”**.

Numeroase studii internaționale (OECD, 2017; Lusardi & Mitchell, 2014) arată că nivelul scăzut de alfabetizare financiară la tineri și adulți produce efecte negative majore: supraîndatorare, lipsă de economii, decizii financiare greșite. În același timp, matematica este percepută adesea ca fiind „dificilă” și „inutilă” în afara școlii.

Prin programul LifeLab, aceste două probleme pot fi abordate simultan:

- matematica devine relevantă, pentru că se aplică la viața reală;

- educația financiară devine mai riguroasă, pentru că se sprijină pe instrumentele matematice.

De exemplu, atunci când elevii calculează dobânda la un depozit sau compară prețuri cu reduceri succesive, ei aplică direct formule matematice, dar și învață să ia decizii informate.

Arii de aplicabilitate a LifeLab în matematică

1. Procentaje și proporții

- Reduceri și scumpiri succesive la produse;
- Calculul TVA-ului la cumpărături;
- Împărțirea unui buget pe categorii (hrană, transport, economii).

2. Ecuații și inecuații

- Stabilirea unei rate lunare într-un credit;
- Determinarea numărului de luni necesare pentru a strânge o anumită sumă prin economisire constantă;
- Calculul sumelor maxime ce pot fi cheltuite respectând un buget fix.

3. Funcții și grafice

- Evoluția unui cont de economii pe termen lung;
- Reprezentarea grafică a inflației și a creșterii prețurilor;
- Compararea a două oferte bancare prin grafice comparative.

4. Statistică și probabilități

- Analiza cheltuielilor medii ale unei familii, pe baza datelor statistice reale;
- Reprezentări grafice ale structurii bugetului personal;
- Estimarea probabilității unor scenarii financiare (ex. șanse de profit într-o investiție).

Exemple practice (modele de probleme LifeLab)

Exemplul 1 – Reducere și scumpire

Un televizor costă 1.500 lei. La Black Friday, prețul scade cu 20%. După o lună, crește cu 15%. Care este prețul final și cât economisește cumpărătorul?

- Reducere:$1.500 \times 20\% = 300$ lei $\rightarrow$ 1.200 lei
- Scumpire:$1.200 \times 15\% = 180$lei$\rightarrow$1.380lei
  Răspuns: Prețul final este 1.380 lei, cu 120 lei mai mic decât cel inițial.

Exemplul 2 – Plata în rate

Un laptop costă 2.400 lei. Oferta 1: plata integrală. Oferta 2: 24 de rate de 120 lei fiecare. Care variantă este mai avantajoasă?

- Oferta1: 2.400 lei
- Oferta2:$120 \times 24 = 2.880$lei
  Răspuns: Plata în rate este cu 480 lei mai scumpă.

Exemplul 3 – Buget lunar

Andrei primește 600 lei pe lună. El alocă 35% pentru mâncare, 25% pentru transport, 20% pentru distracții și restul pentru economii. Cât alocă fiecărei categorii?

- Mâncare: 210 lei
- Transport: 150 lei
- Distracții: 120 lei
- Economii: 120 lei

Beneficii ale integrării LifeLab în matematică

1. **Crește atractivitatea orelor** – elevii înțeleg relevanța matematicii.
2. **Dezvoltă gândirea critică** – elevii nu mai cred automat reclamele („-50% reducere!”), ci verifică matematic.
3. **Dezvoltă competențe financiare** – planificarea bugetului, economisirea, analiza ratelor.
4. **Sprijină interdisciplinaritatea** – matematica se leagă de economie, educație civică și chiar istorie (analiza inflației).
5. **Pregătește pentru viața reală** – elevii dobândesc abilități necesare unei vieți autonome.

Concluzii

Aplicarea programului LifeLab în matematică reprezintă o oportunitate de a depăși bariera dintre teorie și practică. Elevii nu mai rezolvă doar exerciții abstracte, ci experimentează modul în care matematica îi ajută să devină consumatori responsabili, să-și gestioneze banii și să înțeleagă mecanismele economiei.

Profesorul, la rândul său, câștigă un instrument pedagogic prin care poate transforma lecțiile într-un proces interactiv, ancorat în realitatea elevilor. Integrarea LifeLab nu necesită o restructurare radicală a programei, ci doar o adaptare a exercițiilor existente la contexte de viață.

Într-o lume în care educația financiară este o condiție a succesului personal și profesional, matematica devine disciplina esențială pentru formarea unor cetățeni responsabili, capabili să ia decizii financiare inteligente.

Bibliografie

- Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2008
- Cristea, Sorin, *Dicționar de pedagogie*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2017
- Delors, Jacques (coord.), *Comoara lăuntrică. Raportul către UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie în Secolul XXI*, Bucureşti, Editura UNESCO-CEPES, 1996
- LifeLab România, *LifeLab – Educația financiară integrată în curriculum*, București: BCR & Asociația Școala de Valori, 2023
- Mureșan, Mihaela , *Educația financiară în școală – de la competențe de bază la competențe pentru viață*, București, Editura Universitară, 2020
- OECD, *The Future of Education and Skills: Education 2030*, Paris, Publishing, 2018
- Păun, Emil , *Pedagogie, Provocări şi dileme contemporane*, Bucureşti, Editura Polirom, 1999

APLICAREA METODEI *STEAM* ÎN PREDAREA DISCIPLINEI ECONOMIE

Prof. Bejinariu Marioara Cocuța
Colegiul Economic ”Dimitrie Cantemir”

Rezumat

Articolul prezintă exemple de bune practici desfășurate în cadrul orelor de Economie prin colaborarea cu profesorii clasei ce predau discipline care realizează interdisciplinaritate cu disciplina mai sus menționată. Metoda STEAM este promovată și acceptată tot mai mult de către elevi deoarece, facilitează învățarea și demonstrează importanța aplicabilității noțiunilor economice interdisciplinar.

Este cunoscut faptul că majoritatea elevilor se stresează când au ora de matematică sau când au o disciplină nouă de studiu în care este inclusă și o componentă de matematică. Astfel, am venit cu inițiativa de a desfășura cât mai multe lecții interdisciplinare acolo unde programa școlară și conținutul permite, prin utilizarea metodei STEAM. Metoda stimulează învățarea prin descoperire, colaborarea și experiența integrând disciplinele cu conținut similar.

Metoda STEAM presupune abordarea din punct de vedere interdisciplinar a predării-învățării-evaluării în scopul facilitării achiziționării competențelor și dezvoltării gândirii critice. Astfel, în cadrul orelor de economie în anul școlar anterior dar și în acest început de an școlar, am invitat profesorul de matematică, contabilitate și de alte module de specialitate, încadrați la clasă, pentru a explica elevilor componenta lecției ce realizează interdisciplinaritate din cadrul lecțiilor economie.

Sub coordonarea profesorilor implicați, elevii au rezolvat probleme economice specifice conținutului lecțiilor propuse, din punct de vedere matematic, economic și nu numai. La final au realizat grafice și au formulat concluzii asupra evoluției indicatorilor precizați, a importanței noțiunilor în experiența de viață și cum pot maximiza rezultatele pentru o calitate deosebită a vieții. Elevii apreciază utilizarea acestei metode deoarece, profesorii facilitează înțelegerea mecanismelor economice în contextul altor științe și în contexte diferite de viață, cu implicații asupra vieții cotidiene, a relațiilor și a impactului asupra consumatorului individual și colectiv.

Astfel, am realizat lecții interdisciplinare la următoarele lecții: Dobânzi, Indicatori economici – (calcul relativ și absolut) – *Matematică și Fizică*, Profit, Costuri, Cererea economică – *Contabilitate*, Resurse – *Geografie*, Nevoi - *Economia întreprinderii,* Globalizarea – *Istorie*, Cererea economică - *Marketing, ș.a.*

În concluzie, în economia de astăzi există și apar noi aplicații care calculează indicatorii economici prin apăsarea de taste însă, fără o cunoaștere a conceptelor și a aplicabilității acestora în viața reală, nu se atinge obiectivul educațional și economic-social dorit.

STEAM integrează disciplinele, pune accent pe proiecte practice și evaluarea bazată pe cooperare, nu doar pe memorare, pregătind copiii pentru un viitor aflat în continuă schimbare.

MATEMATICIANUL – DE LA FORMARE LA EXCELENȚĂ

Prof. Negrea Daniela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”, Suceava

În contextual temei „Capitalul uman al școlii. De la formare la excelență în procesul didactic”, voi aminti de performanța unei eleve a școlii noastre la matematică. Succesul la matematică și nu numai la această materie este rod al pasiunii, al muncii și al colaborării dintre elev și profesor. Rezultatul ei a fost extraordinar pentru că rareori poate fi obținut, având în vedere concurența pe care a avut-o, dar și dificultatea problemelor care se dau la nivelul maxim al concursului “Adolf Haimovici”.

Performanța în educație nu se construiește peste noapte. Ea este rezultatul unui proces complex, în care talentul, munca susținută și sprijinul cadrelor didactice se împletesc pentru a da roade. Un exemplu elocvent este cel al Mariei Spoială, elevă în clasa a X-a la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” din Suceava, care a reușit să obțină premiul I și medalia de aur la etapa națională a Concursului Național de Matematică Aplicată „Adolf Haimovici”, desfășurat la Iași, în perioada 17–19 mai 2019. Pregătită cu dăruire de profesoara Daniela Negrea, Maria a demonstrat că excelența nu este rezervată doar elevilor de la profilurile teoretice. Deși urmează profilul Servicii, pasiunea sa pentru matematică și perseverența au transformat-o într-un exemplu de urmat pentru întreaga comunitate școlară. În urma rezultatului obținut, tânăra a primit un loc asigurat la Facultatea de Construcții de Mașini și Management Industrial din cadrul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, fără a mai susține examen de admitere.

Succesul Mariei Spoială nu este o excepție, ci o dovadă a faptului că performanța se poate atinge atunci când există motivație, coordonare și implicare. În formarea unui „matematician de succes”, se disting mai mulți factori determinanți, dintre care resursele umane — elevul și profesorul — ocupă un loc central. Ca factorii care contribuie la performanță se pot menționa

1. Pasiunea și motivația elevului

Elevul reprezintă nucleul oricărui proces educativ. Dorința de a învăța, curiozitatea și perseverența definesc drumul spre performanță. Maria Spoială este exemplul clar că pasiunea poate depăși limitele impuse de profilul de studiu. Munca individuală, participarea la concursuri și dorința de autodepășire au fost ingredientele reușitei sale.

2. Profesorul – mentorul și formatorul performanței

Profesorul are un rol esențial în transformarea potențialului în succes. El inspiră, motivează și ghidează. În cazul de față, profesorul a demonstrat că prin răbdare, dăruire și strategii didactice adaptate se pot obține rezultate de excepție chiar și în contexte educaționale mai puțin orientate spre științele exacte. Profesorul este, în esență, arhitectul reușitei elevului.

3. Sprijinul instituțional – școala ca partener al performanței
Performanța individuală se sprijină pe un cadru colectiv favorabil. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” a susținut participarea la concursuri, a oferit resurse pentru pregătire și a creat un climat de încredere. O instituție educațională devine performantă atunci când pune accent pe dezvoltarea competențelor, pe recunoașterea rezultatelor și pe colaborarea între elevi și profesori.
4. Familia – echilibrul din spatele succesului
Succesul școlar este întărit de sprijinul emoțional și moral al familiei. Părinții joacă un rol discret, dar decisiv, oferind stabilitate, încurajare și încredere în momentele cheie.
5. Comunitatea – recunoașterea și susținerea valorii
Excelența devine o valoare socială atunci când este recunoscută public. Premiile, articolele și aprecierile consolidează cultura performanței și transformă rezultatele individuale în exemple colective.

Excelența este o construcție umană. Matematica este o știință exactă, dar performanța în acest domeniu este profund umană. În spatele cifrelor și al formulelor stau oameni — elevi dedicați, profesori pasionați, părinți implicați și instituții care cred în educație. Povestea elevei noastre confirmă că atunci când resursele umane colaborează armonios, rezultatele devin excepționale. Formarea, perseverența și cooperarea sunt pilonii excelenței.

Bibliografie

1. Articol „Maria Spoială, elevă în clasa a X-a…”, Monitorul de Suceava, Suceava, mai 2019.
2. „Ghidul pentru dezvoltarea competențelor matematice în învățământul preuniversitar”, Ministerul Educației Naționale, 2018.
3. „Formarea competențelor profesionale la elevi și profesori”, Ionescu, M. & Chiș, V. (coord.), Editura Polirom, Iași, 2016.

OPORTUNITĂȚI DE FORMARE PENTRU CADRELE DIDACTICE PRIN PROGRAMUL ERASMUS+

Prof. dr. Vranciu Livia-Elena
Colegiul Econimic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Rezumat

Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava coordonează proiectul Erasmus+ în domeniul „Educație școlară”, acreditare obținută în anul 2022. Proiectul a fost conceput pentru a oferi participanților competențele necesare utilizării eficiente a tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) pentru a crește angajamentul elevilor în sala de clasă modernă. În perioada 29.06.2025-05.07.2025 s-a desfășurat în Istambul, Turcia, programul de formare furnizat de Associação EDU2GROW Portugalia **„Make technology your friend! Using ICT to engage students in the modern classroom”** la care au participat: prof. Pantiru Daniela-Elena, prof. Rabei Angela și prof. Vranciu Livia-Elena de la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava, alături de cadre didactice din Polonia.

Activitățile culturale și interculturale s-au împletit cu cele de cunoaștere, pregătire și implementare a unei varietăți de instrumente și aplicații digitale care au avut drept rezultat: stabilirea unui cadru de lucru colaborativ și multicultural, înțelegând și gestionând stereotipurile și prejudecățile legate de utilizarea TIC în educație; dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare în contexte internaționale, esențiale pentru lucrul în proiecte europene; diversificarea metodelor de predare-învățare; gestionarea resurselor educaționale; crearea de materiale didactice digitale inovatoare; adaptarea utilizării aplicațiilor digitale pentru activități de învățare în aer liber și personalizarea instrumentelor digitale în funcție de nevoile specifice; dezvoltarea abilităților de povestire digitală și crearea de proiecte audio/video bazate pe realitățile elevilor; înregistrarea și să utilizarea podcast-urilor și materialelor audio; identificarea și să aplicarea strategiilor de gamificare în sala de clasă pentru a crește motivația și implicarea elevilor; utilizarea instrumentelor digitale colaborative pentru a facilita munca în echipă și învățarea interactivă; implementarea instrumentelor digitale pentru evaluarea procesului de învățare și a rezultatelor elevilor.

Prezentăm în continuare principalele instrumente digitale dezvoltate în cadrul programului de formare:

MagicSchool.ai https://www.magicschool.ai/ este o platformă inovatoare bazată pe inteligență artificială, concepută special pentru a ajuta cadrele didactice cu o gamă largă de sarcini administrative și pedagogice. Prin valorificarea inteligenței artificiale, aceasta își propune să economisească semnificativ timpul profesorilor, să le îmbunătățească practica didactică și să promoveze un mediu de învățare mai captivant pentru elevi. Acest instrument

acționează ca un asistent versatil, ajutând la eficientizarea fluxurilor de lucru și oferind suport instantaneu pentru cerințele zilnice ale clasei.

Beneficii cheie pentru profesori:

- Planificarea lecțiilor: Generați planuri de lecție complete, idei de activități creative și obiective de învățare clar definite, toate adaptate la materii și niveluri de clasă specifice.
- Crearea evaluărilor: Dezvoltați rapid chestionare, rubrici detaliate și teme captivante, optimizând procesul de evaluare.
- Instruire diferențiată: Primiți sugestii inteligente pentru adaptarea lecțiilor pentru a satisface nevoile diverse ale tuturor elevilor, inclusiv ale elevilor care învață limba engleză și celor cu nevoi educaționale speciale.
- Feedback și notare: Accesați sugestii de feedback generate de inteligență artificială pentru lucrările elevilor, accelerând semnificativ procesul de notare, menținând în același timp calitatea.
- Comunicare: Redactați fără efort comunicații profesionale cu părinții, buletine informative și anunțuri esențiale pentru clasă.
- Generare de idei: Gândiți-vă la strategii inovatoare de predare, tehnici eficiente de gestionare a clasei și activități creative de implicare.

Beneficii cheie pentru școli:

- Sprijin și eficiență pentru profesori: Reduce drastic volumul de muncă al profesorilor și combate epuizarea profesională, promovând un mediu de lucru mai sustenabil și mai pozitiv.
- Îmbunătățirea curriculumului: Sprijinirea dezvoltării de materiale curriculare inovatoare, captivante și de înaltă calitate în toate departamentele.
- Dezvoltare profesională: Oferirea unui instrument puternic pentru a explora noi abordări pedagogice și pentru a-ți perfecționa continuu abilitățile.
- Consecvență: Ajută la asigurarea unui standard consistent de calitate în materialele lecțiilor și în comunicare în întreaga școală, îmbunătățind modul general de livrare a educației.

Adobe Firefly https://firefly.adobe.com/ este un instrument de ultimă generație bazat pe inteligență artificială, conceput pentru generarea de imagini bazate pe inteligență artificială. Acesta permite utilizatorilor să creeze elemente vizuale uimitoare pornind de la solicitări text simple, făcând ideile complexe tangibile și expresia artistică accesibilă tuturor. Pentru cadrele didactice, Firefly este o resursă neprețuită pentru transformarea experiențelor de învățare.

Beneficii cheie pentru implicarea dinamică în sala de clasă:

- Vizualizați concepte abstracte: Aduceți la viață subiecte dificil de înțeles cu imagini generate personalizate. Imaginați-vă că ilustrați instantaneu „un atom cu electroni pe orbită” sau o „celulă în mitoză”, ajutând elevii să construiască modele mentale mai clare.
- Îmbunătățiți elementele vizuale create de elevi: Permiteți elevilor să creeze elemente vizuale unice pentru prezentările, rapoartele și proiectele lor creative, încurajând o înțelegere mai profundă și o responsabilitate personală pentru munca lor. Acestea pot reprezenta vizual evenimente istorice sau procese științifice.
- Creați materiale de învățare personalizate: Proiectați rapid materiale didactice captivante și personalizate. Generați imagini specifice pentru lecții de istorie (de exemplu, „un castel medieval pe un deal”), diagrame științifice sau reprezentări de scene literare, adaptate precis nevoilor curriculumului dumneavoastră.
- Inspirați povestirea și scrierea creativă: Stimulați imaginația prin folosirea imaginilor generate de inteligența artificială ca subiecte la poveste sau ca suporturi vizuale pentru a dezvolta personaje și decoruri. Acest lucru poate transforma temele de scriere creativă în călătorii vizuale interesante.
- Generare de inteligență artificială sigură și etică: Adobe Firefly este construit cu principii de inteligență artificială etică, oferind funcții concepute pentru a fi sigure pentru mediile educaționale, inclusiv moderarea conținutului și un angajament față de dezvoltarea responsabilă a inteligenței artificiale.

Prin integrarea Adobe Firefly, învățarea devine mai concretă, interactivă și memorabilă. Acesta ajută la reducerea decalajului dintre conceptele abstracte și înțelegerea lumii reale, răspunzând diverselor stiluri de învățare și făcând educația mai vibrantă.

Învățarea captivantă cu **TeachFlix și Edpuzzle**

În peisajul educațional dinamic de astăzi, captivarea elevilor și asigurarea înțelegerii conținutului video sunt primordiale. Această abordare utilizează platforme de ultimă generație pentru a transforma consumul pasiv de videoclipuri într-o experiență de învățare activă, măsurabilă și extrem de eficientă. Prin integrarea conținutului video de înaltă calitate cu instrumente de evaluare interactive, educatorii pot îmbunătăți semnificativ implicarea și înțelegerea elevilor.

TeachFlix.org https://teachflix.org/ este o bibliotecă atent selecționată care oferă o multitudine de videoclipuri educaționale de înaltă calitate, pe diverse subiecte, oferind o sursă fiabilă pentru conținut care se aliniază cu obiectivele curriculumului.

Procesul:

Crearea de experiențe de învățare dinamice:

- Selectarea videoclipului. Profesorii aleg un videoclip relevant și de înaltă calitate din biblioteca extinsă TeachFlix, asigurându-se că acesta completează perfect planurile lor de lecție și obiectivele lor de învățare.
- Crearea unui test interactiv. Folosind interfața ușor de utilizat a Edpuzzle, profesorii întrerup strategic videoclipul selectat în momente cheie pentru a insera întrebări captivante (cu variante multiple de răspuns, adevărat/fals, deschise) și pentru a adăuga note clarificatoare, transformând vizionarea într-o participare activă.
- Atribuirea lecției elevilor. Noua lecție video interactivă este apoi atribuită fără probleme elevilor, care o accesează prin intermediul platformei Edpuzzle, interacționând cu conținutul în ritmul lor propriu.

Impactul:

- Învățare activă. Elevii sunt încurajați în mod activ să gândească, să răspundă și să aplice
- cunoștințele pe parcursul videoclipului, trecând dincolo de observarea pasivă.
- Evaluare în timp real. Profesorii obțin informații imediate despre înțelegerea elevilor, permițând o intervenție în timp util și un sprijin țintit.
- Înțelegere mai profundă. Această implicare întărită duce la o reținere îmbunătățită a informațiilor și la o înțelegere mai profundă a conceptelor complexe. Prin oferirea acestor instrumente educatorilor, putem crea rezultate cu adevărat dinamice, măsurabile și extrem de eficiente.

Edpuzzle.com https://edpuzzle.com/ este o platformă intuitivă concepută pentru a încorpora chestionare interactive, întrebări deschise și note informative direct în cronologiile video, făcând învățarea interactivă și
urmăribilă.

ChatPDF https://www.chatpdf.com/ Companionul tău inteligent pentru documente revoluționează modul în care interacționezi cu documentele tale PDF. ChatPDF utilizează Inteligența Artificială avansată pentru a transforma fișierele statice în companionii dinamici, conversaționali, permițându-ți să extragi rapid informații și să obții perspective.

Beneficii cheie:

- Economisire de timp: Redu dramatic timpul petrecut căutând informații.
- Rezumate instantanee: Înțelege rapid punctele principale ale oricărui document.
- Înțelegere fără efort: Simplifică subiecte complexe cu răspunsuri directe.

NotebookLM - Asistent de cercetare în domeniul inteligenței artificiale https://notebooklm.google.com/ Acest instrument este un asistent de cercetare și notițe bazat pe inteligență artificială (AI), dezvoltat de Google Labs. Ideea principală din spatele NotebookLM este ajute organizarea, analiza și interacțiunea cu propriile documente și informații, folosind

puterea modelelor AI Gemini. El acționează ca un „creier secundar” digital, personalizat pe propriile informațiile, ajutând la obținerea unor perspective noi din materialele deținute.

Napkin.ai https://www.napkin.ai/ Revoluționând modul în care ideile se nasc și se dezvoltă, Napkin.ai reprezintă o platformă indispensabilă bazată pe inteligență artificială, creată pentru a eleva brainstorming-ul și crearea de conținut. Acesta servește drept partener dedicat pentru brainstorming-ul bazat pe inteligență artificială, meticulos proiectat pentru profesioniștii din marketing, scriere și dezvoltare de produse care doresc să depășească barierele creative și să genereze soluții inovatoare cu o viteză și o eficiență fără precedent.

Cum funcționează Napkin.ai?

- Introduceți ideea principală. Începeți prin a oferi o descriere concisă, dar cuprinzătoare a produsului, serviciului sau conceptului dvs. Cu cât oferiți mai multe detalii, cu atât sugestiile inteligenței artificiale vor fi mai adaptate și mai relevante, punând bazele unor rezultate cu adevărat impactante.
- Inteligența artificială generează diverse opțiuni. Utilizând algoritmi avansați, Napkin.ai procesează rapid informațiile dvs. introduse găsești idei de brainstorming și să sugerezi o gamă largă de resurse creative, inclusiv sloganuri convingătoare, idei de marketing inovatoare, nume de produse memorabile și idei de conținut captivante pentru bloguri sau rețele sociale.
- Rafinează și selectează. Revizuiește sugestiile generate de inteligența artificială, care sunt prezentate clar pentru o evaluare ușoară. Poți alege direct cele mai bune opțiuni sau le poți folosi ca trambulină pentru o rafinare și o dezvoltare ulterioară condusă de oameni, asigurându-te că rezultatul final se aliniază perfect cu viziunea ta.

Beneficii cheie ale Napkin.ai: dezvoltă creativitatea, depășește blocajele creative, accesează instantaneu o gamă diversă de opțiuni creative, ajută să ocolești blocajul scriitorului și să-ți pornești imaginația, asigurând un flux continuu de concepte inovatoare.

Pexels.com https://www.pexels.com/ Bibliotecă extinsă de fotografii și videoclipuri stock de înaltă calitate, fără drepturi de autor.

- Pixabay.com: Oferă o colecție vastă de imagini stock, vectori, ilustrații și videoclipuri gratuite.
- Freepik.com: Oferă opțiuni gratuite și premium, inclusiv fotografii, vectori, PSD-uri și pictograme.

Perplexity.ai https://www.perplexity.ai/ Revoluționând modul în care obțineți informații, Perplexity.ai este un motor de căutare conversațional bazat pe inteligență artificială, conceput pentru a oferi răspunsuri directe și precise. Spre deosebire de motoarele de căutare tradiționale, Perplexity.ai sintetizează informații de pe web și le prezintă cu citări și surse cruciale, asigurând credibilitate și profunzime în cercetarea dvs.

Concluzii

Programul de formare a demonstrat cu succes modul în care tehnologia poate deveni un aliat puternic al cadrelor didactice în contextul educației moderne. Prin abordarea holistică, care a combinat dezvoltarea competențelor interculturale cu dobândirea unor abilități practice solide în utilizarea instrumentelor digitale avansate, profesorii de la Colegiul Economic „Dimitrie

Cantemir" Suceava s-au pregătit să creeze un mediu de învățare mai dinamic, interactiv și motivant pentru elevi. Implementarea acestor noi cunoștințe și instrumente va contribui, fără îndoială, la creșterea calității actului didactic și la dezvoltarea unor elevi mai angajați și mai bine pregătiți pentru provocările lumii digitale.

Bibliografie:

https://www.magicschool.ai/
https://firefly.adobe.com/
https://teachflix.org/
https://edpuzzle.com/
https://www.chatpdf.com/
https://notebooklm.google.com/
https://www.napkin.ai/
https://www.pexels.com/
https://www.perplexity.ai/

CAPITALUL UMAN AL ȘCOLII – DE LA FORMARE LA EXCELENȚĂ ÎN PROCESUL DIDACTIC

Prof. dr. Mărioara Hrițcan
Colegiul Tehnic "Regele Ferdinand I" Rădăuți

Rezumat

Articolul analizează importanța dezvoltării capitalului uman în atingerea excelenței educaționale, subliniind rolul central al cadrelor didactice și al leadershipului școlar în transformarea procesului didactic. Pornind de la teoria capitalului uman formulată de Becker (1993), studiul evidențiază faptul că formarea continuă, motivația profesională și cultura organizațională reprezintă factori decisivi pentru calitatea educației. Profesorii sunt considerați principalii vectori ai progresului educațional, iar investiția în competențele lor pedagogice și digitale are efecte directe asupra performanței elevilor (Darling-Hammond et al., 2017). Totodată, articolul arată că școlile care promovează colaborarea, mentoratul și învățarea permanentă reușesc să creeze un climat educațional favorabil inovației și performanței (Hargreaves & Fullan, 2012). Leadershipul educațional are un rol esențial în susținerea acestor procese, contribuind la formarea unei culturi organizaționale orientate spre calitate și responsabilitate (Leithwood & Jantzi, 2006). Concluzia principală este că excelența în educație nu se obține prin resurse materiale, ci prin investiția strategică în oameni – profesori, elevi și comunitate – care transformă cunoașterea în valoare socială și dezvoltare durabilă.

Cuvinte-cheie: *capital uman, educație, formare continuă, excelență didactică, leadership educațional*

Capitalul uman - fundament al excelenței educaționale

Educația a fost dintotdeauna oglinda unei societăți și barometrul progresului său. Într-un context global marcat de inovație tehnologică, interdependențe economice și nevoia de competențe flexibile, capitalul uman devine resursa cea mai prețioasă a oricărei organizații, dar mai ales a școlii. Dincolo de infrastructură, manuale sau dotări digitale, ceea ce definește cu adevărat valoarea unei instituții de învățământ este calitatea oamenilor săi, respectiv profesori dedicați, elevi motivați și lideri educaționali vizionari.

Becker (1993) considera capitalul uman drept ansamblul cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care sporesc productivitatea și contribuie la bunăstarea societății. Adaptat la educație, conceptul depășește granițele economice și se transformă într-o expresie a creșterii intelectuale și morale. Profesorul este, astfel, atât creator, cât și beneficiar al capitalului uman: el modelează generații, dar se modelează și pe sine printr-un proces constant de formare și reflecție profesională (Fullan, 2014).

Drucker (1999) observa că, în secolul XXI, cunoașterea devine cea mai importantă formă de capital, iar instituțiile care reușesc să o gestioneze eficient se vor adapta cel mai bine schimbărilor. În școală, această idee capătă o semnificație profundă: succesul educațional depinde de măsura în care fiecare cadru didactic reușește să transforme informația în înțelepciune și învățarea în experiență de viață. Un profesor competent și motivat reprezintă fundamentul oricărei școli de succes. Formarea continuă devine, astfel, nu doar o obligație profesională, ci o condiție a excelenței. Programele moderne de dezvoltare profesională vizează nu doar perfecționarea competențelor de specialitate, ci și consolidarea competențelor pedagogice, digitale și socio-emoționale (European Commission, 2020). Acestea sprijină adaptarea profesorilor la noile paradigme educaționale: predarea centrată pe competențe, învățarea colaborativă, utilizarea tehnologiilor digitale și valorizarea diversității elevilor.

Conform cercetărilor realizate de Darling-Hammond, Hyler și Gardner (2017), programele de formare eficiente au o serie de caracteristici comune: durata extinsă, relevanța pentru activitatea de clasă, componenta colaborativă și posibilitatea aplicării imediate a celor învățate. Profesorii care participă activ la astfel de programe demonstrează un nivel mai ridicat de satisfacție profesională, o deschidere mai mare către inovație și rezultate superioare în procesul didactic.

De asemenea, Hargreaves și Fullan (2012) introduc conceptul de *capital profesional*, care îmbină capitalul uman, capitalul social (relațiile de cooperare între profesori) și capitalul decizional (capacitatea de a aplica judecata profesională). O școală care încurajează colaborarea, mentoratul și învățarea colectivă își multiplică resursele interne și creează un mediu favorabil excelenței. În același timp, excelența nu se poate atinge fără o cultură organizațională solidă, bazată pe încredere, sprijin și recunoaștere. Bryk și Schneider (2002) au demonstrat că nivelul de încredere între profesori, elevi și conducerea școlii influențează semnificativ performanțele academice. O cultură a încrederii stimulează comunicarea deschisă, împărtășirea experiențelor și rezolvarea constructivă a problemelor. Leadershipul educațional reprezintă o altă componentă esențială a dezvoltării capitalului uman. Leithwood și Jantzi (2006) subliniază că liderii școlari eficienți inspiră, motivează și ghidează cadrele didactice spre performanță printr-un stil de conducere transformativ. Un director care susține inovația și recunoaște meritele individuale creează o cultură instituțională dinamică, în care profesorii își găsesc sensul și energia pentru a se dezvolta.

Dar capitalul uman al școlii nu se rezumă la profesori. Elevii, ca beneficiari și parteneri ai procesului educațional, sunt parte integrantă a acestuia. O instituție de învățământ care investește în dezvoltarea competențelor elevilor – cognitive, sociale și morale – creează premisele unei educații durabile. Mandela afirma că *„educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea”*, iar acest enunț capătă sens deplin atunci când școala devine un spațiu în care elevii sunt încurajați să gândească liber, să colaboreze și să își asume responsabilitatea propriului parcurs.

Într-o astfel de școală, învățarea nu se limitează la sala de clasă. Proiectele interdisciplinare, activitățile extracurriculare, voluntariatul și parteneriatele comunitare consolidează capitalul social al instituției. Elevii învață prin experiență, prin implicare și reflecție, iar profesorii devin mentori care le ghidează pașii. Astfel, formarea capitalului uman devine un proces reciproc: profesorii învață de la elevi la fel cum elevii învață de la profesori.
Educația de calitate presupune o abordare sistemică, în care fiecare componentă a procesului – de la predare la evaluare, de la motivație la colaborare – contribuie la construcția unei identități

instituționale solide. OECD (2019) evidențiază că școlile cu un nivel ridicat de profesionalizare a personalului și cu leadership participativ obțin constant rezultate mai bune la evaluările internaționale. Cu alte cuvinte, acolo unde oamenii se dezvoltă, performanța devine o consecință naturală.

Concluzii

Dezvoltarea capitalului uman și excelența educațională se susțin reciproc, formând un echilibru dinamic între creșterea profesională și calitatea actului didactic. O școală care investește în oameni creează valoare, sens și continuitate. Profesorii reprezintă inima sistemului educațional, iar pregătirea lor continuă este garanția unei educații relevante și moderne. Formarea profesională a cadrelor didactice nu trebuie privită ca o simplă formalitate birocratică, ci ca un proces de auto-împlinire intelectuală și morală. Prin cursuri, mentorat și reflecție, profesorii își reînnoiesc nu doar competențele, ci și motivația de a educa. Un profesor inspirat este, inevitabil, un profesor care inspiră. În același timp, *leadershipul* educațional are misiunea de a susține această dezvoltare. Directorii și coordonatorii pedagogici trebuie să creeze contexte de colaborare, spații de dialog profesional și oportunități de afirmare a valorii. Acolo unde există încredere și respect reciproc, profesorii capătă curajul de a inova, de a experimenta metode noi și de a se adapta la nevoile reale ale elevilor. Elevii, la rândul lor, devin parte activă a capitalului uman al școlii. Implicarea lor în viața instituției, în proiecte, activități sociale, culturale și civice – le dezvoltă simțul responsabilității și îi pregătește pentru viață. O școală care formează oameni competenți, curioși și empatici își îndeplinește pe deplin menirea.

Pe termen lung, excelența educațională nu este rezultatul unei reforme, ci al unei culturi a învățării continue. O cultură care valorizează efortul, promovează cooperarea și încurajează gândirea critică. În această cultură, profesorul devine un lider al schimbării, elevul – un partener activ, iar școala – un laborator al viitorului.

Educația nu este doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci o construcție umană complexă, un act de creație și responsabilitate. Capitalul uman al școlii este ceea ce dă viață acestei construcții. Prin oameni, școala capătă suflet, iar prin suflet, educația devine putere. Astfel, excelența nu se obține prin competiție, ci prin cooperare, nu prin norme, ci prin valori. Ea se clădește zilnic, în fiecare lecție, în fiecare elev care învață să creadă în sine și în fiecare profesor care nu încetează să creadă în puterea educației.

Bibliografie

1. Becker, G. S. (1993). *Human capital: A theoretical and empirical analysis, with specia reference to education* (3rd ed.). University of Chicago Press.
2. Bryk, A. S., & Schneider, B. (2002). *Trust in schools: A core resource for improvement*. Russell Sage Foundation.
3. Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*. Learning Policy Institute.
4. Drucker, P. F. (1999). *Management challenges for the 21st century*. HarperBusiness. European Commission. (2020). *Teachers in Europe: Careers, development and well-being*. Eurydice Report.
5. Fullan, M. (2014). *The principal: Three keys to maximizing impact*. Jossey-Bass. Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. Teachers College Press.
6. Leithwood, K., & Jantzi, D. (2006). Transformational school leadership for large-scale reform: Effects on students, teachers, and their classroom practices. *School Effectiveness and School Improvement, 17*(2), 201–227.
7. OECD. (2019). *Education at a glance 2019: OECD indicators*. OECD Publishing.

IMPORTANȚA CAPITALULUI UMAN LA COLEGIUL TEHNIC „REGELE FERDINAND I” RĂDĂUȚI

Profesor Grijincu Marius-Costel
Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți

Lucrarea „Importanța capitalului uman la Colegiul Tehnic Regele Ferdinand I Rădăuți”, evidențiază rolul esențial al educației în formarea resurselor umane și în dezvoltarea societății moderne. Autorul subliniază că, într-o lume bazată pe cunoaștere, capitalul uman – compus din competențe, abilități și valori – devine principalul motor al progresului economic și social.

Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți este prezentat ca un model de instituție care investește în oameni prin programe educaționale moderne, parteneriate cu mediul economic și proiecte internaționale. Accentul este pus pe pregătirea elevilor pentru cerințele pieței muncii, pe perfecționarea continuă a profesorilor și pe promovarea unei culturi a performanței. Lucrarea arată că succesul instituțional se bazează pe colaborarea tuturor actorilor educaționali și pe valorificarea capitalului uman ca resursă strategică pentru dezvoltare și excelență.

Introducere

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, în care cunoașterea și competențele devin principalii factori ai progresului, capitalul uman capătă o importanță esențială. Educația nu mai este doar un proces de transmitere de informații, ci o investiție strategică în formarea și dezvoltarea resurselor umane. Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” din Rădăuți reprezintă un exemplu de instituție care pune accent pe dezvoltarea capitalului uman – atât în rândul elevilor, cât și al cadrelor didactice.

1. Conceptul de capital uman și rolul său în educație

Capitalul uman se referă la totalitatea cunoștințelor, abilităților, competențelor și valorilor pe care le dețin indivizii și care pot fi utilizate pentru a genera progres economic și social. Într-o școală, capitalul uman se reflectă în calitatea cadrelor didactice, în motivația și pregătirea elevilor, dar și în capacitatea instituției de a promova un mediu de învățare modern și eficient. Educația reprezintă principalul mijloc prin care acest capital uman se formează și se dezvoltă.

2. Formarea capitalului uman la Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți

Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” din Rădăuți se bucură de o tradiție solidă și recunoscută în pregătirea tinerilor pentru multiple domenii tehnice, economice și de servicii, fiind un pilon important al educației profesionale din regiunea Suceava și nu numai. Prin programele sale educaționale diverse și adaptate cerințelor actuale ale pieței muncii, instituția joacă un rol activ în formarea capitalului uman calificat, contribuind la dezvoltarea competențelor teoretice și practice ale elevilor, dar și la dezvoltarea lor personală și profesională.

Printre elementele esențiale care susțin formarea capitalului uman la acest colegiu se numără:

- **Curriculum modern și flexibil**, conceput pentru a răspunde nevoilor pieței muncii, care combină eficient cunoștințele teoretice cu activitățile practice, pregătind elevii pentru provocările reale din domeniul lor de specializare.

- **Proiecte educaționale și parteneriate** cu agenți economici locali și internaționali, care oferă oportunități de stagii, schimburi de experiență și implicare în proiecte inovatoare, contribuind astfel la creșterea competitivității absolvenților.
- **Utilizarea tehnologiilor moderne** în procesul de învățare, inclusiv echipamente și software specializat, care facilitează dobândirea de competențe digitale și tehnice esențiale într-o economie tot mai digitalizată.
- **Activități extracurriculare diverse**, menite să dezvolte spiritul civic, creativitatea, abilitățile de comunicare și munca în echipă, astfel încât elevii să fie pregătiți nu doar profesional, ci și pentru integrarea armonioasă în societate.
- **Formarea continuă a cadrelor didactice**, prin participarea la cursuri de specializare, schimburi de experiență și proiecte internaționale precum Erasmus+, care asigură un standard ridicat de calitate în procesul educativ și stimulează inovația în predare.

Astfel, Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I" reușește să creeze un mediu educațional complet, orientat spre excelență, unde elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru a deveni profesioniști calificați și responsabili, iar cadrele didactice sunt sprijinite să se dezvolte continuu și să contribuie activ la succesul instituției.

3. Excelența în educație nu este un rezultat întâmplător, ci reprezintă rodul unui efort comun, constant și bine coordonat, care implică întreaga comunitate școlară. La Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I" din Rădăuți, parcursul spre excelență se bazează pe mai mulți piloni esențiali, care asigură atât dezvoltarea competențelor elevilor, cât și performanța instituțională.

Profesori dedicați și bine pregătiți constituie fundamentul capitalului uman al școlii. Aceștia nu doar transmit cunoștințe, ci și inspiră elevii, încurajează creativitatea, dezvoltă gândirea critică și sprijină performanța în activități extracurriculare și competiții. Calitatea actului didactic este astfel direct legată de implicarea și profesionalismul cadrelor didactice.

Elevii motivați și implicați reprezintă un alt element central în drumul spre excelență. Participarea lor activă în activități școlare și extrașcolare, concursuri, olimpiade și proiecte educaționale le permite să-și dezvolte abilitățile tehnice, sociale și personale, pregătindu-i pentru provocările viitoare și pentru integrarea într-un mediu profesional competitiv.

Conducerea Colegiului Tehnic „Regele Ferdinand I" din Rădăuți, prin viziunea și strategiile sale, promovează o cultură a performanței, încurajează inovația educațională și asigură resursele necesare pentru derularea programelor educative de calitate. Rolul conducerii nu se limitează doar la administrarea instituției, ci implică și motivarea profesorilor, coordonarea proiectelor și stimularea creativității elevilor.

În plus, **colaborarea cu mediul economic și comunitatea locală** oferă suport practic și oportunități reale de dezvoltare profesională pentru elevi. Parteneriatele cu agenți economici locali și internaționali permit desfășurarea de stagii, proiecte comune și schimburi de experiență, consolidând legătura dintre educație și cerințele pieței muncii.

Astfel, Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I" Rădăuți demonstrează că performanța educațională este rezultatul sinergiei dintre profesori dedicați, elevi implicați, conducere vizionară și colaborări externe solide, conturând un parcurs clar de la formare la excelență.

4. Rolul capitalului uman în dezvoltarea instituțională

Capitalul uman într-o instituție de învățământ nu se limitează doar la profesori și elevi, ci se extinde asupra întregului personal care contribuie la funcționarea și dezvoltarea acesteia. Astfel, conducerea instituției, personalul administrativ, consilierii școlari și toți ceilalți angajați joacă un rol esențial în crearea unui mediu educațional sănătos, sigur și stimulativ. Fiecare membru al colectivului aduce contribuția sa unică, fie prin coordonarea activităților didactice, prin gestionarea eficientă a resurselor sau prin sprijinul acordat elevilor în dezvoltarea lor personală și profesională.

În acest context, un cadru didactic motivat și bine pregătit, un elev activ și implicat în procesul educativ și o conducere vizionară care promovează inovația și performanța reprezintă pilonii fundamentali ai unei instituții care aspiră la excelență și dezvoltare continuă. Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I" din Rădăuți exemplifică perfect această idee, demonstrând că investiția în oameni – fie profesori, elevi sau personal auxiliar – este cea mai valoroasă și eficientă formă de investiție pe termen lung, generând nu doar performanță educațională, ci și progres social și comunitar.

Concluzii

Capitalul uman reprezintă motorul principal al dezvoltării educației și al progresului social. Prin preocuparea constantă pentru formarea elevilor, perfecționarea profesorilor și modernizarea procesului educativ, Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I" Rădăuți reușește să îmbine tradiția cu inovația, transformând educația într-un veritabil drum spre excelență. Astfel, instituția devine un exemplu de comunitate educațională în care oamenii sunt cea mai importantă resursă – o resursă care, bine gestionată, generează excelență și performanță.

Bibliografie

1. Becker, Gary S. – *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*, University of Chicago Press, 1993
2. Ministerul Educației – *Strategia Națională pentru Educație și Formare Profesională 2021–2027*, București, 2021
3. Mureșan, M. – *Capitalul uman și dezvoltarea durabilă*, Editura Economică, București, 2017
4. Nicolescu, O. & Verboncu, I. – *Managementul organizației*, Editura Economică, București, 2020
5. Schultz, Theodore W. – *Investment in Human Capital*, *The American Economic Review*, 1961

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – DE LA CUNOAȘTEREA CONCEPTULUI ȘI A PRINCIPIILOR DE BAZĂ PÂNĂ LA ÎMPĂRTĂȘIREA BUNELOR PRACTICI

Profesor psihopedagogie specială Iliesi Anamaria
Centrul Școlar de Educație Incluzivă ,,Sfântul Andrei" Gura Humorului

Şcoala are datoria de a asigura şanse egale tuturor elevilor. A asigura şanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilităţi maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcţie de aptitudinile şi interesele sale.

Educaţia incluzivă a devenit parte integrantă a educaţiei pentru toţi şi constituie răspunsul şcolii la nevoile ce decurg din diversitatea copiilor. Sunt aduşi elevii împreună într-o sală de clasă şi într-o comunitate, indiferent de punctele lor forte sau punctele slabe în orice domeniu, cautându-se maximizarea potenţialului tuturor.

Fiecare copil este unic, cu necesităţi diferite. Noi, adulţii, părinţi şi dascăli deopotrivă, încearcăm să-i educăm, astfel încât să devină, la rândul lor, adulţi fericiţi, iubitori şi eficienţi. Însă există copii marginalizaţi, defavorizaţi şi/sau excluşi de la educaţie. Aceştia sunt cei pentru care educaţia incluzivă a devenit o şansă pentru o dezvoltare armonioasă.

Educaţia incluzivă este o abordare şi un proces continuu de dezvoltare a politicilor şi prac-ticilor educaţionale, orientate spre asigurarea oportunităţilor şi şanselor egale pentru persoanele excluse/margi-nalizate de a benefi cia de drepturile fundamentale ale omului la dezvoltare şi educaţie în condiţiile diversităţii umane.

Alte abordări:

Educaţia incluzivă:

- este o abordare potrivit căreia toţi copiii trebuie să aibă șanse egale de a frecventa aceeași școală și de a învăţa împreună, indiferent de apartenenţa lor culturală, socială, etnică, rasială, religioasă și economică sau de abilităţile și capacităţile lor intelectuale sau fi zice;
- este caracteristica calitativă a sistemului de educaţie deschis, fl exibil, adaptat necesităţilor persoanei, politicile și practicile căruia sînt axate pe cooperare, parteneriat și relaţii umane pozitive;
- prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educaţional pentru a răspunde diversităţii copii-lor și nevoilor ce decurg din aceasta, pentru a oferi educaţie de calitate tuturor în contexte integrate și medii de învăţare comune;
- presupune o nouă orientare care pune accentul pe cooperare, parteneriat, educaţie socială și valorizarea relaţiilor interumane; - susţine integrarea educaţională, socială, profesională a tuturor copiilor în comunitate, pornind de la valorile pe care le poate oferi familia;
- reconsideră și reevaluează atitudinea statului și societăţii faţă de copiii, tinerii, adulţii excluși și/sau marginalizaţi;
- face posibilă și stimulează valorifi carea resurselor și experienţelor existente și crearea diferitor ser-vicii de abilitare/reabilitare și sprijin al copiilor în situaţii de difi cultate;
- reflectă valorile unei societăţi echitabile și democratice care oferă tuturor persoanelor oportunităţi e-gale de a benefi cia de drepturile omului și obiectivele de dezvoltare umană, împărtășite pe plan mondial.

Integrarea presupune asimilarea copilului în cadrul învăţământului general, proces prin care se adaptează şcolii în timp ce aceasta rămîne, în cea mai mare parte, neschimbată.

Incluziunea presupune ca instituţiile şi sistemul educaţional, în general, să se schimbe şi să se adapteze necesităţilor copiilor.

Principii de bază ale aducației incluzive

Incluziunea nu înseamnă doar acceptarea, tolerarea copiilor cu cerinţe speciale într-o clasă din învăţă-mîntul general, ci adaptarea școlii la cerinţele copiilor, cuprinderea acestora în programele educaţionale alături de toţi ceilalţi copii, dar și asigurarea concomitentă a serviciilor de specialitate, programelor de sprijin individu-alizate.

Educaţia incluzivă se dezvoltă în baza următoarelor principii:

- principiul drepturilor egale în domeniul educaţiei;
- principiul egalizării șanselor;
- principiul interesului superior al copilului;
- principiul non-discriminării, toleranţei și valorifi cării tuturor diferenţelor;
- principiul intervenţiei timpurii; - principiul individualizării procesului de educaţie și dezvoltării la maximum a potenţialului fi ecărui copil;
- principiul asigurării serviciilor de sprijin;
- principiul fl exibilităţii în activitatea didactică;
- principiul designului universal care permite crearea unui mediu accesibil tuturor;
- principiul managementului educaţional participativ;
- principiul dreptului părintelui de a alege;
- principiul cooperării și parteneriatului social.

Împărtășirea bunelor practici

Integrarea/ incluziunea poate fi susținută de existența unui cadru legislativ flexibil și realist, de interesul și disponibilitatea cadrelor didactice din școala de masă și din școala specială, de acceptul și susținerea părinți-lor copiilor integrați, de implicarea întregii societăți civile, dar și de nivelul de relații ce se formează și se dez-voltă la nivelul clasei integratoare care se bazează pe toleranță și respect față de copilul cu probleme. Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe c opiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect", atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin dis-ponibilitate, printr-un „pozitivism" specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupăîn scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabi-lități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficien-ţe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înţeleagă mai bine situaţia celor ce au dizabilităţi: prin povestiri, texte literare, prin discuţii, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficienţe.

Primirea în grupă a copilului cu cerinţe educative speciale, atitudinea faţă de el trebuie să păstreze o aparenţă de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalţi copii din grupă. Conduita şi atitudinea edu-catoarei trebuie să demonstreze celorlalţi copii că i se acordă preşcolarului cu dizabilităţi. De aceea trebuie să exprime aceleaşi aşteptări şi să stabilească limite similare în învăţare ca şi pentru ceilalţi copii din grupă. Ea trebuie să îşi asume rolul de moderator , să promoveze contactul direct între copiii din grupă şi să direcţioneze întrebările şi comentariile acestora către copilul cu cerinţe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze şi să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceştia, dându-le încrederea în forţelele proprii, în propria reuşită în acţiunile întreprinse, evidenţiind unele abilităţi sau interese speciale lor în dezvoltarea şi sprijinirea cărora trebuie implicate şi familiile copiilor. Copiii cu cerinţe educative speciale in-tegraţi în programul grădiniţei trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinţi, psihologi şi pro-fesorul logoped. Părinţii sunt parteneri la educaţie pentru că deţin cele mai multe informaţii despre copiii lor. Relaţia de parteneriat între părinţi şi grădiniţă presupune informarea părinţilor cu privire la programul grupelor, la conţinuturile şi metodele didactice, dar presupune şi întâlniri cu aceştia, participări la expoziţii, excursii, ser-bări, vizite, etc., în care sunt implicaţi proprii lor copii.

Această relaţie a grădiniţei cu părinţii copiilor cu cerinţe educative speciale este necesară şi benefică, ea furnizând, informaţional, specificul dizabilităţii preşcolarului, precum şi date despre contextul de dezvoltare a acestuia. Părinţii informează grădiniţa şi despre factorii de influenţă negativă care ar trebui evitaţi (fobii, neplă-ceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea şi responsabilizarea fami-liei în educaţia copiilor este fundamentală pentru reuşita participării la programul instructiv- educativ al grădini-ţei. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilităţi, gradul de interes şi de colaborare a părinţilor cu grădiniţa este, cel mai adesea, proporţional cu rezultatele obţinute de aceştia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator şi are cel mai mare potenţial de modelare.

Grădiniţa are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă faţă greutăţilor cu care acestea se confruntă. Educaţia părinţilor şi consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecţiuni de natură psihică, emoţională ori de altă natură în grădiniţă. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât şi indirecte, faţă de

partenerii educaţionali, părinţi, apar după intervale mari de timp şi sunt efectul unui exerciţiu asiduu, susţinut. Centrarea atenţiei educaţionale pe grupurile vulnerabile este un indiciu al nivelului de civilizaţie atins de o anumită societate şi aceasta impune căutarea unei noi formule de solidaritate umană, fapt ce are o semnificaţie aparte în societatea noastră.

Grădiniţa este incluzivă printr-un curriculum flexibil şi deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor şi particularităţilor acestuia. Când spunem ,,grădiniţă incluzivă", nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare şi la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerinţe speciale în ceea ce priveşte educaţia. Există, de asemenea, şi anumite situaţii de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile şi comportamentele copilului, pentru a-l sprijini. Riscurile pot apărea din mediul socio-cultural din care acesta face parte, din relaţiile de familie care îi determină existenţa zilnică, precum şi modul de dezvoltare, din modelele formale educaţionale ce pot exercita un stres deosebit asupra copilului care nu corespunde ,,normalităţii" cu care ne-am obişnuit.

O planificare nu poate porni aşa, tradiţional, ca altă dată, de la conţinuturi, ci de la personalităţile copiilor, de la caracteristicile şi particularităţile individuale. Pe de altă parte, grădiniţa, ca instituţie, nu poate face faţă singură cerinţelor multiple ale unui program eficient de educaţie. Este nevoie de un parteneriat între grădiniţă- familie- comunitate, de o construcţie comună în folosul copilului, fără prejudecăţi, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranţă, indiferent de situaţia economică, socială sau educaţională a părinţilor. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversităţii şi unicităţii fiecărui copil, să-şi orienteze pozitiv atitudinea, limbajul şi metodele pedagogice. Copilul preşcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare pri-vire din partea adulţilor care îl înconjoară poate să îi influienţeze imaginea de sine. Este foarte importantă ati-tudinea educatoarei la acţiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forţele proprii. Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil şi să identifice:

- cum este fiecare;
- ce ştie fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalţi.

În concluzie, pentru abordarea unei educaţii incluzive în grădiniţă, educatoarea trebuie să respecte urmă-torii paşi:

-să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniţei în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia şi comu-nitatea;

-să fie pregătit întregul personal al grădiniţei pentru a primi toţi copiii, fără discriminări;

-să asigure un climat primitor şi deschis prin organizarea mediului educaţional cât mai eficient şi stimulator;

-să aibă discuţii, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alţii, pentru a negocia, a colabora şi a lucra împreună;

-să asigure un curriculum flexibil şi deschis la care să aibă acces şi părinţii;

-să evalueze fiecare copil prin observaţie directă şi indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la acti-vităţile curriculare;

-să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniţei, dar şi la modificările şi adaptările acestuia;

-să asigure participarea tuturor familiilor la decizii şi acţiuni în favoarea tuturor copiilor;

-să evalueze permanent şi periodic progresele pe care le fac toţi copiii, nu numai di punctul de vedere al achizi-ţiilor intelectuale, dar şi al relaţiilor sociale, al cooperării şi colaborării, al dezvoltării imaginii de sine şi încre-derii în forţele proprii;

-să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite compo-nente ale dezvoltării şi la anumite momente;

-să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
-să realizeze un permanent schimb de idei, experienţe şi soluţii cu celelalte colege, din grădiniţă sau din alte instituţii, precum şi cu familiile copiilor.

Bibliografie:

1. Alderson, J. & Jarvis, S. *Introduction to Supervision for Child Welfare Services.* 1999.
2. M. Dilion, V.Priţcan, *Asistenţa socială în contextul transformărilor din Republica Moldova* Ch.: „Cu drag" S.R.L. 2008.
4. Gerguţ, A.; Neamţu, C., *Psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași. 2000.
5. Gerguţ, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași, 2005.
6. Suport de curs pentru instruirea iniţială a asistenţilor sociali comunitari / Ministerul Protecţiei Sociale, Familiei și Copilului din R. Moldova. „Elena-V.I." S.R.L, 2009.

CERCUL METODIC AL PROFESORILOR DE GEOGRAFIE MUNȚII GIUMALĂU

Prof. Pantiru Elena-Daniela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava

Rezumat: În cadrul Cercului Metodic al Profesorilor de Geografie Suceava s-a desfășurat aplicația cu tema „Cunoașterea orizontului geografic regional - Munții Giumalău".

Scopul principal a fost observarea reliefului, peisajului și vegetației Munților Giumalău până la vârful Alunu (1665m). Munții Giumalău reprezintă partea vestică a masivului Rarău-Giumalău, aparținând Grupei Centrale a Carpaților Orientali. Munții Giumalău oferă, prin zonele lor înalte, unele dintre cele mai spectaculoase priveliști ale Carpaților Orientali, iar multitudinea de drumuri de acces și trasee turistice îl fac cel mai accesibil masiv din zonă. Principala atracție din zonă este Codrul Secular Giumalău.

Pe data de 13 aprilie 2024, în cadrul Cercului Metodic al Profesorilor de Geografie Suceava – Licee, a avut loc aplicația tematică „MUNȚII GIUMALĂU", organizată de profesorii de geografie ai Colegiului Economic „DIMITRIE CANTEMIR" Suceava. Aplicația tematică (Fig. 1.) a avut ca scop: schimburi de bune practici și dezvoltare profesională continuă. Obiectivul principal - Vârful Alunu (1665m) din Munții Giumalău, cu plecarea din Valea Putnei.

Fig. 1. Aplicație tematică

Munții Giumalău reprezintă partea vestică a masivului Rarău – Giumalău, aparținând Grupei Centrale a Carpaților Orientali.

Limitele principale: la nord Valea Moldovei, la est văile Giumalău şi Colbu, la sud Valea Bistriţei şi Depresiunea Dorna, iar la vest Valea Bistriţei şi Pasul Mestecăniş.

Altitudinea depașește 1800m, culminând cu Vf. Giumalău – 1856m. De aici pornesc interfluvii la altitudinea de 1000 – 1200 m și 1350 – 1450 m, terminându-se spre Versanții Bistriței și Putna.

Masivul Giumalău (Fig. 2.) se află la vest de Izvorul Giumalău și Chiril, fiind alcătuit în totalitate din șisturi cristaline și calcare cristaline.

Au fost individualizate două culmi principale longitudinale, între care s-au infiltrat văile Putnei (dinspre nord) și Văile Ruscăi (dinspre sud):Culmea Giumalău-Alunu, cu cele mai mari altitudini: Vf. Giumalău (1856m), Vf. Chiliilor (1652m) și Vf. Alunu (1665m);

- Culmea Poiana Runcului – Mestecăniș, mai joasă, cu Poiana Runcului (1303m) și Pasul Mestecăniș (1096m).

Dintre culmile secundare, importantă este Culmea Colbului care face legătura cu Masivul Rarău. Relieful Masivului Giumalău este rezultatul proceselor geomorfologice specifice:

a) etajului superior (peste 1500m) – procese crio-nivale;
b) etajului inferior (sub 1500m) – procese denudaționale.

Caracteristic etajului superior este relieful periglaciar (jgheaburi periglaciare, martori reziduali și abrupturi de gelifracție, nișe de nivație etc.), iar etajului inferior este relieful fluvio-denudațional (terase, albii minore și majore, versanți etc.).

Fig. 2. Munții Giumalău

Datorită climatului continental cu nuanțe de excesivitate, cu influențe de origine baltică și atlantică, iernile în Munții Giumalău sunt lungi și aspre. Temperatura medie anuală la stația meteorologică Rarău este de 2°C, iar precipitațiile medii sunt de 1000mm/an.

Din punct de vedere hidrografic, apele care își au obârșia în regiunea Rarău – Giumalău aparțin bazinelor hidrografice Bistrița și Moldova, ambele vărsându-se în râul Siret.

Vegetația din Codrul Secular Giumalău, care ocupă jumătatea vestică a Munților Giumalău, este dominată de molid, iar în partea superioară: ienupăr, jneapăn etc. Dintre speciile floristice, putem enumera: Mierea ursului (Fig. 3.), Floarea Paștelui (Fig. 4.), Bulbucul de Baltă (Fig. 5.).

Ca specii faunistice putem aminti de Cocoșul de munte, Corbul și alte numeroase specii de păsări.

Fig. 3. Mierea Ursului

Fig. 4. Floarea Paștelui

Fig. 5. Bulbucul de Baltă

Munții Giumalău oferă, prin platourile sale, una dintre cele mai spectaculoase priveliști din Carpații Orientali, iar multitudinea de căi de acces și trasee turistice fac ca acest masiv să fie considerat cel mai accesibil din zonă.

Atât pentru organizatori cât și pentru cei prezenți, aplicația tematică a fost o activitate extrem de constructivă, pe care ne dorim să o repetăm cât mai curând.

Bibliografie

- BĂCĂUANU, V. (1989), *Geomorfologie*, Ed. Univ. „Al.I.Cuza", Iași
- LESENCIUC, C.D. (2002), *Morfolitologia Masivului Giumalău*, Lucr. Semin. geogr. „D. Cantemir", Iași
- LESENCIUC, C.D. (2006), *Masivul Giumalău – Studiu geomorfologic*, Editura Tehnopres, Iași

INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN PREDAREA LIMBILOR MODERENE LA LICEU: DE LA METODE TRADIȚIONALE LA EXPERIENȚE DIGITALE

Prof. Cobzariu Mirabela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava

Rezumat:

Articolul evidențiază importanța adoptării metodelor și strategiilor inovatoare în predarea limbilor moderne, în special a limbii engleze și franceze, la nivel liceal. Se subliniază trecerea de la abordările tradiționale la cele centrate pe elev, care promovează comunicarea autentică, gândirea critică și competențele digitale. Sunt analizate metode moderne precum Task-Based Learning, CLIL, flipped classroom și gamificarea, alături de utilizarea resurselor digitale și a platformelor educaționale interactive. Articolul oferă exemple concrete de activități pentru ambele limbi și demonstrează rolul profesorului ca facilitator al învățării și mediator intercultural. Concluzia accentuează necesitatea combinării creativității pedagogice cu tehnologia pentru formarea unor elevi autonomi și competenți în comunicarea globală.

Într-un context educațional aflat într-o continuă transformare, predarea limbilor moderne la liceu se află la intersecția dintre tradiție și inovație. Dezvoltarea competențelor

lingvistice, culturale și digitale devine o prioritate într-o lume globalizată, în care comunicarea interculturală și gândirea critică sunt esențiale. Profesorul de limbi moderne nu mai este doar un transmițător de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, un creator de contexte autentice și un mediator intercultural.

Metodele tradiționale – axate pe gramatică, traducere și reproducerea mecanică – își pierd eficiența în fața noilor generații de elevi, care au nevoie de învățare interactivă, colaborativă și semnificativă. În acest context, integrarea metodelor, strategiilor și resurselor inovatoare devine nu doar o opțiune, ci o necesitate pedagogică.

1. Metode și strategii inovatoare în predarea limbilor moderne la liceu

a. Abordarea comunicativă și învățarea prin sarcini (Task-Based Learning)

Această strategie plasează elevul în centrul procesului de învățare, punând accent pe comunicarea reală și pe folosirea limbii în contexte autentice. Sarcinile (tasks) pot fi simulate (planificarea unei călătorii, realizarea unei campanii publicitare, redactarea unui articol de blog etc.), iar evaluarea se concentrează pe rezolvarea eficientă a situațiilor de comunicare, nu doar pe corectitudinea gramaticală.

De exemplu, la limba engleză, elevii pot crea o prezentare video despre sustenabilitate, iar la limba franceză, pot redacta un jurnal de călătorie virtuală în spațiul francofon.

b. Învățarea integrată de conținut și limbă (CLIL – Content and Language Integrated Learning)

Metoda CLIL permite învățarea simultană a unei discipline și a limbii străine. De exemplu, profesorul poate aborda teme precum „energie regenerabilă” sau „patrimoniul cultural european” în limba engleză sau franceză, combinând competențele lingvistice cu cele interdisciplinare. Astfel, elevii nu doar învață limba, ci și gândesc în acea limbă despre subiecte complexe.

c. Flipped Classroom (clasa inversată)

Modelul clasei inversate presupune ca elevii să parcurgă conținuturile teoretice acasă, prin materiale video, podcasturi sau articole online, iar timpul de la clasă este dedicat activităților practice, conversațiilor și proiectelor colaborative.

Această metodă stimulează autonomia în învățare și responsabilitatea individuală, permițând profesorului să devină un ghid și un mentor.

d. Gamificarea și învățarea prin joc

Gamificarea aduce în procesul educațional dinamica jocurilor: competiție constructivă, recompense simbolice, misiuni, niveluri și feedback imediat. Platforme precum Kahoot, Quizizz, Wordwall sau Baamboozle transformă lecțiile într-o experiență interactivă, crescând motivația și implicarea elevilor.

2. Resurse digitale și deschise pentru predarea limbilor moderne

În era digitală, profesorul are la dispoziție o gamă vastă de instrumente inovatoare. Printre cele mai utilizate se numără: platforme educaționale precum Google Classroom, Edmodo, Moodle, care facilitează comunicarea și distribuirea materialelor, aplicații interactive ca Duolingo, LyricsTraining, Quizlet, LearningApps – utile pentru vocabular, pronunție și ascultare, resurse educaționale deschise (OER) pe site-uri precum British Council Learn English, BBC Learning English, TV5Monde Apprendre le français sau France Éducation International, care oferă activități autentice și materiale gratuite.

De asemenea, inteligența artificială și instrumentele de creație digitală au devenit foarte populare în mediul educațional prin utilizarea aplicațiilor AI pentru redactarea textelor, simularea conversațiilor sau generarea de feedback personalizat. Proiectele colaborative onlineprecum eTwinning, Erasmus+ sau bloguri de clasă, care facilitează comunicarea

interculturală reală între liceeni din diferite țări. Prin aceste resurse, învățarea devine autentică, personalizată și motivantă, iar elevii capătă încredere în propriile abilități de comunicare.

3. Exemple de activități inovatoare pentru limba engleză și franceză

Limba engleză

- ✓ Podcast în perechi: elevii realizează un podcast despre o problemă socială („Social Media and Mental Health") și îl publică pe platforma școlii.
- ✓ Debate online: organizarea unei dezbateri virtuale pe tema „Technology: friend or foe?", folosind platforme de videoconferință.
- ✓ Digital storytelling: utilizarea aplicației Canva sau Storybird pentru a crea o poveste ilustrată în limba engleză.

Limba franceză

- ✓ Atelier de publicitate: elevii concep o campanie de promovare a unui produs imaginar în franceză, folosind sloganuri, afișe și videoclipuri scurte.
- ✓ Jeu de rôle interculturel: simularea unei întâlniri între tineri francofoni și români pentru organizarea unui eveniment comun.
- ✓ Proiect „Ma ville verte": elevii realizează, în echipe, o prezentare despre un oraș ecologic ideal, combinând limbajul ecologic cu cel urbanistic.

Aceste activități valorifică creativitatea, competențele digitale și comunicarea reală, transformând ora de limbă străină într-un spațiu viu de explorare culturală.

Predarea limbilor moderne în liceu traversează o etapă de reconfigurare profundă. Profesorul devine un arhitect al învățării, capabil să integreze metode tradiționale cu strategii moderne și tehnologii emergente. Inovația nu constă doar în folosirea tehnologiei, ci în redefinirea relației dintre elev, profesor și cunoaștere. Prin combinarea abordărilor comunicative, a resurselor digitale și a activităților colaborative, elevii nu doar învață limba engleză sau franceză, ci devin utilizatori competenți și critici ai limbii, pregătiți să comunice într-o lume plurilingvă și interconectată.

Bibliografie:

- Council of Europe (2020). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment – Companion Volume. Strasbourg.
- Doughty, C., & Long, M. (2003). The Handbook of Second Language Acquisition. Blackwell Publishing.
- Little, D. (2022). Language Learner Autonomy: Theory, Practice and Research. Multilingual Matters.
- Richards, J. C., & Rodgers, T. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press.
- Warschauer, M. (2013). Learning in the Cloud: How (and Why) to Transform Schools with Digital Media. Teachers College Press.
- TV5Monde – Apprendre le français. Disponibil la: https://apprendre.tv5monde.com
- British Council – TeachingEnglish and LearnEnglish Resources. Disponibil la: https://www.britishcouncil.org
- eTwinning. Learning Events and Projects for Schools. https://www.etwinning.net

DOUĂ MÂINI DE FĂINĂ – CÂND CAPITALUL UMAN DEVINE RESURSĂ STRATEGICĂ A BINELUI

Prof. Curic Adina
Colegiul Economic „ Dimitrie Cantemir” Suceava

Proiectul „Două mâini de făină” demonstrează că binele poate fi o strategie de viață și o resursă de dezvoltare. Într-un timp în care resursele materiale par decisive, oamenii implicați în această inițiativă arată că cea mai mare bogăție este inima care dăruiește. Liceul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava, împreună cu partenerii săi, oferă un model de educație comunitară bazată pe valori, unde capitalul uman este înțeles nu doar ca forță de muncă, ci ca putere de a construi sens, solidaritate și speranță.Pentru că, în cele din urmă, adevărata dezvoltare începe acolo unde oamenii aleg să facă bine cu ce au, dar mai ales, cu cine sunt.

Într-o perioadă în care performanța se măsoară adesea în cifre și rezultate imediate, proiectul „Două mâini de făină. Binele cu ce avem la îndemână” readuce în atenție o altă formă de valoare: capitalul uman. Inițiativa, derulată în parteneriat cu Sectorul Media și Comunicare al Centrului Eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, își propune să arate că grija și solidaritatea pot deveni resurse strategice pentru dezvoltarea comunității. La baza proiectului stă o idee simplă, dar cu impact profund: binele nu se face din prisos, ci din disponibilitate. O „mână de făină” – simbol al efortului modest, dar constant devine metafora unui bine făcut „cu ce avem la îndemână”. Fiecare gest, fiecare inițiativă, oricât de mică, contribuie la consolidarea unei culturi a grijii și a implicării umane. Prin activitățile derulate, elevii și cadrele didactice de la Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava demonstrează că educația pentru bine nu se predă doar din manuale, ci se trăiește în fapte.

Ei dau sens concret ideii de capital uman – cea mai importantă resursă a unei societăți, capabilă să genereze schimbare, empatie și progres. Proiectul devine astfel o lecție despre responsabilitate socială și parteneriat educațional, în care fiecare participant contribuie la multiplicarea binelui. „Credem în binele făcut din drag de oameni, de lume și de Bine”, afirmă organizatorii, subliniind că modelul hristic al grijii și dăruirii inspiră fiecare acțiune.

Conceptul de capital uman ocupă un loc central în teoriile moderne ale dezvoltării. Conform lui Theodore W. Schultz (1961) și Gary S. Becker (1993), investiția în oameni prin educație, sănătate, cultură și etică este cea mai sigură cale de progres durabil. Nu există creștere economică sustenabilă sau coeziune socială fără oameni educați, implicați și motivați să contribuie la binele comun. În acest sens, proiectul „Două mâini de făină” valorifică exact ceea ce specialiștii numesc resursa strategică a secolului XXI: capitalul uman bazat pe valori morale și spirituale. Elevii, profesorii, familiile și membrii comunității devin actori ai binelui, folosind ceea ce au „la îndemână” – timp, energie, creativitate, grijă pentru a produce schimbare. Prin acțiunile inițiate, proiectul demonstrează că dezvoltarea comunității nu depinde doar de resurse materiale, ci de calitatea relațiilor umane. Acolo unde oamenii colaborează, se sprijină și se inspiră reciproc, se formează o adevărată infrastructură socială bazată pe încredere și empatie.

Proiectul „Două mâini de făină” se distinge prin simplitatea și forța simbolică a mesajului său: pentru a face bine, nu este nevoie de mult ci de disponibilitate și drag de oameni. Membrele Societății Femeilor Ortodoxe „Maria de Mangop” au ales să ducă mai departe această idee, transformând-o într-o misiune concretă: „De acum și până în geana Crăciunului”, spun ele, „vom desfășura activități și proiecte proprii în cadrul programului ‘Două mâini de făină’. Bine cu ce avem la îndemână! Și ce-ar putea fi mai la-ndemâna tuturor decât o măsură de făină?”

Făina devine, astfel, simbol al dăruirii modeste, dar constante - un element simplu, care poate fi transformat, precum în vechile povestiri biblice, „în mângâiere pentru cei din jur și-n bucurie”. Această metaforă este susținută de învățătura creștină a grijii cotidiene: „Credem în binele făcut din drag de oameni, de lume și de Bine. În binele multiplicat după îndemnul și

modelul hristic, binele făcut mai cu seamă din grijă și nu de milă. Pentru că, nu-i așa?, grija e-o stare de fiecare zi.”

Proiectul nu este doar o campanie de voluntariat, ci un proces educativ și spiritual. Elevii învață că a dărui nu înseamnă a renunța, ci a multiplica. A face bine cu ce ai la îndemână presupune responsabilitate, discernământ și creativitate.

Într-un context social marcat de fragmentare și neîncredere, parteneriatul dintre școală și Biserică oferă un model solid de cooperare în sprijinul educației integrale. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava și Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților demonstrează, prin acest proiect, că educația și credința pot acționa împreună în slujba binelui comun. Potrivit documentelor europene privind educația pentru cetățenie (Comisia Europeană, 2018), școala modernă trebuie să dezvolte nu doar competențe cognitive, ci și competențe civice și sociale, empatie, spirit comunitar și respect pentru diversitate. În același spirit, Biserica ortodoxă, prin structurile sale filantropice, contribuie la formarea conștiinței morale și spirituale a tinerilor. „Două mâini de făină” devine astfel un exemplu de educație comunitară: elevii, profesorii și voluntarii acționează împreună pentru a oferi ajutor, alinare și bucurie celor din jur. În fiecare zi care ne apropie de Sărbătoarea Bucuriei, pe pagina Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților sunt publicate povești despre binele făcut cu ceea ce avem la îndemână – un jurnal viu al compasiunii și al implicării.

În filosofia educației moderne, se vorbește tot mai des despre educația inimii – formarea dimensiunii afective, morale și spirituale a personalității. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava pune în practică această idee, demonstrând că educația nu este completă fără componenta umană și comunitară.

Într-un mediu educațional în care accentul cade adesea pe performanță academică, proiectul aduce un echilibru: cultivarea bunătății, empatiei și spiritului de cooperare. A ști să ai grijă devine o formă de leadership; a dărui devine o competență civică. Astfel, capitalul uman nu mai este definit doar prin cunoștințe, ci și prin valori, atitudini și comportamente morale. Elevii liceului, implicați în activitățile de voluntariat, descoperă că adevărata formare profesională include dimensiunea umană – că a fi un bun economist, educator sau antreprenor înseamnă, mai întâi, a fi un bun om.

„Două mâini de făină” nu este doar un slogan, ci o strategie de redescoperire a omenescului, în care educația, credința și solidaritatea se întâlnesc. Pentru că adevărata dezvoltare durabilă începe cu oameni care știu să dăruiască cu ce au, dar mai ales, cu cine sunt.

Bibliografie

Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților (2024). Proiectul „Două mâini de făină. Binele cu ce avem la îndemână” – Comunicat oficial. Sectorul Media și Comunicare.
Bădescu, I. (2012). *Sociologia religiei și civilizației*. Editura Mica Valahie, București
Becker, G. S. (1993). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*. University of Chicago Press.
Comisia Europeană (2018). Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. Brussels
Ionescu, M. & Radu, I. (2017). Educația pentru valori: fundamente și practici. Editura Polirom, Iași
Schultz, T. W. (1961). *Investment in Human Capital*. The American Economic Review, 51(1), 1–17.

„INTERCULTURALITATE, FRANCOPHONIE ȘI VALORI EUROPENE” PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. Maxim Irina Natalia Daniela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Capitalul uman al unei școli poate fi valorificat eficient prin proiecte educaționale, acționând ca un catalizator pentru dezvoltarea personală și profesională a tuturor celor implicați. Așadar, pentru a pune în valoare capitalul uman reprezentat de elevii Colegiului Economic “Dimitrie Cantemir”, am inițiat în cadrul catedrei de limba franceză și germană un proiect educațional intitulat INTERCULTURALITATE, FRANCOPHONIE ȘI VALORI EUROPENE, ajuns la ediția a III-a.

Proiectul îşi propune să îi sensibilizeze pe elevi în încercarea de a descoperi diversitatea limbilor ce sunt vorbite in Europa, să stimuleze interesul pentru învăţarea a cel puțin doua limbi străine, să îi ajute pe elevi să identifice avantajele cunoaşterii limbilor străine, obiectivul

general fiind cultivarea în rândul elevilor a interesului pentru studiul limbilor străine ca mijloc de comunicare, dar şi ca modalitate de integrare în diversitatea multiculturală europeană.

Proiectele oferă elevilor oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice în contexte practice. Acest lucru duce la dezvoltarea gândirii critice, a rezolvării problemelor, a muncii în echipă, a abilităților de comunicare și leadership, esențiale pentru viitorul lor profesional și personal. Profesorii dezvoltă abilități de management de proiect, coordonare, mentorat și inovare în predare. Participarea la proiecte le oferă oportunitatea de a experimenta noi metode de predare și de a-și actualiza cunoștințele. Proiectele educaționale, în special cele care abordează teme noi sau utilizează tehnologii moderne, încurajează gândirea „în afara tiparelor". Atât elevii, cât și profesorii sunt încurajați să găsească soluții originale, să exploreze idei noi și să utilizeze resurse diverse.

Dorind să atragem elevii Colegiului Economic "Dimitrie Cantemir" spre studiul limbilor străine, am inițiat în anul școlar 2023-2024, în cadrul catedrei de limba franceză și germană un proiect educațional intitulat INTERCULTURALITATE, FRANCOPHONIE ȘI VALORI EUROPENE, ajuns la ediția a III-a.

Propunător/coordonator: prof. Cobzariu Mirabela, prof. Maxim Irina

Echipa de proiect: prof. Cobzariu Mirabela, prof. Maxim Irina, prof. Brăescu Anca, prof. Băbăscu Melania, prof. Murea Ioana, prof. Gusbeth Iuliu.

Pornind de la motto-ul Uniunii Europene: „*Unitate în diversitate. Limba este un labirint. Vii dintr-o direcție și ajungi într-un loc familiar, apoi vii din altă direcție și ajungi în același loc, dar acesta nu îți mai este familiar"*- Ludwig Wittgenstein, am conceput proiectul pe trei etape care se derulează pe tot parcursul anului școlar, după cum urmează:

Prima etapa a proiectului vizează promovarea Zilei Limbilor Europei, o manifestare care celebrează diversitatea lingvistică, plurilingvismul, învățarea limbilor străine pe durata vieții. Ziua Europeană a Limbilor are ca obiectiv să atragă atenția publicului asupra importanței învățării limbilor străine și să îl sensibilizeze cu privire la existența și valoarea tuturor limbilor vorbite în Europa, încurajând învățarea lor. Manifestarea a debutat în anul 2001, an care a fost declarat de Consiliul Europei Anul european al limbilor vorbite. Cunoașterea limbilor străine este un atu pentru toți cetățenii europeni ai secolului al XXI-lea. Elevii trebuie să conștientizeze care sunt avantajele ce derivă din cunoașterea mai multor limbi străine și să identifice metodele cele mai eficiente și materialele auxiliare cele mai utile în acest demers de învățare.

Scopul acestui eveniment este de a promova plurilingvismul, ca punte esențială de comunicare între popoare, dar și un instrument de interes turistic sau profesional. În plus, cunoașterea limbilor străine facilitează o mai bună înțelegere interculturală, fundamentul patrimoniului cultural european. Sunt sărbătorite nu numai limbile oficiale europene, ci și bogata moștenire de culturi și tradiții — o expresie vie a tuturor limbilor Europei.

Descoperirea unor culturi noi, posibilitatea de a căpăta o perspectivă diferită asupra lumii și de a-i înțelege mai bine pe cei din jur sunt o ocazie propice pentru a vedea avantajele învățării limbilor străine. A învăța o altă limbă nu înseamnă doar a învăța cuvinte noi, ci un nou mod de a gândi nu numai despre alte societăți, o modalitate nouă de a observa mai bine propria noastră societate.

In cea de-a doua etapă, proiectul urmărește promovarea Francofoniei, consolidarea încrederii in necesitatea unei limbi străine moderne si promovarea unor metode/ strategii de buna practica in rândul participanților la proiect, valorificarea potențialului intelectual, artistic si creativ al elevilor, precum si a capacitații acestora de a folosi limba franceza in diverse contexte. Proiectul dedicat FRANCOFONIEI, a cărei sărbătorire a devenit o tradiție în școala noastră, are a obiectiv central stimularea creativității artistice a elevilor mediata de limba franceza ca vector al comunicării interculturale. Francofonia înseamnă, în primul rând, împărtăşirea unei limbi comune. Potrivit Observatorului limbii franceze din 2018, circa 300 de milioane de pe cinci continente vorbesc această limbă. România marchează acest eveniment, alături de ceilalţi 76 de membri şi observatori ai Francofoniei (OIF), printr-o serie de manifestări culturale, artistice şi educaţionale, organizate atât în ţară cât şi în străinătate, prin intermediul misiunilor sale diplomatice.

Cea de-a treia etapa a proiectului se concentrează pe evenimentul dedicat Zilei Europei, 9 mai. Odată cu aderarea la Uniunea Europeană, ziua de 9 Mai a devenit deja o tradiţie pentru noi şi o sărbătorim în fiecare an. Uniunea Europeană reprezintă cel mai ambiţios vis şi cel mai amplu proiect cetăţenesc al secolului XXI. A fi cu adevărat european înseamnă a participa la imaginarea şi la construirea unui tărâm comun de libertate capabil să transforme întreaga lume într-o lume mai bună, locuită de cetăţeni liberi şi responsabili. Uniunea Europeană înseamnă grija pentru lumea de mâine a fiecăruia dintre noi. Ziua Europei sărbătorește realizările și unitatea Europei și comemorează semnarea Declarației Schuman din 9 mai 1950. Aceasta a descris un plan ambițios pentru a asigura pacea pe termen lung în Europa după război și este considerată începutul Uniunii Europene de azi. În 2022, Europa rămâne unită în acțiunile sale în favoarea păcii și sprijină europenii de pretutindeni.

Integrarea în UE înseamnă pentru noi, românii, o lecţie de cunoaștere, recunoaștere și acceptare. Mai mult decât atât, cred că este timpul să-i învăţăm pe copii cum să vieţuiască într-o lume civilizată, cum să comunice cu semenii lor europeni, cum să le înţeleagă cultura și arta și cum să-i accepte și să se facă acceptaţi. Educaţia pentru cetăţenie democratică şi multiculturală constituie o prioritate a reformelor educaţionale, un scop educaţional, constituind instrumentul coeziunii sociale bazată pe drepturile şi responsabilităţile cetăţenilor, dirijând sistemul de învăţământ către un set de valori comune. Acest proiect este o oportunitate pentru cadrele didactice şi copii, oferindu-le posibilitatea de a explora mediul social, cultural din Europa secolului XXI.

In ansamblu, prezentul proiect îşi propune să îi sensibilizeze pe elevi în încercarea de a descoperi diversitatea limbilor ce sunt vorbite in Europa, să stimuleze interesul pentru învăţarea a cel puțin doua limbi străine, să îi ajute pe elevi să identifice avantajele cunoașterii limbilor străine.

Proiectul se încadrează în categoria cultură și civilizație, obiectivele specifice fiind:

- informarea asupra diversităţii culturale, despre Uniunea Europeană, instituţii şi cetăţeni;
- conştientizarea diferenţelor etnice, culturale, social-politice, şi economice în scopul realizării unităţii europene în şi prin diversitate
- promovarea valorilor europene prin diverse activităţi educative, implicând elevi, cadre didactice, specialişti din alte domenii
- valorificarea educaţiei cetăţeniei europene prin intermediul activităţilor bazate pe curriculă, în spiritul respectului faţă de diversitate

- educaţia pentru cetăţenie democratică, multiculturală prin cunoaşterea aspectelor social-economice şi culturale din țările membre UE
- stimularea creativității și a spiritului critic
- creșterea interesului elevilor pentru studierea limbilor străine
- încurajarea plurilingvismului și a multiculturalității
- identificarea avantajelor cunoașterii limbilor străine
- familiarizarea cu metode eficiente de învăţare a limbilor străine
- identificarea unor materiale auxiliare utile în studiul limbilor străine
- stimularea curiozității și a interesului pentru descoperirea unor valori din cultura și civilizația țărilor francofone.

Proiectul se adresează elevilor Colegiului Economic "Dimitrie Cantemir" Suceava, cadrele didactice din şcoală, comunitatea locală, părinţi, modalitățile de realizare a activităților fiind: jocuri, prezentări susţinute de către elevi, rebus, puzzle; prezentări pe teme legate de tradiţii interculturale, plurilingvism, toleranţă; interpretarea de poezii si cântece în diverse limbi europene; realizarea de expoziții de desene/postere/picturi pe pietre reprezentând simboluri europene; prezentare culinară multiculturală.

Calendarul activităților este următorul:

26 septembrie, Ziua Europeană a Limbilor,

20 martie, Ziua Internațională a Francofoniei,

9 mai, Ziua Europei.

În jurul acestor date, toți membrii echipei desfășoară activități specifice la clasele la care predau, iar la datele respective realizăm câte o activitate comună dedicată acestor zile.

Beneficiarii direcţi şi indirecţi ai proiectului sunt elevii Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava ; cadrele didactice implicate în proiect; părinţii; şcoala și comunitatea locală.

Continuitatea proiectului va fi susţinută prin alte activităţi extraşcolare, prin implicarea activă a câtor mai mulţi elevi în proiecte viitoare. Activităţile în limbi străine vor fi susţinute în continuare de profesorul de limba franceză/engleză/germana în cadrul orelor predate și vor fi promovate prin: afişe; mediatizarea orală de către elevi şi cadre didactice, postarea videoclipurilor/ fotografiilor pe site-ul scolii/ pagina de Facebook a școlii/ comunicat de presă.

Proiectele de succes aduc recunoaștere nu doar participanților individuali, ci întregii instituții. Premiile, parteneriatele și mediatizarea rezultatelor contribuie la creșterea prestigiului școlii și la atragerea de noi resurse și elevi.

Munca în echipă, necesară pentru succesul majorității proiectelor, consolidează legăturile dintre elevi, profesori și, adesea, părinți sau parteneri comunitari. Acest lucru contribuie la crearea unui mediu școlar mai coeziv, incluziv și pozitiv, în care fiecare membru se simte valoros și apreciat. Implicarea în proiecte relevante pentru interesele și aspirațiile lor crește motivația intrinsecă a elevilor de a învăța. De asemenea, le oferă profesorilor un sentiment reînnoit al scopului și satisfacției profesionale, observând impactul direct al muncii lor.

Proiectele educaționale reprezintă un vehicul excelent pentru transformarea capitalului uman din școală dintr-un potențial latent într-o resursă activă și dinamică. Ele creează un cerc virtuos de dezvoltare, în care investiția în oameni prin oportunități de învățare experiențială se traduce în beneficii concrete pentru individ și pentru întreaga comunitate școlară.

CAPITALUL UMAN CA RESURSĂ STRATEGICĂ: PERSPECTIVE MODERNE ÎN PROCESUL DIDACTIC

Prof. Buzic Ioana Adriana
Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți

Rezumat: Lucrarea abordează importanța capitalului uman în contextul transformării educației moderne și evidențiază rolul profesorului ca agent al inovării în procesul de predare-învățare-evaluare. Sunt prezentate strategii didactice moderne, cu accent pe utilizarea metodelor interactive și a instrumentelor digitale, care stimulează participarea activă a elevilor și dezvoltarea competențelor lor cheie. Un accent special este pus pe contribuția competențelor digitale la creșterea calității actului educațional, acestea devenind un pilon esențial în adaptarea școlii la societatea actuală. Lucrarea analizează modul în care formarea continuă a cadrelor didactice, integrarea tehnologiei și colaborarea profesională contribuie la consolidarea capitalului uman al instituției. Prin evidențierea strategiilor inovatoare și a bunelor practici didactice, se subliniază nevoia construirii unui mediu educațional modern, flexibil și orientat spre excelență.

1. Introducere

Capitalul uman reprezintă una dintre cele mai importante resurse ale unei instituții școlare, influențând în mod direct calitatea actului educațional. El include competențele profesorilor, motivația elevilor, nivelul de cooperare dintre membrii comunității școlare, precum și gradul de adaptare la schimbările sociale și tehnologice. Într-un context educațional aflat într-un proces permanent de reformare, profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine arhitect al învățării, facilitator și agent al schimbării. Dezvoltarea capitalului uman presupune investiții continue în formare, un climat organizațional sănătos și implementarea unor strategii inovatoare care pun elevul în centrul experienței educaționale. Această lucrare pune accent pe modul în care aceste strategii pot transforma procesul didactic și pot conduce la excelență.

2. Strategii inovatoare în predare–învățare

Predarea modernă presupune renunțarea la paradigma tradițională și adoptarea unui stil centrat pe elev, în care înțelegerea, descoperirea și aplicarea sunt prioritare. Metodele inovatoare oferă elevilor posibilitatea de a se implica activ în propriul parcurs educațional. Învățarea bazată pe proiecte este una dintre cele mai eficiente strategii moderne. Aceasta stimulează creativitatea, colaborarea și rezolvarea de probleme autentice. Elevii sunt implicați în realizarea unor produse finale: aplicații software, prezentări multimedia, site-uri web sau soluții digitale. Pe parcursul proiectului, ei învață să caute resurse, să selecteze informația relevantă și să își gestioneze timpul eficient. Metoda ”Flipped Classroom” transformă modul de desfășurare a lecțiilor: conținutul teoretic este studiat acasă, prin tutoriale video sau materiale interactive, iar la școală se desfășoară activități aplicative, dezbateri și sesiuni de consolidare. Așadar, metoda presupune inversarea modului tradițional de predare: în modelul tradițional profesorul predă la clasă și elevii fac tema acasă, pe când, în acestă metodă, elevii studiază acasă conținutul teoretic și la clasă aplică, discută, rezolvă probleme, lucrează în proiecte, fiind ghidați de profesor. Cu alte cuvinte, predarea se mută acasă, iar învățarea aplicată se mută la școală. Astfel, timpul de la clasă este valorificat la maximum. Învățarea colaborativă, utilizarea platformelor digitale și integrarea resurselor multimedia creează un mediu dinamic și interactiv, care încurajează participarea fiecărui elev.

3. Evaluarea modernă și rolul tehnologiei

Evaluarea este un proces complex, continuu, și nu doar un moment de verificare. În era digitală, tehnologia oferă o gamă variată de instrumente care pot transforma evaluarea într-un proces formativ, motivant și obiectiv. Evaluarea formativă digitală permite profesorului să monitorizeze progresul elevilor în timp real. Platformele precum Kahoot, Quizizz, Google Forms sau Socrative oferă feedback imediat și permit adaptarea lecției în funcție de dificultățile identificate. Portofoliile digitale constituie o metodă modernă prin care elevii își pot documenta evoluția și pot demonstra competențe reale. Ele includ proiecte, cod sursă, prezentări, reflecții și alte produse specifice orelor de TIC. Evaluarea între colegi și autoevaluarea sunt esențiale pentru dezvoltarea responsabilității și a metacogniției. Evaluarea digitală îi ajută pe elevi să înțeleagă criteriile de performanță și să își îmbunătățească munca în mod autonom.

4. Rolul competențelor digitale în creșterea capitalului uman al școlii

Dezvoltarea capitalului uman al unei instituții de învățământ este strâns legată de nivelul competențelor digitale ale cadrelor didactice și ale elevilor. Într-o societate profund digitalizată, școala are responsabilitatea de a forma indivizi capabili să utilizeze tehnologia în mod curent, eficient și responsabil. Competențele digitale nu se rezumă doar la cunoașterea unor programe sau aplicații, ci includ un ansamblu complex de abilități: de la căutarea, selectarea și evaluarea informațiilor, până la managementul datelor, comunicarea online, colaborarea în medii virtuale și utilizarea etică a resurselor digitale.

Pentru profesori, dobândirea și perfecționarea competențelor digitale reprezintă o condiție esențială pentru implementarea strategiilor didactice inovatoare. Cadrele didactice care folosesc instrumente digitale pot crea situații de învățare dinamice, adaptate ritmului și stilului fiecărui elev. Platformele educaționale, aplicațiile interactive, laboratoarele virtuale sau resursele multimedia sprijină învățarea activă și asigură un cadru mai accesibil și mai atractiv pentru elevii de liceu și nu numai.

În același timp, elevii care își dezvoltă competențele digitale devin mai autonomi, mai creativi și mai bine pregătiți pentru a răspunde provocărilor din mediul profesional actual. În special în domeniul TIC, aceste competențe contribuie la formarea gândirii algoritmice, la adoptarea unor strategii eficiente de rezolvare a problemelor și la dezvoltarea unor abilități de comunicare și colaborare în echipe virtuale.

Integrarea competențelor digitale în procesul didactic contribuie, de asemenea, la reducerea diferențelor de acces la informație și la crearea unui mediu educațional incluziv. Elevii pot învăța în ritmul lor, pot reveni la materiale, pot explora conținut suplimentar și își pot construi trasee personalizate de învățare. Această flexibilitate este esențială pentru dezvoltarea unui capital uman adaptabil și orientat spre progres.

Un aspect important îl reprezintă colaborarea dintre profesori în cadrul comunităților de practică digitală. Schimbul de resurse, exemplele de bune practici, participarea la ateliere și formări contribuie la consolidarea unei culturi profesionale moderne și deschise. În acest fel, capitalul uman al școlii se extinde nu doar prin competențe individuale, ci și printr-o dinamică instituțională bazată pe colaborare și inovare.

5. Concluzii

Capitalul uman al școlii este o resursă strategică, esențială pentru atingerea performanței. Profesorii și elevii, prin competențele și motivația lor, determină nivelul de calitate al procesului instructiv-educativ. Competențele digitale reprezintă un pilon fundamental al transformării educaționale, iar consolidarea lor în rândul profesorilor și elevilor contribuie la creșterea calității procesului instructiv–educativ și la construirea unui capital uman capabil să facă față cerințelor societății actuale. Prin utilizarea responsabilă, creativă și eficientă

a tehnologiei, școala devine un spațiu care promovează excelența, inovația și pregătește viitorii cetățeni pentru lumea digitală în continuă schimbare. Investiția în formarea continuă și în implementarea proiectelor educaționale moderne este cheia unei educații relevante și adaptate la cerințele societății actuale.

Bibliografie:

1. Apostolache, Roxana; *Competența pedagogică digitală*, Iași, Polirom, 2022
2. Iucu, Romiță; *Pedagogia digitală: perspective și practici inovatoare*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2023
3. Pânișoară, Ion-Ovidiu; *Profesorul digital în era schimbării: repere teoretice și practice*, București, Polirom, 2024
4. Ministerul Educației; „Ghid solicitant apel PNRR Pedagogie Digitală", Ministerul Educației**,** 2024**,** disponibil online pe site-ul edu.ro
5. Educația-Digitală.ro; „Flash Report: Competențele digitale ale profesorilor din România (mai 2025)", Educația-Digitală.ro, 2025**,** disponibil online pe site-ul educatia-digitala.ro
6. Revista de Pedagogie Digitală; *Revista de Pedagogie Digitală*, nr. 2/2023**,** disponibil online pe site-ul pedagogie-digitala.ro

FORMAREA CONTINUĂ A PERSONALULUI DIDACTIC AUXILIAR

secretar șef Cramariuc Maria-Carmen
Colegiul Economic "Dimitrie Cantemir" Suceava

Rezumat

Personalul didactic auxiliar din unitățile de învățământ preuniversitar apelează tot mai mult la echipamente și programe digitale pentru a-și îndeplini sarcinile prevăzute în fișele posturilor. Este necesară participarea la programe de formare pentru dobândirea competențelor digitale care stimulează învățarea pe tot parcursul vieții și adaptarea la inovațiile tehnologice.

Legea învățământului preuniversitar reglementează statutul personalului didactic de conducere, de îndrumare și control, de predare și didactic auxiliar din întregul sistem de învățământ. Personalul auxiliar din unitățile de învățământ preuniversitar face parte din categoria personalului didactic.

Pentru ocuparea funcțiilor didactice auxiliare trebuie îndeplinite condiții de studii, cum ar fi: pentru funcția de informatician - absolvirea, cu diplomă, a unei instituții de învățământ superior sau a unei unități de învățământ preuniversitar de profil; pentru funcția de secretar - absolvirea unui liceu, cu diplomă de bacalaureat, sau absolvirea învățământului postliceal cu specialitatea tehnician în activități de secretariat sau a unei instituții de învățământ superior; pentru funcția de administrator de patrimoniu - îndeplinirea condițiilor prevăzute de legislația în vigoare pentru funcția de inginer/subinginer, economist etc.

Formarea inițială nu este suficientă, ea trebuie completată cu formarea profesională continuă, un proces care ar trebui să se deruleze pe tot parcursul vieții. Fișele posturilor pentru personalul auxiliar cuprind, pe lângă atribuțiile legate de proiectarea și realizarea activităților specifice, comunicarea și relaționarea cu elevii, cu personalul didactic de predare, cu membrii comunității și partenerii educaționali, și atribuții privind managementul carierei și al dezvoltării personale. În acest sens, personalul didactic auxiliar are obligația de a-și evalua nivelul și stadiul

pregătirii profesionale, de a identifica propriile nevoi de formare și de a participa la programe de formare profesională.

Formarea profesionala a personalului didactic auxiliar are ca obiective adaptarea salariatului la cerințele postului, actualizarea cunoștințelor și deprinderilor specifice postului și perfecționarea pregătirii profesionale, dobândirea unor cunoștințe avansate, a unor metode și procedee moderne, necesare pentru realizarea activităților profesionale.

Formarea personalului didactic auxiliar se poate realiza prin participarea la cursuri organizate de unitatea școlară, Casa corpului didactic sau alte instituții abilitate și prin participarea la sesiuni metodico-științifice, simpozioane și schimburi de experiență.

Un domeniu în care este necesară formarea profesională continuă îl reprezintă competențele digitale care au devenit indispensabile îndeplinirii sarcinilor personalului didactic auxiliar din învățământ. Abilitățile digitale permit angajaților să-și eficientizeze munca, să folosească aplicații de comunicare și rețele pentru a accesa și gestiona informațiile.

Este necesar ca personalul didactic auxiliar să-și dezvolte abilitățile de comunicare în lumea digitală și să fie capabil să opereze cu echipamente și programe digitale din zona social media sau din zona profesională (programe software specifice EDUSAL, REGES ONLINE, SIIIR, FOREXEBUG, BIBLIOTECA DIGITALĂ,).

Dintre competențele digitale care pot fi aplicate în activitatea profesională, pentru elaborarea documentelor de planificare şi de organizare a activităţii, sunt de menționat:

- competențe de navigare pe internet și de utilizare a motoarelor de căutare Google Chrome, Mozilla Firefox sau Microsoft Edge, pentru găsirea rapidă a informațiilor și noutăților în domeniu și legislative;
- competențe de comunicare digitală pentru utilizarea e-mailului în corespondența profesională, dobândirea de abilități de comunicare online, de gestionare a e-mailului și de scriere corectă a unui email;
- aptitudini de lucru în programe software de birou (pachetul Microsoft Office – Word, Excel, PowerPoint etc.) utile pentru crearea și formatarea documentelor Word, lucrul cu tabele și imagini, utilizarea instrumentelor de editare; crearea și formatarea foilor de calcul din Excel, utilizarea funcțiilor și formularelor, gestionarea datelor, crearea și formatarea graficelor, analiza și interpretarea datelor în Excel; capacitatea de a crea prezentări atrăgătoare și profesionale, folosind opțiuni de formatare, teme și animații disponibile în PowerPoint;
- capacitatea de a utiliza platforme de videoconferință online și alte instrumente de comunicare virtuală pentru organizarea și gestionarea apelurilor video Zoom, Google Meet sau Microsoft Teams care pun la dispoziție diferite instrumente pentru a face conversațiile interactive;
- securitatea informatică și protecția datelor personale, având în vedere că Internetul și platformele online vin și cu riscuri, fiind necesară respectarea principiilor de securitate a informațiilor și de protecție a datelor cu caracter personal pentru a proteja unitatea școlară de atacuri cibernetice și încălcări de securitate;
- cunoștințe în colectarea, prelucrarea și analiza datelor; pe baza cărora se pot realiza situații statistice și interpretarea lor pentru luarea unor decizii informate.

Formarea continuă în competențe digitale contribuie la îmbunătățirea satisfacției și a sentimentului de împlinire în carieră, deoarece persoanele care sunt încurajate să învețe lucruri noi sunt mai motivate.

Bibliografie:

1. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023

2. Metodologia de evaluare anuală a activităţii personalului didactic şi didactic auxiliar, aprobată prin Ordinul ministrului educaţiei, cercetării, tineretului şi sportului nr. 6.143/2011
3. Legea 53/2003 - Codul Muncii actualizat

COACHING PENTRU COMUNICAREA DIDACTICĂ. REGULI UTILE PENTRU O COMUNICARE DIDACTICĂ EFICIENTĂ

Prof. Acatrinei Mihaela
Colegiul "Vasile Lovinescu" Fălticeni

Rezumat
Articolul evidențiază importanța comunicării eficiente în procesul educațional, subliniind rolul esențial al profesorului ca emițător al mesajului didactic. O comunicare reușită presupune transmiterea clară, coerentă și adaptată nivelului de înțelegere al elevilor, dar și construirea unui discurs bazat pe argumente credibile, exemple relevante și un limbaj accesibil. Profesorul trebuie să-șicunoască bine auditoriul, să folosească expresivitatea verbală și nonverbală pentru a menține interesul și implicarea elevilor. Credibilitatea, claritatea și sinceritatea sunt elemente-cheie în crearea unui climat educațional pozitiv. Totodată, se subliniază importanța dezvoltării culturii dialogului la elevi și a feedback-ului permanent, care asigură corectitudinea și eficiența comunicării. Competența comunicațională a cadrului didactic devine, astfel, o condiție fundamentală pentru succesul procesului instructiv-educativ.

Dezbaterea privind eficiența comunicării didactice trebuie să ia în considerare toate componentele esențiale ale actului de comunicare (emitentul, receptorul, codul, mesajul, canalul de comunicare și feedback-ul). Este esențial să analizăm condițiile care facilitează o comunicare „ideală", adică o comunicare cu pierderi minime de informație și cu satisfacție maximă pentru toți participanții. A fi profesor nu înseamnă doar să deții cunoștințe în domeniul tău, ci și să ai abilitatea de a le transmite și a le explica într-un mod adecvat, adică să știi ce, cât, cum, în ce fel și cui să predai.

1) Primul set de cerințe pentru a eficientiza comunicareadin mediul educațional se referă la calitatea mesajului transmis de către profesor elevului. O cerință esențială este ca mesajul înțeles de elev să fie identic sau cel puțin foarte apropiat de mesajul intenționat de către profesor în timpul comunicării. Dacă acest lucru nu se întâmplă, atunci înseamnă că există o discrepanță semnificativă între ceea ce fiecare dintre părți înțelege, iar comunicarea eficientă devine iluzorie. Trebuie o foarte mare atenție în organizarea discursului cadrului didactic,este indicat să conțină fapte, date, experiențe din viața de zi cu zi, argumente care să faciliteze elevului diferențierea între informațiile brute și cele de natură științifică.

2) Prin intermediul discursului, profesorul încearcă să influențeze auditoriul său, să-i convingă și să-l determine să schimbe atitudinea sau opinia. Pentru a obține un impact persuasiv puternic, profesorii trebuie să țină cont de câteva elemente importante atunci când construiesc un discurs argumentativ.

Este de preferat ca imaginea pe care un profesor o formează despre auditoriul său, adică clasa de elevi, să fie cât mai apropiată de realitate. Aceasta se datorează faptului că o cunoaștere precisă a publicului căruia te adresezi este esențială pentru construirea unui discurs didactic adaptat cerințelor audienței. Crearea unei imagini adecvate se bazează pe experiența și contactul direct cu elevii, permițând astfel evaluarea precisă a valorilor pe care aceștia le adoptă, a credințelor lor, a atitudinilor sau a prejudecăților pe care le pot avea în fața unei intervenții didactice.

În funcție de impresia pe care profesorul o are despre clasa sa de elevi, acesta va alege instrumentele potrivite pentru construirea discursului didactic, inclusiv limbajul adecvat, tehnicile discursive eficiente și tipurile de argumente potrivite pentru situația respectivă. O imagine incorectă sau neadecvată asupra auditoriului-clasă poate compromite actul de comunicare didactică și întregul proces educațional. Această imagine incorectă poate fi legată fie de nivelul de cunoștințe al elevilor (profesorul nu realizează nivelul lor de cunoștințe), fie de starea afectivă a elevilor clasei, fie de reacția lor generală față de profesor sau subiectul tratat (profesorul nu înțelege atitudinea clasei față de el, față de subiect sau față de metodele utilizate).

Un alt aspect important este limba în care este formulat mesajul. Acesta trebuie să fie ușor de receptat și înțeles de către elevi. Claritatea mesajului se poate atinge doar atunci când sunt folosiți termeni preciși și înțeleși de către elevi. Atunci când termenii folosiți sunt noi pentru audiență, responsabilitatea emițătorului este să îi definească în mod clar și distinct încă de la prima lor introducere în discurs. Aceasta facilitează asimilarea exactă a terminologiei de specialitate de către elevi, evitând necesitatea de corectare ulterioară. Definirea clară a termenilor încă de la început, utilizarea unui limbaj limpede, fără ambiguități sau obscurități, reprezintă cerințe esențiale ale unei comunicări didactice eficiente.

Impactul persuasiv al unui mesaj depinde în mare măsură de forța și convingerea argumentelor prezentate. În mod evident, în comunicare, profesorul dorește ca mesajul să fie nu doar bine receptat, în conformitate cu intențiile sale, ci și să aibă o influență puternică asupra receptorului. Forța unei comunicări este evaluată în funcție de efectul pe care acest mesaj îl are asupra receptorului și de consecințele practice pe care acesta le generează .Este binecunoscut faptul că succesul persuasiunii depinde în mare măsură de forța și convingerea argumentelor. Pentru a obține persuadarea, profesorul trebuie să recurgă la argumentele care au cel mai mare impact asupra elevilor. De exemplu, pentru a încuraja un elev să renunțe la fumat, profesorul poate utiliza argumente bazate pe fapte (prezentând cazuri de boli grave cauzate de fumat) sau poate aduce argumente bazate pe exemple (relatând cum el sau o persoană cunoscută de elev, precum o vedetă preferată, au reușit să renunțe la fumat). Argumentele prezentate în fața clasei se impune să fie raționale și credibile, în concordanță cu cunoștințele preexistente.

Credibilitatea este determinată de o serie de factori, cum ar fi:

Credibilitatea surselor de informație în cadrul comunicării didactice poate fi influențată de o serie de factori importanți(Cardon, 2008),:

- Competența sursei în domeniul abordat (dacă profesorul este perceput ca fiind competent în domeniul său, elevii vor avea o încredere mai mare în el);
- Gradul de încredere pe care sursa îl inspiră (unele persoane inspiră încredere încă de la prima întâlnire, în timp ce altele pot fi percepute ca mai puțin încrezătoare);
- Modul în care sunt expuse argumentele (calitatea argumentelor și modul lor de prezentare pot influența credibilitatea sursei);
- Reputația oratorului în rândul publicului (dacă profesorul are o reputație solidă, acest lucru poate contribui la creșterea credibilității sale);
- Sinceritatea percepută în discurs (dacă receptorul are impresia că sursa este sinceră, acest lucru poate spori credibilitatea);
- Gradul în care mesajul se aliniază cu valorile personale ale receptorului (argumentele care sunt în concordanță cu valorile personale ale receptorului sunt mai susceptibile să fie acceptate);
- Organizarea logică a mesajului (un mesaj bine structurat și logic poate influența credibilitatea surselor).

Credibilitatea profesorului este deosebit de importantă în contextul comunicării didactice, deoarece poate afecta semnificativ receptivitatea mesajului, implicarea clasei și atmosfera generală din clasă.În comunicarea didactică, nu doar conținutul informațional este crucial, ci și modul în care acesta este transmis. Stilul discursiv al profesorului și abilitatea sa

de a prezentat ideile într-un mod atractiv reprezintă aspecte esențiale pentru eficiența actului educațional. Expresivitatea în vorbire este deosebit de importantă și necesară pentru toți cei care se exprimă în public, însă devine un aspect imperativ pentru profesori. Acest lucru se datorează faptului că profesorul reprezintă un model de elocință pentru elevii săi, iar modul său de exprimare poate fi urmat ca exemplu.

Expresivitatea vorbirii este, în primul rând, o chestiune legată de limbajul verbal. A fi expresiv înseamnă a găsi cuvintele potrivite pentru a exprima sentimentele și ideile pe care dorești să le transmiți elevilor(Cucoș, 2014). Expresivitatea verbală este o cerință generală în comunicarea didactică, dar este mai evidentă în anumite discipline. De exemplu, la disciplinele literare, elevii învață tehnicile de expresivitate întâlnite în operele literare și încearcă să le aplice în propriile discursuri pentru a le face mai expresive. În schimb, la discipline precum matematica, fizica sau chimia, unde se pune accent pe exactitate și demonstrabilitate, expresivitatea rămâne mai puțin evidentă și mai puțin dezvoltată.

Expresivitatea vorbirii în comunicarea didactică este importantă și pentru că primul discurs cu care copiii intră în contact în procesul educațional este al cadrului didactic.Înainte de a înțelege conținutul ideilor transmise de profesor, elevul își formează o impresie despre modul în care profesorul se exprimă. Prima impresie poate influența modul în care elevul reacționează la discursul profesorului, fie acceptându-l, fie respingându-l. În esență, în comunicarea didactică, efectul general pe care îl are discursul profesorului asupra atmosferei din clasă este puternic influențat de expresivitatea acestuia în vorbire.

Expresivitatea în vorbire nu se reduce doar la aspectele limbajului verbal, deoarece elemente paralingvistice intervin pentru a amplifica sau diminua această expresivitate. Aceste elemente includ tonul, accentul, viteza vorbirii, ritmul, pauzele, frazarea, dicția,etc. Efectul acestora este semnificativ, deoarece modul în care sunt utilizate poate conferi cuvintelor și mesajului în sine multiple înțelesuri.

Tonul vorbirii poate influența semnificativ sensul și importanța unui mesaj. De exemplu, un ton grav folosit de profesor poate sugera că informațiile prezentate sunt de o importanță deosebită și esențiale pentru înțelegerea subiectului, în timp ce un ton ironic poate indica necesitatea de a acorda atenție detaliilor subtile sau subtextului din spatele cuvintelor.

Accentul în vorbire servește drept semnalizare pentru auditoriu, evidențiind ceea ce este esențial în comunicare. Oratorii trebuie să indice audienței diferența dintre aspectele majore și cele secundare ale subiectului. În contextul comunicării didactice, profesorul are responsabilitatea de a ghida elevii pentru a înțelege distincția între esențial și neesențial în discursul său, contribuind astfel la dezvoltarea abilităților de a face aceste distincții într-un text.Celelalte elemente paralingvistice, precum pauzele, ritmul vorbirii, frazarea, dicția și modul melodic al vorbirii, contribuie și ele la realizarea expresivității. O vorbire neclară sau o vorbire lentă și ezitantă, împreună cu utilizarea unor elemente parazite precum ,,ăăă...” sau expresii ca ,,deci” și ,,așa”, pot afecta înțelegerea mesajului. Politețea în exprimare și utilizarea adecvată a formulelor verbale de interacțiune socială sunt, de asemenea, importante. Un ton ridicat, agresiv sau o vorbire neglijentă, neelegantă pot avea un impact negativ în comunicarea didactică(Cucoș, 2014).

Expresivitatea în comunicarea didactică este influențată și de elementele limbajului nonverbal. Aspectele cum ar fi ținuta fizică, expresivitatea feței și gestica profesorului pot avea un impact puternic asupra elevilor, stârnind reacții intelectuale și afective. Limbajul nonverbal, care include mimica feței și gesturile mâinii, completează și prelungește semnificațiile cuvintelor. Un profesor care rămâne pasiv și static în clasă, cum ar fi să stea la catedră sau să se limiteze la tabla neîntrerupt, poate reduce eficacitatea discursului și expresivitatea comunicării. De asemenea, nu trebuie uitat că, uneori,elementele nonverbale pot comunica mai multe informații elevilor decât vorbirea(Iacob, 1996).

3) Pentru o comunicare didactică eficientă și integrală, nu este suficient să ne concentrăm doar asupra emițătorului (profesorului) și să formulăm cerințe de adaptabilitate pentru acesta în relație cu destinatarul (elevii). La fel de importantă este educarea destinatarului

(elevului) în vederea înțelegerii corecte a mesajului.

Cum poate fi realizată această educare a elevului pentru a asigura eficacitatea comunicării didactice?Există câteva elemente esențiale în atingerea acestui scop. Elevii trebuie să fie posesorii unei culturi a dialogului autentic. Cultura dialogului trebuie să fie reală, în sensul că elevii trebuie să fie obișnuiți cu situația de a propune puncte de vedere alternative la idei avansate (fie de către profesor sau colegi), să învețe să susțină aceste puncte de vedere cu argumente, și să aibă libertatea de a critica opiniile celorlalți atunci când argumentele prezentate nu sunt concludente. Prin aceasta, elevii învață că dialogul didactic presupune confruntarea de idei și contraargumente, iar câștigător este cel care prezintă cele mai solide argumente.

În al doilea rând, formarea culturii dialogului înseamnă orientarea elevilor către dezbatere, cu sentimentul că din aceste dezbateri atât ei, cât și ceilalți vor câștiga. Cu toate acestea, este important să învățăm elevii să transforme deschiderea spre dialog în abilitatea de a purta cu succes dezbateri.

4) Comunicarea didactică eficientă presupune existența feedback-ului. Termenul „feedback", preluat din cibernetică, se referă la informațiile de revenire, fie verbale, fie nonverbale, care permit emițătorului să conștientizeze dacă mesajul său a fost primit și cum a fost înțeles. În majoritatea formelor de comunicare, cel care propune un discurs nu este indiferent la felul în care mesajul său este perceput sau dacă a fost distorsionat. Prin urmare, el este interesat să afle reacția auditoriului la conținutul său informativ, deoarece, adesea, putem să observăm cu destulă exactitate dacă discursul a fost înțeles, conform intențiilor noastre inițiale sau nu. Acest aspect este de bază în contextul comunicării didactice, care este o interacțiune în care se schimbă informații și aspecte socio-afective, iar rolurile emițătorului și receptorului sunt jucate alternativ de profesor și elevi.

Pentru a realiza o comunicare didactică eficientă, este esențial să respectăm următoarele exigențe:

a) Să ascultăm - adică să fim atenți la punctul de vedere al celuilalt. Ascultarea este o condiție primordială a comunicării, deoarece ne ajută să ne formăm o imagine adecvată despre ceea ce spune celălalt. În contextul comunicării didactice, ascultarea este esențială pentru profesor, deoarece îi permite să înțeleagă mai bine nevoile și perspectivele elevilor(Iacob, 1996).
b) Să observăm - adică să fim atenți la tot ceea ce se întâmplă în situația de comunicare. Observarea detaliilor din mediul înconjurător și din comportamentul celorlalți poate oferi informații importante despre starea și reacțiile interlocutorilor.
c) Să analizăm - să identificăm aspecte specifice laturii psihologice și sociale care caracterizează comportamentul indivizilor. Analiza ne ajută să înțelegem motivele din spatele acțiunilor și reacțiilor celorlalți, ceea ce poate duce la o comunicare mai eficientă.
d) Să ne exprimăm - adică să ne transmitem opinia în funcție de receptor și de mesajul pe care trebuie să-l transmitem.interlocutor și de natura obiectului comunicării. Abilitatea de a ne exprima în mod clar și adecvat este esențială pentru a comunica eficient ideile și informațiile către cei din jur.
e) Să controlăm - adică să monitorizăm pertinența mesajului, precum și elementele care pot denatura transmiterea acestuia. Controlul ne ajută să ne asigurăm că mesajul nostru este receptat corect și că nu există erori sau obstacole în comunicare.

Pentru profesor, respectarea acestor cerințe ale comunicării eficiente înseamnă a avea competență comunicațională. Această competență presupune: însușirearegulilor de comunicare, cunoașterea psihologiei individului și abilitățile sociale pentru a evita dificultățile în relaționareși înțelegerea și adaptarea la cultura interlocutorului, deoarece principiile unei comunicări eficiente pot varia în funcție de cultură(Secrieru, 2004).

În relația de comunicare cu elevii, profesorul trebuie să își asume un rol care să permită elevilor să se simtă ascultați și respectați ca persoane și parteneri de dialog.. Absența dialogului poate apărea atunci când interlocutorul nu se simte ascultat sau înțeles.

Bibliografie:

Acatrinei M., Coaching pentru comunicare eficientă în mediul educațional. Lucrare de disertație, Suceava, 2023

Beard, C., & Wilson, J. P., *Experiential Learning: A Practical Guide for Training, Coaching and Education.* London: Editura Kogan Page, 2018. Preluat de pe https://books.google.ro/books

Cardon, A., *Cumpoţi deveni coach,* București, Editura CODECS, 2008

Cardon, A. , *Dicţionar de coaching comentat,* București, Editura B.M.I., 2018

Cucoș, C., *Pedagogie,* Iași, Editura Polirom, 2014

Cucoș, C., *Relaționare și comunicare didactică*. În C. Cucoș (coord.), *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2014

Landsberg, M., *Coaching,*București,Editura Curtea Veche, 2007

Iacob, L.,*Cercetarea comunicării astăzi*. În A. Neculau, *Psihologie socială: Aspecte contemporane,*Iași,Editura Polirom,1996

Simion, S. D., *Coaning sau mentorat educaționa în sistemul superior de învățământ.* Preluat de pe https://www.researchgate.net/publication/325094721_COACHIG_SAU_MENTORAT_EDUCATIONAL_IN_SISTEMUL_SUPERIOR_DE_INVATAMANT, 2018

Secrieru, M.,*Didactica limbii române,* Iași, Editura Polirom, 2004

- https://iteach.ro/experientedidactice/eficientizarea-demersului-educativ-prin-coaching, Panait, I., *Eficientizarea demersului educativ prin coaching*

INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ – PARTENERUL PROFESORULUI DE MATEMATICĂ ÎN LICEU

Strategii inovatoare și bune practici în predare, învățare și evaluare

Prof. Pruteanu Nicoleta
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Rezumat

Articolul analizează modalitățile prin care inteligența artificială (AI) poate fi integrată în procesul de predare, învățare și evaluare la disciplina Matematică în învățământul liceal. Se evidențiază rolul AI în personalizarea învățării, generarea de materiale adaptate, vizualizarea conceptelor abstracte și oferirea de feedback imediat. Sunt prezentate strategii inovatoare și exemple concrete aplicabile la clasă, precum și bune practici pentru utilizarea responsabilă și etică a AI în educație.

Cuvinte cheie

Inteligență artificială, matematică, liceu, predare, învățare, evaluare, inovație educațională.

Introducere

Într-o lume educațională aflată într-o continuă transformare, profesorul de matematică are astăzi la dispoziție un nou aliat: inteligența artificială (AI). Departe de a înlocui rolul dascălului, AI devine un instrument de sprijin care oferă resurse adaptate, feedback rapid și oportunități de explorare a conceptelor abstracte într-un mod vizual și interactiv.

AI în predarea matematicii – de la explicație la explorare

Prin intermediul AI, profesorul poate transforma matematica într-un proces interactiv și explorator. Strategiile moderne de predare includ adaptarea nivelului de dificultate, vizualizarea grafică a conceptelor și dialogul reflexiv cu instrumentele de inteligență artificială.

Predare adaptivă și diferențiată

Inteligența artificială permite profesorului să genereze exerciții și fișe de lucru adaptate nivelului fiecărui elev. Un simplu prompt poate produce variante diferite ale aceleiași teme, astfel încât fiecare elev să lucreze în ritmul propriu. Această abordare susține învățarea personalizată și valorifică potențialul fiecărui elev, oferind sprijin celor cu dificultăți și provocări suplimentare elevilor performanți.

Predarea prin explorare vizuală

Instrumente precum GeoGebra AI, Desmos sau ChatGPT cu funcții grafice oferă posibilitatea de a vizualiza relații matematice complexe. Elevii pot observa cum modificarea coeficienților afectează forma parabolei sau panta tangentei într-un punct. Astfel, lecțiile devin interactive și intuitive, iar conceptele abstracte prind viață prin imagine și mișcare.

Învățarea prin problematizare și dialog cu AI

Profesorul poate folosi AI ca partener de discuție. Elevii compară soluțiile oferite de AI cu propriile rezolvări, identificând erorile și formulând explicații corecte. Această strategie dezvoltă gândirea critică și metacogniția.

AI ca sprijin în învățare – de la tutore digital la partener de reflecție

În procesul de învățare, AI devine un tutore digital care oferă explicații pas cu pas, verifică soluțiile elevilor și generează exemple suplimentare. Astfel, elevii pot progresa în ritmul propriu, iar profesorul poate monitoriza evoluția lor. AI poate fi folosit și în activități colaborative, în care elevii lucrează împreună pentru a crea probleme originale sau pentru a aplica noțiunile în contexte interdisciplinare (de exemplu, aplicarea funcțiilor în economie).

AI în evaluare – de la notare la reflecție

Evaluarea asistată de AI oferă profesorului instrumente moderne și eficiente. Sisteme precum ChatGPT, Quizizz AI, Microsoft Copilot sau Formative pot genera automat teste, explicații pentru răspunsuri și recomandări personalizate. Profesorul poate, de asemenea, utiliza AI pentru evaluări autentice bazate pe proiecte și reflecție, în care elevii aplică conceptele matematice în contexte reale.

Bune practici pentru utilizarea responsabilă a AI

Integrarea eficientă a AI presupune discernământ și echilibru. Profesorul verifică acuratețea informațiilor, îi încurajează pe elevi să formuleze în cuvintele proprii răspunsurile AI și promovează etica digitală și transparența în utilizare.

• Predare – Verificarea acurateței informațiilor generate de AI pentru evitarea erorilor conceptuale.
• Învățare – Solicitarea elevilor de a explica în cuvintele proprii răspunsurile AI pentru consolidarea înțelegerii autentice.
• Evaluare – Folosirea AI pentru feedback, nu pentru notare automată, pentru asigurarea echității.
• Etică digitală – Discutarea limitelor și a plagiatului digital.
• Transparență – Informarea elevilor despre rolul AI în procesul educațional.

Exemplu de aplicare la clasă – Funcția de gradul al doilea și AI

Clasa: a X-a
Conținut: Funcția de gradul al doilea – $f(x) = ax^2 + bx + c$

Competențe vizate:
- Investigarea relației dintre coeficienți și forma graficului;
- Interpretarea geometrică a expresiilor algebrice;
- Utilizarea AI pentru explorarea vizuală a conceptelor.

Activitate propusă: Profesorul folosește un instrument AI (ChatGPT sau GeoGebra AI) pentru a genera automat grafice și întrebări exploratorii.

Prompt AI: „Afișează graficul funcției $f(x) = a(x - h)^2 + k$ pentru diferite valori ale coeficienților a, h și k și explică modul în care aceștia modifică poziția și forma parabolei."

Etapele activității:
1. AI generează grafice pentru trei funcții: $f_1(x)=(x-2)^2+1$, $f_2(x)=-\frac{1}{2}(x+1)^2+3$, $f_3(x)=2x^2-4x+2$.
2. Elevii observă diferențele de deschidere, translație și simetrie.
3. Cu ajutorul AI, se formulează concluzii privind rolul coeficienților.
4. Elevii verifică interpretarea folosind un alt instrument AI sau un grafic interactiv.

Reflecție finală: AI ajută elevii să vizualizeze relațiile dintre parametri, dar înțelegerea profundă apare când elevul explică în cuvintele proprii de ce și cum se modifică graficul.

Concluzii

Inteligența artificială oferă profesorului de matematică noi posibilități pedagogice, dar și responsabilități sporite. Folosită corect, AI transformă ora de matematică într-un spațiu de explorare, reflecție și creativitate, unde elevul devine protagonistul propriului proces de învățare. AI nu înlocuiește profesorul, ci îi oferă libertatea de a fi mai uman.

Bibliografie orientativă

1. OpenAI – ChatGPT Educator Guide (2024)
2. Khan Academy – Khanmigo: AI for Teaching and Learning
3. GeoGebra AI Tools, 2025
4. European Schoolnet – Artificial Intelligence in Education: A Practical Guide for Teachers, 2023

„Inteligența artificială poate rezolva o problemă, dar doar tu poți învăța din ea."

ÎNVĂȚAREA ÎN AER LIBER – O EXPERIENȚĂ FORMATIVĂ ÎN CADRUL UNUI CURS ERASMUS

Prof. Vasilică Claudia
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava

În luna iunie a acestui an am avut oportunitatea de a participa la un curs dedicat educației în aer liber, desfășurat la Istanbul. Această experiență a reprezentat nu doar o ocazie de formare profesională, ci și o perspectivă nouă asupra modului în care activitățile educaționale pot fi concepute și implementate în afara spațiului tradițional de învățare. Participarea la acest program a deschis drumul către înțelegerea profundă a beneficiilor pe care mediul exterior le poate avea asupra elevilor, atât din punct de vedere cognitiv, cât și socio-emoțional.

Strategii noi pentru desfășurarea activităților în aer liber

Unul dintre aspectele centrale ale cursului a fost explorarea unor strategii moderne și eficiente pentru organizarea activităților didactice în spații exterioare. Am avut ocazia să observ și să experimentez metode variate de predare, adaptate la contexte naturale diferite, care pot transforma mediul în aer liber într-un laborator viu de învățare. Aceste strategii se bazează pe utilizarea elementelor din mediul înconjurător ca resurse educaționale și pe stimularea curiozității prin observație directă, explorare și activități practice.

În cadrul sesiunilor practice, am învățat cum activitățile în aer liber pot fi structurate astfel încât să asigure atât atingerea obiectivelor curriculare, cât și dezvoltarea unor competențe transversale. De asemenea, am descoperit tehnici de gestionare a grupurilor în exterior, modalități de facilitare a învățării active și instrumente pentru integrarea reflecției și evaluării în întâlnirile desfășurate în natură.

Beneficiile învățării în aer liber asupra bunăstării elevilor

Cursul a pus un accent deosebit pe impactul pozitiv pe care învățarea în aer liber îl are asupra stării de bine a elevilor. Numeroase studii discutate pe parcursul programului au evidențiat faptul că timpul petrecut în natură contribuie semnificativ la reducerea stresului, creșterea nivelului de concentrare și îmbunătățirea stării emoționale generale. Atunci când elevii sunt implicați în activități dinamice, în medii deschise, aceștia devin mai relaxați, mai motivați și mai conectați cu propria experiență de învățare.

În plus, învățarea în aer liber facilitează o educație experiențială autentică, oferind oportunități reale de interacțiune cu mediul. Elevii nu doar primesc informații, ci le descoperă prin experimentare, ceea ce contribuie la o înțelegere mai profundă și mai durabilă a conținuturilor.

Conectarea curriculumului la experiențe din viața reală

Un alt element valoros dobândit în cadrul cursului a fost înțelegerea modului în care sarcinile desfășurate în aer liber pot crea punți între curriculum și viața reală. Activitățile proiectate în natură permit integrarea conținuturilor școlare într-un mod mult mai firesc, contextualizat și semnificativ. De exemplu, noțiunile de științe se pot concretiza prin observarea ecosistemelor locale, conceptele matematice pot fi explorate prin măsurători reale, iar competențele lingvistice pot fi dezvoltate prin jurnalizare și discuții inspirate de mediul exterior.

Prin astfel de abordări, elevii ajung să perceapă învățarea ca pe un proces ancorat în viața lor de zi cu zi, iar motivația pentru studiu crește considerabil.

Creativitate, gândire critică și cooperare – competențe cultivate în aer liber

Un aspect puternic subliniat în cadrul cursului a fost faptul că mediul exterior stimulează competențe esențiale pentru formarea elevilor. Activitățile în aer liber încurajează creativitatea, deoarece elevii sunt invitați să găsească soluții noi folosind resursele naturale disponibile sau să observe mediul din perspective diferite. În același timp, natura provoacă gândirea critică – prin investigarea fenomenelor, analiza situațiilor întâmpinate și formularea de ipoteze.

Cooperarea este o altă abilitate esențială care se dezvoltă natural în astfel de contexte. Munca în echipă devine indispensabilă, fie că elevii colaborează pentru a rezolva o provocare, fie că organizează activități practice. Această interacțiune contribuie la consolidarea relațiilor de grup și la dezvoltarea abilităților sociale.

Participarea la cursul din Istanbul a reprezentat o experiență formativă valoroasă, oferindu-mi perspectiva unei educații care depășește limitele sălii de clasă. Învățarea în aer liber nu este doar o alternativă atractivă, ci o abordare necesară pentru formarea unor elevi motivați, creativi și capabili să facă legătura între teoria învățată și viața reală. În urma acestei experiențe, îmi propun să integrez mai frecvent activități în aer liber în practica mea didactică, valorificând potențialul enorm al mediului exterior pentru dezvoltarea holistică a elevilor.

PROIECT DIDACTIC PENTRU ACTIVITATE INTEGRATĂ

Educatoare: prof. Juravle Miruna Sonia
Grădinița cu Program Prelungit „Așchiuță''Suceava

Educatoare: Prof. Juravle Miruna Sonia
Unitatea de învăţământ: Grădinița cu Program Prelungit „Așchiuță''Suceava
Nivelul de vârstă/Grupa: Nivel I/ Grupa mijlocie „Buburuzele"
Tema anuală de învăţare: „Cum exprimăm ceea ce simțim?"
Tema proiectului: „Magia sărbătorilor de iarnă"
Tema săptămânii:„Crăciunul, sărbătoarea bucuriei"

Tema activității integrate: „În jurul bradului"

Elementele componente ale activității integrate:

ADE:
DȘ: „Orășelul lui Moș Crăciun" – povestirea educatoarei
DOS: „Patiseria faptelor bune" – elemente de activitate casnică
DEC:„ Poveste de Crăciun"/ „Domn, domn sa înălțăm"– colinde (repetare)

Scopul activităţii: Dezvoltarea comportamentelor prosociale și stimularea exprimării copiilor prin activități specifice contextelor de învățare create.

Obiective operaţionale:
- Să asculte/ audieze un text povestit, identificând aspecte specifice perioadei de Crăciun;
- Să formuleze întrebări adresându-le povestitorului;
- Să execute activităţi casnice specifice bucătăriei (formează prăjituri) folosind instrumentele potrivite;
- Să aranjeze prăjiturile în cutii, oferindu-le cadou copiilor nevoiaşi;
- Să respecte poziţia corectă în timpul interpretării, în vederea unei respiraţii
- corecte şi a emiterii corespunzătoare a sunetelor;
- Să interpreteze colinde specifice perioadei de Crăciun;
- Să respecte regulile stabilite pentru realizarea acțiunilor propuse;

Valoarea promovată: Bunătatea

Strategii didactice:

- Metode şi procedee:

povestirea, conversaţia, explozia stelară, observația, explicaţia, demonstrația, exerciţiul, munca independentă, instructajul, dialogul

- Resurse materiale: poarta spre Târgul de Crăciun, căsuțe din carton cu specificul activităţilor din târgul de Crăciun, aluat, forme, sucitor, planșete, stilou alimentar, farfuriuțe, decorațiuni specifice Craciunului, scenă, brad ornat, jucării, figurine, calculator, orgă, instrumente muzicale
- Forme de organizare: frontal, individual
- Durata: 50 minute
- Bibliografie:

1. Ana Motora Ionescu, Cântece şi jocuri muzicale pentru preşcolari, EDP, Bucureşti, 1980
2.Catalano, H. (2012), Dezvoltarea abilităţilor socio-emoţionale prin intermediul jocului simbolic în educaţia timpurie, în volumul Perspective operaţionale în educaţia preuniversitară din România, Editura Grinta, Cluj-Napoca, Editori: Muşata Bocoş, Ion Albulescu, Horaţiu Catalano, Rodica Brănişteanu;
3. Culea I., Sesovici A.,Gama F., Pletea M., Ionescu D., Anghel N.,(2008),,,Activitatea integrată din grădiniță" (Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar), Ed. Didactica PublishingHouse, București;
4. Dumitrana M. (2001), ,,Educarea limbajului în învăţământul preşcolar, Comunicarea orală'', Ed. Compania Bucureşti
5.Răileanu D., Vieriu D, Alecsa I., Negreanu D., „Proiectarea pas cu pas", (2022), Ed. Diamant, Pitești, Îndrumător pentru cadrele didactice din învăţământul preşcolar.
6. .Răileanu D., Vieriu D, Alecsa I.,"Muzică și joc în grădiniță", Ed. Delta
7. ***MEN, Curriculum pentru educație timpurie, Anexa la Ordinul Ministrului Educației Naționale nr.4.694/02.08.2019.

SCENARIUL ACTIVITĂȚII INTEGRATE

Copiii intră în sala de grupă printr-o „poartă magică", intonând colindul "Deschide ușa creștine". Educatoarea le îndreaptă atenţia spre bradul împodobit și căsuța în spatele căreia copiii observă o bibliotecă cu cărţi. Copiii se apropie de căsuţă, aceasta fiind numită „Căsuţa poveştilor" unde vor asculta povestea „Orășelul lui Moș Crăciun". După prezentarea poveştii se inițiază o scurtă discuție despre însemnătatea sărbătorii Crăciunului, punându-se accent pe latura religioasă, explicându-se astfel, toate evenimentele pe înțelesul copiilor: pregătirile de dinaintea Crăciunului simbolizează pregătirea pentru cel mai important eveniment din istoria omenirii,colindele exprimă bucuria creștinilor pentru naşterea pruncului Iisus, cadourile oferite de Crăciun reprezintă darurile magilor/ păstorilor pentru prunc etc.

Copiii sunt încurajaţi să pună povestitorului întrebări, fie că au legătură cu povestea sau nu. Întrebări posibile: „Cine a pus luminițe în orășelul de Crăciun?"; „Cine se ocupă de pregătirea prăjiturilor?"; „Câţi spiriduşi are Moş Crăciun?"

Povestea (anexa 1) este redată expresiv, folosindu-se tonul, mimica și gestica corespunzătoare. În timp ce copiii pun întrebări, de la o căsuţă din apropiere se aude vocea unui spiridus: „Haideţi la „Căsuţa cu prăjituri".

Educatoarea se deplasează cu copiii spre "Atelierul faptelor bune" recitând poezia "Faptelor bune" (tranziție) şi le arată copiilor cum se pregătesc prăjiturile. Materialele distribuite pe măsuțe pentru fiecare copil se descoperă sub formă de surpriză.

Se expune lucrarea model (prăjiturica). Se explică În paralel cu demonstrarea, modul de preparare a aluatului enumerând ingredientele. Se subliniaza regulile de igienă şi protecţie care trebuie respectate, după care se explică preşcolarilor sarcina: copiii trebuie să întindă coca primită şi să decupeze folosind formele pentru prăjituri, din coca întinsă pe planşetă. După ce decupează tot aluatul se decorează cu bombonele. Lucrările obținute trebuie să fie estetice și originale.

Înainte de a începe lucrul în sine, preşcolarii execută câteva exerciții pentru încălzirea musculaturii fine a mâinilor, folosind un recitativ ritmic adecvat: " Umerii îi vom mişca/ Spatele

vom îndrepta/ Degetele-mi sunt petale/ Se deschid ca la o floare/ Vântul bate ne-ncetat/ Vârful degetelor bat/ Iar apoi le răsfirăm/ Şi la pian noi cântăm/ Lebedele-n jur privesc/ Mâinile mi le rotesc/ Morişca o Învârtesc/ Şi la lucru eu pornesc. ”

Pentru a evita dezordinea, vom recita cu toții o scurtă rugăciune înainte de începerea activității:

” Totdeauna lucrul tău/ Să-l încep cu Dumnezeu /Unde-i El cu Harul Său /Nici un lucru nu e greu!” Amin!

Copiii participă la această activitate realizând produse de patiserie pe care le depozitează mai apoi în cutiuţe, pregătindu-le astfel pentru a fi oferite copiilor nevoiaşi. Copiii descriu acţiunile realizate, denumesc produsele, împărtăşesc impresii. În timp ce copiii lucrează vor asculta colinde pentru ca activitatea să se desfășoare în armonia Crăciunului.

Copiii sunt invitați pe scena din centrul orașului lui Moș Crăciun să intoneze două colinde învățate.

„ Poveste de Crăciun”/ „Domn, domn sa înălțăm”– Educatoarea le solicită executarea unor exerciţii de cultură vocală cu scopul reglării respiraţiei, omogenizării vocilor şi mobilizării corzilor vocale: mirosim o floare, umflăm balonul, suflăm lumânarea; suflăm fulgii de nea (se inspiră aerul pe nas, iar pe expiraţie se va sufla puternic) facem ca trompeta/ ca toba/ ca şi claxonul maşinii;

Li se atrage atenția copiilor asupra poziției corecte a corpului în timpul interpretări să stea cu spatele drept. Se interpretează cântecele cu toată grupa.

Activitatea se încheie într-o atmosferă de bună dispoziție și bucurie, determinată de fapta bună pe care au făcut-o copiii și de recompensele primite de la educatoare.

QUALIFICATION TO EUROPEAN STANDARDS: INVESTIȚIA ÎN OAMENI PENTRU O EDUCAȚIE SUSTENABILĂ

prof. Reindl Alexandra
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Rezumat:
Într-o școală modernă, capitalul uman – format din profesori, elevi și parteneri educaționali – este esențial pentru atingerea excelenței. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava valorifică acest potențial prin acreditarea Erasmus+ VET, facilitând mobilități internaționale pentru formare și practică. Profesorii dobândesc metode europene de predare, iar elevii își dezvoltă competențe profesionale și transversale în companii din Europa. Mobilitățile contribuie la adaptabilitate, autonomie și comunicare interculturală. Elevii devin mai motivați și mai pregătiți pentru o carieră internațională. Astfel, școala se transformă într-un spațiu al performanței și al oportunităților europene.

În lumea actuală a învățării, abilitățile și cunoștințele oamenilor dintr-o școală sunt ceea ce face ca predarea să fie cu adevărat bună. Profesorii, elevii, personalul și partenerii educaționali se unesc pentru a crea o comunitate școlară care se referă la a merge bine, a fi creativ și a se adapta la schimbare.

Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava este un exemplu de instituție care valorifică acest capital uman prin implicarea activă în proiecte europene, precum acreditarea

Erasmus+ VET „Qualification to European Standards”, care vizează dezvoltarea profesională și integrarea în standardele educaționale europene.

Capitalul uman – pilonul excelenței educaționale

Capitalul uman al școlii include abilitățile, motivația, valorile și experiența tuturor actorilor implicați în procesul educațional. Profesorii sunt forța motrice din spatele schimbării, iar elevii sunt cei care culeg roadele atunci când investim în educația lor. La Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava, ei au în vedere menținerea echipei de profesori în stare de pregătire continuă, să-i scoată să învețe din întreaga lume și să introducă metodele de predare europene de top.

Prin proiectele Erasmus+ VET, profesorii beneficiază de stagii de formare în instituții partenere din Europa, unde dobândesc competențe pedagogice moderne, metode interactive de predare și o viziune interculturală asupra educației. Elevii, la rândul lor, participă la stagii de practică în companii europene, ceea ce le oferă o perspectivă reală asupra cerințelor pieței muncii și le dezvoltă abilități transversale esențiale.

De la formare la excelență – traseul educațional

Acreditarea Erasmus+ VET „Qualification to European Standards” (cod KA102 - VET-095440) a fost obținută de Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava în anul 2020. Această acreditare permite accesul simplificat la finanțare pentru mobilități educaționale, facilitând participarea constantă a elevilor și profesorilor la experiențe internaționale.

Prin implementarea acestui proiect, școala își propune să:

- creșterea calității procesului didactic prin formare continuă;
- dezvoltarea competențelor digitale și lingvistice;
- promovarea incluziunii și diversității;
- consolidarea parteneriatelor educaționale europene;
- integrarea standardelor europene în formarea profesională.

Astfel, formarea devine un proces dinamic, centrat pe nevoile reale ale elevilor și pe adaptarea la cerințele unei economii globale. Excelența în educație nu mai este un ideal abstract, ci o realitate construită pas cu pas prin investiții în oameni, în metode și în colaborare internațională.

Impactul asupra procesului didactic

Profesia de profesor se transformă într-o aventură de învățare continuă cu un proiect Erasmus+ VET. Profesorii pleacă în mobilitate și revin cu multe resurse și idei care pot fi implementate în activitățile de învățare – proiecte de învățare, evaluare continuă, utilizarea platformelor digitale, interdisciplinaritate – iar elevii sunt provocați să gândească critic, să lucreze în echipă și să-și dezvolte autonomia.

La nivel de școală, un proiect Erasmus+ VET contribuie la dezvoltarea unei școli cu orizont internațional, la crearea unui climat organizațional deschis și la consolidarea unei identități europene. Elevii învață să recunoască și să valorizeze diferențele culturale, să se adapteze unei situații de comunicare în limbă străină și să se adapteze la medii profesionale variate.

Mobilitățile Erasmus+ VET – o rampă de lansare pentru elevi

Pentru elevii calificați în domeniul turismului, mobilitățile Erasmus+ VET reprezintă mai mult decât simple stagii de practică: sunt experiențe transformaționale. Participarea la stagii în companii europene – din Spania, Portugalia sau Italia – le oferă tinerilor contact direct cu standardele internaționale de calitate, cu tehnologii moderne și cu o cultură organizațională bazată pe profesionalism și sustenabilitate.

Elevii învață să:

- aplice cunoștințele teoretice în contexte reale de muncă;

- comunice eficient în limba engleză și/sau în limba țării gazdă;
- colaboreze în echipe multiculturale;
- respecte normele de etică profesională și responsabilitate socială;
- își dezvolte autonomia, încrederea în sine și spiritul antreprenorial.

De la formare la excelență: impactul asupra competențelor transversale

Excelența în VET nu este doar despre competențe tehnice, ci și despre asumare, flexibilitate și inițiativă. Deplasarea în străinătate în contextul Erasmus+ VET este un foarte bun vector de dezvoltare a competentelor soft (soft skills).

Adaptabilitatea și independența

A locui și a lucra într-o cultură străină, departe de confortul de acasă, forțează elevii să iasă din zona de confort și să-și dezvolte:

- autonomia și gândirea critică: Elevii trebuie să-și gestioneze timpul, bugetul și să rezolve probleme neprevăzute, dezvoltând un grad înalt de responsabilitate personală.
- adaptabilitatea la medii de lucru diverse: Tinerii învață să respecte particularitățile de ordin profesional și moral și încrederea în aceste coduri de conduită și etica profesională, făcându-i astfel mai flexibili și mai pregătiți pentru a-și construi o carieră internațională.

Competențele lingvistice și interculturale

Pentru un absolvent al Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava, comunicarea eficientă într-un mediu multilingvistic este vitală prin:

- îmbunătățirea limbii engleze (sau a limbii de lucru): Vorbirea curentă a unei limbi străine în mediu profesional poate aduce o fluență în exprimare și o încredere de neegalat în utilizarea acesteia.
- înțelegerea diferențelor culturale: Interacțiunile cu colegi și mentori din alte țări dezvoltă sensibilitatea culturală și capacitatea de a lucra eficient în echipe diverse.

Creşterea motivației și a așteptărilor de carieră

Experiența europeană lărgește orizontul elevilor. Văzând standardele de performanță și oportunitățile profesionale din Europa, elevii devin:

- mai motivați: Își stabilesc obiective de carieră mai înalte și sunt gata să investească mai mult în formarea lor.
- mai competitivi: Un stagiu Erasmus+ VET adaugă o diferențiere esențială profilului lor, sporindu-le șansele de angajare imediată sau de acces la studii superioare de prestigiu.

Concluzie

Resursa cea mai valoroasă a școlii pe drumul încercat de a realiza o educație de calitate este reprezentată de capitalul uman în sensul larg al termenului. Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava prin obținerea acreditării Erasmus+ VET „Qualification to European Standards” arată că soluția pentru o educație de calitate, configurată în termenii moderni, relevanți și sustenabili, o constituie societatea de oameni care o încorporează – cadre didactice și elevi. Școala devine astfel un spațiu al performanței și al oportunităților prin deschidere internațională, predare continuă, promovarea culturii calității și a integrării standardelor europene.

Acreditarea Erasmus+ VET nu mai putem să o gândim doar sub forma unui clasic certificat sau a unui simplu punct al proiectelor Erasmus. Ea reprezintă un angajament de calitate și excelență, o relație de parteneriat între școală, elevii săi și Europa. Capitalul uman format prin mobilități devine astfel puntea dintre educația pe care o asigurăm acasă și standardele europene – o investiție coerentă în formarea viitoarelor generații și a comunităților în care acestea trăiesc.

Bibliografie

Becker, G. S. (1964). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*. Columbia University Press

Cedefop (2023). *Vocational education and training in Europe – Trends and challenges.*

Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava. *Planul de Dezvoltare Europeană în cadrul Acreditării Erasmus+ VET „Qualification to European Standards"*.

Comisia Europeană. *Ghidul Programului Erasmus+ 2021-2027: Priorități VET.*

Erasmus+ Programme Guide – Accreditation in VET. https://erasmus-plus.ec.europa.eu

Erasmus+ Programme Guide – VET Mobility Charter: https://erasmus-plus.ec.europa.eu

European Commission – Learning Mobility in VET: https://ec.europa.eu/education

Ghidul mobilităților Erasmus+ VET – CEDCSV. https://cedcsv.ro/cedc/images/2022/GHIDUL_MOBILITATILOR_ERASMUS.pdf

PREDAREA MATEMATICII PRIN INTERMEDIUL PROIECTELOR STEAM

Profesor Cărămidă Elena Daniela
Colegiul „Vasile Lovinescu" Fălticeni

Rezumat: Această lucrare analizează **abordarea inovatoare a predării matematicii** prin **proiecte STEAM** (Știință, Tehnologie, Inginerie, Artă și Matematică). Această metodă **integrată** oferă elevilor șansa de a aplica noțiunile teoretice într-un **context practic și relevant**.

Educația STEAM reprezintă un **pilon esențial al învățământului modern**, promovând **colaborarea interdisciplinară** și aplicarea cunoștințelor în situații reale. Predarea matematicii prin acest cadru deschide modalități **aplicate, relevante și captivante** de învățare. Lucrarea evidențiază atât **beneficiile** acestei metodologii, cât și **provocările** și **strategiile** necesare pentru o implementare eficientă în procesul didactic.

Obiectivul lucrării: Prezentarea unor exemple și strategii de predare a matematicii prin proiecte STEAM, subliniind modul în care acestea dezvoltă abilități de gândire critică, creativitate și rezolvare a problemelor.

Rolul matematicii în educația STEAM

Matematica este adesea percepută ca o disciplină abstractă, dar în cadrul STEAM, aceasta poate fi abordată într-un mod aplicativ și practic. Proiectele STEAM oferă contextul ideal pentru a demonstra relevanța matematicii în viața reală, în domenii precum tehnologia, ingineria și chiar arta.

Importanța matematicii în proiectele STEAM:

- Matematica este esențială în inginerie și tehnologie, ajutând la modelarea, simularea și optimizarea proceselor.

-În artă și design, matematica oferă structuri fundamentale, cum ar fi simetria, proporțiile și fractalii.

- În științe, matematica susține analiza datelor și formularea modelelor teoretice.

Beneficiile predării matematicii prin proiecte STEAM

- Relevanță practică: Elevii pot vedea cum conceptele matematice se aplică direct în rezolvarea problemelor reale.

- Stimularea creativității: Proiectele STEAM încurajează elevii să folosească gândirea creativă pentru a rezolva problemele într-un mod inovativ.

- Motivație sporită: Elevii devin mai implicați în procesul de învățare atunci când văd aplicabilitatea matematicii în situații concrete.

Provocările predării matematicii prin proiecte STEAM

- *Dificultatea integrării*: Integrarea matematicii în proiectele interdisciplinare poate fi uneori dificilă, mai ales în cazul unor subiecte care par abstracte și greu de aplicat.

- *Resurse limitate*: Nu toate școlile dispun de echipamente și tehnologii adecvate pentru a susține proiectele STEAM.

- *Formarea profesorilor*: Profesorii trebuie să fie pregătiți să dezvolte și să gestioneze proiecte interdisciplinare, ceea ce poate necesita o formare continuă și adaptare la noile metode pedagogice.

Strategii de predare a matematicii prin proiecte STEAM

1. **Învățare bazată pe proiecte**

Învățarea bazată pe proiecte este o metodă didactică esențială pentru predarea matematicii prin STEAM. Elevii primesc sarcini reale care necesită aplicarea conceptelor matematice pentru a găsi soluții practice.

Exemplu: Proiectul „ **Casa Mea Eco-Eficientă**” în care elevii trebuie să proiecteze o casă eco-eficientă, aplicând concepte de geometrie, algebră și trigonometrie pentru a calcula structurile și eficiența energetică.

Beneficii: Elevii își dezvoltă abilități esențiale precum colaborarea, gestionarea timpului și gândirea critică, în timp ce aplică matematică într-un mod relevant.

2. **Integrarea tehnologiei în proiectele matematice**

Integrarea tehnologiilor în proiectele matematice poate îmbunătăți semnificativ procesul de învățare și aplicațiile practice ale matematicii.

Exemplu: În cadrul proiectului „ **Casa Mea Eco-Eficientă**” tehnologiile pot ajuta la modelarea 3D,vizualizarea și analiza matematică a proiectului. Utilizarea platformelor precum Planer 5d, SketchUp,sau AutoCAD le permite elevilor să creeze modele 3D realiste ale casei lor.

Beneficii: Elevii au posibilitatea de a vizualiza proporțiile, de a calcula suprafețele și volumul încăperilor, și de a vedea cum se îmbină toate elementele casei. Crește implicarea și înțelegerea matematicii prin intermediul vizualizării și experimentării directe.

3**. Proiecte interdisciplinare cu accent pe colaborare**

Proiectele STEAM care implică colaborarea între mai multe discipline permit elevilor să folosească matematica pentru a rezolva probleme interdisciplinare.

Exemplu: Proiecte de robotică educațională, în care elevii trebuie să programeze roboți pentru a realiza sarcini specifice, utilizând cunoștințe matematice pentru a calcula trasee, viteze și unghiuri.

Beneficii: Elevii își dezvoltă abilități matematice avansate într-un context practic și colaborează pentru a finaliza sarcini complexe.

4. Utilizarea artei și designului pentru a ilustra concepte matematice

Integrarea artei în matematică poate fi o modalitate excelentă de a stimula creativitatea elevilor și de a le arăta cum matematica poate fi utilizată în design.

Exemplu: Elevii pot crea lucrări de artă digitală sau manuală folosind concepte de simetrie, fractali, proporții sau secțiunea de aur.

Beneficii: Această abordare interdisciplinară ajută elevii să perceapă matematica nu doar ca o știință abstractă, ci și ca un instrument de creație artistică.

5**. Gândirea critică și rezolvarea problemelor prin proiecte matematice aplicate**

Educația STEAM dezvoltă abilitățile de rezolvare a problemelor prin aplicarea matematicii la situații din lumea reală.

Exemplu: Proiecte în care elevii trebuie să analizeze date statistice reale, cum ar fi cele legate de schimbările climatice, pentru a prezenta soluții la probleme globale.

Beneficii: Elevii devin mai implicați și mai motivați să studieze matematica atunci când văd relevanța și impactul acesteia asupra unor probleme importante din lumea reală.

Exemplu din cadrul activității didactice, proiectul STEAM „ Casa Mea Eco-Eficientă", implicați elevii claselor a IX-a.

Disciplina de bază: matematica

Discipline în colaborare: fizica, chimia, informatica, istoria românilor și universală, geografia, educația tehnologică, limba și literatura română.

Tipul proiectului: De cercetare, aplicativ/practic și creație.

Scopul proiectului este de a stimula creativitatea și gândirea critică a elevilor, încurajându-i să aplice cunoștințele din diverse domenii (știință, tehnologie, inginerie, artă și matematică) pentru a proiecta și construi o casă ideală.

Competențe cheie dezvoltate:

- Aplicarea cunoștințelor de matematică, știință și tehnologie pentru a calcula dimensiuni, a înțelege principiile fizice ale construcției și a utiliza instrumente digitale pentru proiectare.

- Investigarea informațiilor din diverse surse pentru a identifica soluții creative la problemele de proiectare și construcție, manifestând perseverență și spirit analitic.

- Participarea la interacțiuni verbale în diverse situaţii de comunicare orală, dovedind coeziune şi coerenţă discursivă.

- Utilizarea platformelor de modelare 3D pentru realizarea de schițe tehnice și a instrumentelor de prezentare pentru a-și expune ideile și rezultatele proiectului.

- Realizarea machetei, aplicând cunoștințe tehnice și abilități manuale la selectarea materialelor potrivite, demonstrând o atitudine creativă în abordarea proiectului.

*Obiectivele proiectului***:**

– Să creeze un proiect digital complet al casei de vis, utilizând un software de proiectare 3D, până la finalul săptămânii a patra, care să includă planuri pentru exterior, acoperiș și ferestre, respectând normele arhitecturale și tehnice, fiind accesibil echipei prin resursele disponibile.

– Să realizeze o cercetare de piață privind materialele de construcție în primele două săptămâni, identificând cel puțin 2 furnizori pentru fiecare material principal (beton, lemn, izolații), comparând prețurile și caracteristicile lor, astfel încât să se selecteze cele mai bune opțiuni din punct de vedere al bugetului și calității.

– Să stabilească un buget realist și detaliat în termen de două săptămâni după finalizarea cercetării pieței, care să includă cheltuielile pentru materiale și manoperă, cu o estimare clară a costului total al proiectului, folosind calcule bazate pe datele adunate.

– Să utilizeze corect 20 de termeni tehnici specifici construcțiilor, în discuțiile și documentația proiectului, pentru a asigura o comunicare clară și eficientă cu consultantul și echipa de proiect.

*Argumentul proiectului***:** Oportunitatea de a combina învățarea teoretică cu experiența practică, dezvoltând nu doar cunoștințe tehnice, ci și abilități esențiale pentru viitor. Posibilitatea ca elevii să-și exploreze pasiunile, dezvolte creativitatea și să contribuie la formarea unei viziuni durabile asupra construcțiilor și mediului înconjurător.

Resurse umane: elevi, cadre didactice, consultanți, persoane din domeniu.

Tehnologii: tehnologii digitale, utilizarea camerei video, calculatorul, internetul, magazine, tutoriale ș.a.

Produse finale:

- o prezentare video, PowerPoint sau într-o platformă digitală un video cu cercetările realizate și concluziile de rigoare;

- un glosar de 20 cuvinte, varianta literară a materialelor și elementelor din construcția casei;

- proiectul digital în 3D al „Casei de vis”;

- macheta „Casei de vis” la o scară mai mică, din materiale reciclabile;

Proiectul s-a desfășurat în 4 etape,:

Etapele de desfășurare a proiectului „My house”: etapa de documentare, de informare, de implementare și evaluarea celor realizate.

În prima etapă, elevilor claselor a IX-a li s-a adus la cunoștință organizarea proiectului, au fost motivați să se implice și să formeze echipe. De asemenea, au fost informați cu privire la scopul proiectului și s-au discutat unele aspecte referitoare la sarcinile pe care trebuie să le îndeplinească.

La cea de-a doua etapă, elevii au fost instruiți în privința siguranței online și li s-au oferit informații detaliate despre resursele de învățare disponibile. Tot în cadrul acestei etape s-au organizat două workshopuri privind utilizarea aplicațiilor Planner 5D și SketchUp, care pot fi folosite în proiect, cu invitați specialiști în domeniu (în format online). De asemenea, a fost

organizată o întâlnire online cu un arhitect, care le-a vorbit elevilor despre profesia de arhitect și despre activitatea de proiectare a clădirilor.

În cadrul etapei de implementare s-a lucrat la sarcinile și activitățile definite în planul de proiect, acestea fiind executate conform calendarului și resurselor alocate.

-*Prezentarea echipelo*r: Denumirea echipei asociate proiectului, emblema, logoul, deviza.

- *Cercetarea evoluției arhitecturii*: Analiza diferitor tipuri de arhitectură, cercetarea evoluției stilului arhitectural a construcțiilor civile din epoca neoliticului până în prezent, în spațiul românesc. Determinarea raportului dintre structura casei și necesitățile vitale.

- *Realizarea proiectului în format digital*: Crearea planului 3D al unei case cu un etaj, împreună cu fațada, curtea, gardul, poarta și alte accesorii, utilizând o aplicație software (de exemplu: Planner 5D, SketchUp). S-au folosit funcțiile software-ului pentru a vizualiza casa din diferite unghiuri și pentru a crea o prezentare interactivă.

- *Cercetarea pieții de desfacere,* privind materialele de construcție: Vizitarea cu elevii a 2 magazine de materiale de construcție pentru a compara prețurile, calitatea și caracteristicile diferitelor materiale. Au avut discuții cu vânzătorii pentru a obține informații despre proprietățile materialelor și sfaturi privind alegerea celor mai potrivite opțiuni pentru proiect. De asemenea, au comparat prețurile și caracteristicile materialelor pe diverse site-uri web, pentru a decide ce materiale vor fi folosite la construirea casei.

- *Analiza lexicului utilizat în timpul cumpărării materialelor şi elementelor de construcție*: Lucrul cu dicționarul tematic ilustrat, Editura ARC de Ungureanu E., și analiza lexicului folosit de vânzători au dus la crearea unui glosar cu 20 de termeni tehnici utilizați în domeniul construcțiilor.

- *Poziționarea casei pe teren:* Analiza amplasării geografice și a factorilor naturali, cum ar fi clima, relieful, vegetația, fauna și riscurile zonale. Evaluarea orientării casei față de punctele cardinale și impactul acesteia asupra iluminării naturale și a încălzirii. Examinarea avantajelor și dezavantajelor unei case construite pe o pantă. Luarea deciziilor privind materialele de construcție utilizate pentru realizarea unei case durabile.

- *Alegerea materialelor de construcție:* Analiza compoziției chimice a diferitelor materiale de construcție (beton, lemn, metal, plastic) și discuții despre avantajele și dezavantajele fiecăruia, în funcție de proprietățile chimice, impactul asupra mediului și contribuția la calitatea vieții. Cercetarea compoziției chimice a vopselelor și a altor finisaje, abordând durabilitatea, toxicitatea, impactul asupra mediului și metodele de protecție necesare în timpul utilizării.

Cercetarea din punct de vedere a proprietăților fizice: Analiza proprietăților fizice ale diferitelor materiale izolante și calculul grosimii necesare pentru a obține o anumită valoare a coeficientului de transfer termic. Evaluarea diferitelor tipuri de surse de lumină, comparând eficiența energetică și durata de viață. Cercetarea diferitelor tipuri de ferestre (PVC, aluminiu, lemn) și alegerea tipului optim, justificând decizia prin avantajele și dezavantajele fiecărui tip în ceea ce privește izolația termică, acustică și estetică. Analiza sistemelor de automatizare pentru poartă și alegerea potrivită, justificată prin costuri, beneficii și impact asupra securității.

- *Calcule matematice*: Planificarea și proiectarea din perspectiva geometriei, măsurătorilor, scării și calculelor. Rezolvarea problemei „Acoperișul” prin determinarea

unghiului de înclinare și a lungimii pantei acoperișului. Utilizarea rapoartelor și proporțiilor pentru dimensionarea corectă a elementelor constructive. Analiza și compararea ofertelor de materiale de construcție de la diferiți furnizori pentru a selecta cele mai bune opțiuni. Stabilirea unui buget detaliat, inclusiv cheltuieli pentru materiale și manoperă cu o estimare clară a costului total al proiectului, bazată pe datele adunate (de exemplu: ciment - 1t, nisip - 1t, piatră - 1t pentru turnarea temeliei, ridicarea pereților și montarea acoperișului, precum și cheltuieli de transport și logistică). Aplicarea cunoștințelor de geometrie pentru proiectarea diferitelor forme geometrice în designul exterior al casei.

- *Etapa de construcție:* Realizarea machetei casei (ridicarea pereților, punerea acoperișului, ograda, gard, poartă și alte accesorii) la o scară mai mică (de ex: 1:20), folosind materiale precum lemn, carton sau alte materiale reciclabile. Elementele machetei conținând cât mai multe corpuri geometrice.

- *Crearea prezentării*: Sistematizarea celor cercetate și realizate, împreună cu datele obținute și concluziile formulate, într-un video, prezentare PowerPoint sau pe o platformă digitală, având o durată de 7-10 minute.

Pentru **evaluarea proiectului STEAM „ Casa Mea Eco-Eficientă”** s-a utilizat un sistem de evaluare cromatică pentru a reflecta performanțele conform criteriilor din tabelul 1.

Fiecare culoare reprezentând un nivel de realizare, de exemplu:

- Verde: Excelent (realizare foarte bună)

- **Albastru**: Bun (realizare consistentă)

- **Galben**: Satisfăcător (realizare acceptabilă, dar cu aspecte de îmbunătățit)

- **Portocaliu:** Mediu (mai multe aspecte care necesită atenție)

- Roșu: Nesatisfăcător (multe aspecte neacoperite sau insuficient dezvoltate)

Tabelul 1. Criterii de evaluare a proiectului

Criteriu	Descriere	Culoare
Creativitate	Realizare de înaltă calitate, cu detalii bine finisate	
Aplicarea cunoștințelor STEAM	Cunoștințe bine aplicate, nivel avansat de cercetare și concluzii bine argumentate.	
Calitatea realizării	Realizare de înaltă calitate, cu detalii bine finisate.	
Prezentarea proiectului	Prezentare clară, bine structurată și convingătoare.	
Lucrul în echipă	Colaborare excelentă, toți membrii echipei au contribuit activ.	

Prin intermediul acestui proiect elevii au învățat să colaboreze, să rezolve probleme și să ia decizii informate, dezvoltându-și în același timp abilități practice și digitale.

Impactul educației STEAM asupra învățării matematicii:

- *Îmbunătățirea abilităților de rezolvare a problemelor*: Elevii dezvoltă abilități analitice prin aplicarea conceptelor matematice în probleme complexe și interdisciplinare.

- *Dezvoltarea creativității*: Integrarea artei și a designului în predarea matematicii ajută elevii să-și dezvolte creativitatea și să înțeleagă legătura dintre matematică și lumea reală.

- *Creșterea motivație pentru învățare*: Proiectele STEAM oferă o modalitate atractivă de a învăța matematica, sporind motivația elevilor prin aplicarea practică a cunoștințelor.

Concluzie

Predarea matematicii prin intermediul proiectelor STEAM reprezintă o abordare inovatoare și eficientă, care stimulează învățarea și dezvoltă abilități esențiale pentru secolul XXI, precum gândirea critică, creativitatea și rezolvarea problemelor. Această metodă ajută elevii să înțeleagă aplicabilitatea matematicii în viața reală și să își dezvolte motivația pentru studiu.

Bibliografie:

1. Calmuțchi L., Pîrgari R., „Abordări ale conceptul educațional STEM/STEAM în predarea geometriei gimnaziale".

2. Marinescu A., „Inovare în predarea matematicii: strategii și abordări STEAM". Cluj-Napoca: Editura Eikon, 2020.

3. Popescu C., „Matematica integrată în proiectele STEAM: Teorie și practică", Iași: Editura Polirom, 2019.

ÎNVĂȚAREA PRIN PROIECTE ÎN CADRUL FIRMEI DE EXERCIȚIU – EXPERIENȚE APLICATIVE LA DISCIPLINELE ECONOMICE

prof. Ioachimescu Adriana Elena
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava

Rezumat

Lucrarea prezintă aplicarea metodei proiectului în cadrul firmelor de exercițiu ca modalitate inovatoare de formare a competențelor profesionale ale elevilor din domeniul economic.

Activitatea desfășurată în cadrul FE REFASHION STUDIO, pe parcursul unui an școlar, a implicat realizarea planului de afaceri, participarea la târguri virtuale ale firmelor de exercițiu și colaborarea interșcolară. Această experiență a permis integrarea cunoștințelor din mai multe discipline economice – economie, contabilitate, marketing, management, comerț – în contexte reale de învățare. Proiectul a contribuit la dezvoltarea competențelor antreprenoriale, a abilităților de comunicare, colaborare și luare a deciziilor, susținând formarea capitalului uman al școlii și promovarea excelenței în educația economică.

1. Introducere

Educația economică contemporană are misiunea de a forma tineri capabili să se adapteze rapid la cerințele pieței muncii, să gândească antreprenorial și să acționeze responsabil. În acest context, metodele tradiționale de predare trebuie complementate de strategii active, centrate pe elev, care să stimuleze învățarea prin descoperire, aplicare și colaborare.

Învățarea prin proiecte oferă un cadru ideal pentru aceste finalități, întrucât presupune implicarea elevilor în activități practice, interdisciplinare, cu scopuri concrete. În școlile economice, metoda se aplică eficient prin intermediul firmelor de exercițiu, unde elevii pot experimenta funcționarea unei întreprinderi într-un mediu simulat, dar autentic din punct de vedere economic.

2. Fundamente teoretice și pedagogice

Învățarea prin proiecte se bazează pe principiile pedagogiei moderne, care promovează participarea activă a elevului și dezvoltarea competențelor transversale. Metoda presupune desfășurarea unei activități structurate în etape: definirea problemei, planificarea,

documentarea, implementarea și evaluarea. Prin natura sa, proiectul educațional stimulează autonomia elevilor, cooperarea în echipă și integrarea cunoștințelor din mai multe domenii. În contextul disciplinelor economice, proiectele permit aplicarea practică a noțiunilor teoretice privind managementul, contabilitatea, marketingul sau gestiunea financiară, oferind elevilor experiențe similare celor din mediul real de afaceri.

3. Descrierea proiectului: FE REFASHION STUDIO

În cadrul Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava, elevii clasei a XI-a au desfășurat, pe parcursul unui an școlar, activități specifice firmei de exercițiu FE REFASHION STUDIO. Firma are ca obiect de activitate promovarea și comercializarea produselor vestimentare obținute prin reciclare creativă, reprezentând un exemplu de afacere sustenabilă.

Proiectul a avut la bază realizarea planului de afaceri, etapă care a integrat conținuturi din multiple discipline: economie – analiza pieței și stabilirea obiectivelor; contabilitate – evidența operațiunilor financiare; marketing – strategia de promovare și identificarea publicului-țintă; management – organizarea resurselor umane și a activităților. Pe parcursul anului școlar, elevii au participat la târguri virtuale ale firmelor de exercițiu, unde au promovat produsele, au realizat materiale de prezentare (pliante, broșuri, spoturi video) și au interacționat cu alte firme de exercițiu din țară. Colaborarea interșcolară a stimulat competitivitatea, creativitatea și învățarea prin schimb de experiențe.

4. Rezultate și impact educațional

Activitatea din cadrul FE REFASHION STUDIO a avut un impact semnificativ asupra formării competențelor elevilor. Aceștia au învățat să lucreze în echipă, să respecte termenele și să comunice eficient. Realizarea planului de afaceri le-a oferit posibilitatea de a înțelege procesele economice reale, iar participarea la târgurile virtuale le-a dezvoltat încrederea în sine și spiritul competitiv. În plan educațional, proiectul a favorizat aplicarea interdisciplinară a cunoștințelor, consolidând legătura dintre teorie și practică.

Profesorii coordonatori au avut rolul de mentori, oferind îndrumare și feedback constant, iar evaluarea a fost centrată pe progresul individual și contribuția fiecărui elev la activitatea colectivă. Colaborarea cu mediul economic local și cu alte instituții școlare a contribuit la dezvoltarea capitalului uman al școlii și la crearea unei culturi organizaționale bazate pe excelență și inovație.

5. Concluzii și direcții de dezvoltare

Aplicarea metodei proiectului în cadrul firmelor de exercițiu demonstrează că învățarea poate fi un proces activ, motivant și orientat spre rezultate. Elevii devin parteneri în învățare, își asumă responsabilități și experimentează roluri specifice mediului economic real.

Prin intermediul proiectului FE REFASHION STUDIO, s-au dezvoltat competențe profesionale, antreprenoriale și sociale, iar experiențele trăite au avut un efect pozitiv asupra motivației pentru învățare și asupra imaginii școlii. În viitor, extinderea colaborării între firmele de exercițiu și mediul economic real, organizarea de târguri locale și regionale și integrarea instrumentelor digitale de promovare pot reprezenta direcții valoroase de dezvoltare. Astfel, educația economică rămâne un spațiu de formare complex, orientat spre performanță și excelență.

Bibliografie

Chiș, V. – Pedagogia modernă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.

Ionescu, M., Radu, I. – Teoria și metodologia instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.

Ministerul Educației – Ghidul național al firmelor de exercițiu, București, 2021.

Păcurari, D. – Didactica disciplinelor economice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2020.

Stan, E. – Metode interactive de predare-învățare în învățământul economic, Editura Tritonic, București, 2022.

TRADIȚII ȘI FAPTE BUNE
ECOFOLCLOR-tineri promotori și iubitori ai jocului și portului popular românesc

Prof. Busuioc Adriana
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”, Suceava

Implicarea tinerilor în activități de voluntariat prin participarea la diferite activități extrașcolare, festivaluri de folclor, concursuri – reprezintă cea mai bună modalitate de promovare și păstrare a tradițiilor și a jocului popular românesc” .

Într-o lume în care globalizarea influențează profund cultura și obiceiurile locale, păstrarea tradițiilor naționale devine o provocare. Consider că implicarea tinerilor în activități de voluntariat, prin participarea la activități extrașcolare, festivaluri de folclor și concursuri, reprezintă cea mai eficientă modalitate de promovare și păstrare a tradițiilor și a jocului popular românesc.

Grupul Eco Folclor al Colegiului Economic „Dimitrie Cantemir”, Suceava, s-a implicat activ în diferite activități extrașcolare. Începând cu anul 2016, am colaborat cu Centrul Școlar de Incluziune Școlară, Suceava. An de an am participat la activități legate de Ziua Bucovinei,1 Decembrie, Serbarea de Crăciun.

Cu ocazia Zilei Naționale a României, am petrecut momente deosebite alături de elevii de la Centrul Școlar de Incluziune Școlară. Împreună, am dansat hora unirii, simbol al unității și bucuriei românești, și am oferit cadouri pregătite cu drag. A fost o activitate plină de emoție, în care solidaritatea, prietenia și spiritul național s-au împletit într-un mod autentic. Prin gesturi simple, dar pline de semnificație, am reușit să aducem zâmbete și să sărbătorim împreună identitatea noastră românesc.

În fiecare an de Ziua Școlii noastre, grupul Eco-Folclor este prezent la Balul Bobocilor aducând o notă de autenticitate și bucurie, îmbinând eleganța serii cu farmecul tradiției românești. Prin cântec, dans și voie bună, elevii talentați ai colegiului au reușit să cucerească publicul, demonstrând că spiritul tineresc se împletește frumos cu dragostea pentru folclor și valorile culturale românești .

La Târgul Educațional de promovare a ofertei școlare, grupul Eco-Folclor s-a remarcat printr-o prezență plină de energie. Elevii noștri,economiști și talentați au demonstrat că tradițiile românești se păstrează prin jocul popular. Aceștia au interpretat o suită de dansuri tradiționale din Bucovina (hora,bălăceana,huțulca, țărăneasca.

În cadrul serbărilor dedicate sărbătorilor de iarnă, zilelor școlii și altor momente festive, Grupul Eco-Folclor a impresionat prin costumele tradiționale, repertoriul autentic și prezentarea unor obiceiuri strămoșești. Elevii au interpretat colinde, cântece populare și jocuri tradiționale, reușind să aducă o atmosferă de sărbătoare și să redea frumusețea specifică folclorului românesc.

În primul rând, acești tineri sunt purtătorii valorilor viitoare ale unei societăți. Atunci când aceștia se implică activ în evenimente folclorice sau proiecte culturale, ei nu doar că învață tradițiile, ci le trăiesc, le transmit mai departe și le dau un sens contemporan. De exemplu, participarea la un festival de dansuri populare nu înseamnă doar interpretarea unui joc românesc, ci și asumarea unei identități culturale.

În al doilea rând, voluntariatul în cadrul unor astfel de activități dezvoltă simțul responsabilității și al apartenenței la comunitate. Prin colaborarea cu alți tineri, dar și cu specialiști în domeniul tradițiilor, ei devin ambasadori ai culturii românești. Mai mult decât atât, promovarea acestor valori prin rețelele sociale și platformele digitale moderne le dă un suflu nou și accesibil generațiilor actuale.

Un alt argument este faptul că activitățile extrașcolare și concursurile stimulează creativitatea și competitivitatea pozitivă. Elevii care participă la astfel de manifestări învață să îmbine tradiția cu inovația, să creeze momente artistice originale inspirate din folclorul românesc, contribuind astfel la menținerea viu a patrimoniului nostru cultural.

În concluzie, implicarea tinerilor în activități extrașcolare și proiecte culturale este o formă activă și autentică de educație. Prin astfel de inițiative, tradițiile românești nu doar că sunt păstrate, ci devin relevante și vii în conștiința noilor generații.

PLANIFICAREA STRATEGICĂ A RESURSELOR ÎN UNITĂȚILE DE INVĂȚĂMÂNT

Secretar Gheorghiță Mihaela
Colegiul Economic "Dimitrie Cantemir" Suceava

Planificarea strategică a resurselor umane în unitățile de învățământ este un proces complex, dar esențial pentru asigurarea performanței educaționale. Prin gestionarea eficientă a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale, prin cultivarea parteneriatelor și prin evaluare continuă, școala devine nu doar un spațiu al cunoașterii, ci un adevărat centru al dezvoltării personale, profesionale și sociale. Într-o lume în permanentă transformare, doar școlile care planifică strategic dezvoltarea resursele umane vor reuși să ofere cadrelor didactice și elevilor un cadru plăcut în interiorul instituției.

Într-o lume marcată de evoluții rapide, de transformări tehnologice și de schimbări sociale profunde, unitățile de învățământ trebuie să devină organizații flexibile, moderne și proactive. Pentru a răspunde acestor provocări, planificarea strategică a resurselor nu mai este doar o activitate administrativă, ci un proces esențial care influențează direct calitatea educației, nivelul de satisfacție al elevilor și profesorilor, precum și prestigiul pe care o instituție de învățământ o câștigă în comunitate.

Planificarea strategică reprezintă anticiparea nevoilor, stabilirea obiectivelor și gestionarea responsabilă a resurselor astfel încât școala să poată funcționa coerent, eficient și predictibil. O strategie bine elaborată creează un cadru stabil pentru dezvoltarea pe termen lung și contribuie la transformarea școlii într-un spațiu modern, incluziv și orientat spre viitor. Planificarea strategică permite o alocare rațională a resurselor disponibile, prevenind risipa, disfuncționalitățile și supraîncărcarea anumitor domenii. Ea facilitează dezvoltarea unui climat organizațional pozitiv și oferă salariaților și elevilor un sentiment de siguranță și continuitate. De asemenea, planificarea strategică ajută la identificarea priorităților instituționale, la evaluarea periodică a progresului și la formularea unor politici interne consistente.

În mod concret, planificarea strategică se regăsește în creșterea calității actului educațional, eficientizarea proceselor administrative, îmbunătățirea comunicării interne și externe, atragerea de resurse suplimentare, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, modernizarea infrastructurii și a dotărilor.

Resursele umane sunt motorul dezvoltării instituționale. Resursele umane constituie nucleul oricărei instituții de învățământ. Calitatea predării, stilul de comunicare, implicarea în proiecte și capacitatea de inovație depind în mare măsură de pregătirea, motivația și profesionalismul întregului personal.

Planificarea strategică include analiza nevoilor de personal pe termen scurt și lung, planul anual de formare continuă, încurajarea obținerii gradelor didactice și a certificatelor digitale, dezvoltarea competențelor de leadership, adaptarea la noile cerințe curriculare și tehnologice, recrutarea de personal calificat atunci când situația o impune. Într-o școală modernă, cadrele didactice și auxiliare trebuie susținute să implementeze metode active, învățare bazată pe proiecte, resurse digitale și abordări interdisciplinare. Investiția în resursele umane se reflectă direct în performanțele întregului personal al unității școlare.

Resursele materiale reprezintă infrastructura școlară pentru secolul XXI. O unitate de învățământ bine planificată din punct de vedere material este una care poate răspunde cerințelor actuale ale unei educații moderne. Planificarea resurselor materiale presupune evaluarea periodică a clădirilor și spațiilor școlare, identificarea lucrărilor de renovare și modernizare, îmbunătățirea dotărilor laboratoarelor, achiziționarea de mobilier ergonomic și adaptat vârstei

elevilor, dezvoltarea bibliotecii școlare și a spațiilor pentru lectură, extinderea zonelor dedicate activităților extracurriculare. Școala trebuie sa fie un mediu sigur, curat și prietenos, care să stimuleze creativitatea elevilor și să încurajeze participarea activă la învățare.

Resursele financiare sunt fundamentul stabilității instituționale. Pentru a asigura continuitate și sustenabilitate, planificarea resurselor financiare trebuie să țină cont de sursele de finanțare (buget local, cost standard per elev, programe naționale), necesitățile urgente ale școlii, proiectele de investiții pe termen lung, mentenanța echipamentelor și infrastructurii, accesarea fondurilor europene și gestionarea corectă a acestora, elaborarea unor planuri financiare multianuale. O administrație financiară transparentă și eficientă contribuie la creșterea încrederii comunității în actul educațional și permite dezvoltarea unor proiecte ambițioase. Multe școli au reușit modernizări importante prin programe precum PNRR, POR sau granturi Erasmus+, toate esențiale într-o planificare strategică serioasă.

Resursele informaționale reprezintă digitalizarea proceselor educaționale. În epoca digitală, unitățile de învățământ trebuie să gestioneze corect resursele informaționale și să utilizeze tehnologia în beneficiul tuturor. Planificarea strategică informațională vizează implementarea catalogului electronic, utilizarea platformelor educaționale moderne, administrarea eficientă a datelor elevilor, monitorizarea progresului școlar, formarea tuturor cadrelor didactice și auxiliare pentru utilizarea resurselor digitale, protecția datelor personale (GDPR). Digitalizarea reduce birocrația, crește eficiența și facilitează comunicarea între școală, părinți și elevi.

Resursele comunitare și parteneriatele strategice sunt foarte importante între relațiile dintre școală și alte instituții partenere școlii. O școală conectată la comunitate este o școală puternică. Planificarea include dezvoltarea parteneriatelor cu primăria și alte instituții locale, ONG-uri cu activități în domenii educative, muzee, biblioteci, teatre și centre culturale, agenți economici locali și companii naționale, unități medicale și centre de consiliere și nu în ultimul rând universități și licee partenere. Prin aceste colaborări, școala poate accesa resurse materiale și financiare suplimentare, poate organiza activități extracurriculare valoroase și poate îmbunătăți oferta educațională.

Evaluarea, monitorizarea și îmbunătățirea continuă fac parte din planificarea strategică a unei unități de învățământ. Planificarea strategică nu se încheie odată cu elaborarea documentelor. Ea continuă prin monitorizare continuă, a progresului, a evaluări interne periodice, analize SWOT, consultarea personalului, părinților și elevilor, corectarea devierilor de la obiectivele propuse, elaborarea rapoartelor anuale de activitate.

O școală modernă este una care se autoevaluează constant și care își adaptează strategia în funcție de nevoile reale ale comunității școlare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Guliciuc V. *Introducere în resurse umane*, curs, Universitatea "Ştefan cel Mare" Suceava, 2008;
2. Iosifescu, Ș. *Managementul educaţional pentru instituţiile de învăţământ,* Bucureşti, 2001;
3. *Manolescu, A. Managementul Resurselor Umane*, Editura Economică, Bucureşti, 2011.

PROFESORUL ÎN ERA AI: DE LA COMPETENȚE DIGITALE LA EXCELENȚĂ DIDACTICĂ ÎN EDUCAȚIE

Prof. Halac Iuliana Alina
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

În ultimii ani, inteligența artificială, mai ales sub forma aplicațiilor generative, a devenit parte din viața cotidiană a elevilor. Fără a transforma tehnologia într-un „subiect” în sine, școala are șansa să o folosească drept catalizator pentru ceea ce contează cu adevărat în educație: dezvoltarea resursei umane. În cazul disciplinei Limba și literatura română, miza este cu atât mai importantă: formarea unei gândiri nuanțate, a unei lecturi atente, a capacității de argumentare și a unui limbaj corect, coerent, fluent. Perspectiva unei pedagogii centrate pe om este susținută și de ghidurile internaționale recente, care insistă că rolul AI nu este să înlocuiască profesorul, ci să sprijine proiectarea didactică și să dezvolte competențele elevilor într-un cadru etic și sigur.

În școală, AI nu devine relevantă prin noutate, ci prin faptul că pune presiune pe întrebările fundamentale*: ce formăm, cum formăm, cum verificăm progresul și cum păstrăm standardul?* UNESCO insistă tocmai asupra unei viziuni centrate pe om, în care dezvoltarea capacității umane și cadrul de utilizare responsabilă sunt prioritare. În această ecuație, rolul profesorului se clarifică și se întărește. Profesorul rămâne garantul calității, însă calitatea nu mai înseamnă doar selecția conținuturilor, ci și **proiectarea experienței de învățare**: formularea obiectivelor reale (nu doar „teme”), construirea situațiilor de lucru care cer gândire, alegerea textelor și a sarcinilor relevante, stabilirea unor criterii transparente, oferirea unui feedback care produce progres și, mai ales, modelarea gândirii critice. Altfel spus, profesorul devine tot mai vizibil un **designer de învățare** și un **curator al rigoarei**, iar aceasta este o dimensiune esențială a excelenței didactice: capacitatea de a decide ce este valid, relevant, argumentabil și etic, într-o epocă în care informația „sună” convingător, dar nu este întotdeauna corectă.

Imagini preluate de pe site-urile https://www.iped-editors.org/july-2022/artificial-intelligence-in-the-literary-landscape-with-amara-motala/ și https://www.edweek.org/technology/dont-buy-the-ai-hype-learning-expert-warns/2024/08 accesate în data de 21.10.2025

AI poate fi integrată ca partener de lucru tocmai pentru a susține această arhitectură profesională a profesorului. Folosită inteligent, ea funcționează ca un instrument care accelerează anumite etape ale muncii didactice (generarea de variante, simularea de dialoguri didactice, idei de întrebări, sugestii de reformulare), dar lasă intactă esența: decizia pedagogică aparține profesorului. De aceea, Comisia Europeană a publicat ghiduri etice pentru educatori privind utilizarea AI și a datelor în predare, cu accent pe sprijin practic, pe riscuri (erori, bias, dependență) și pe responsabilități (în special în zona datelor și a transparenței). Un efect

important este că „resursa umană” nu mai poate fi înțeleasă doar ca experiență și vocație, ci și ca o competență actualizată. Nu e suficient să știm să predăm bine; trebuie să știm și cum protejăm calitatea atunci când apar instrumente care pot scrie, rezuma, interpreta sau reformula. Această nevoie de alfabetizare AI (AI literacy) este o recomandare, dar capătă și o dimensiune instituțională: articolul 4 din AI Act prevede că organizațiile care utilizează sisteme AI trebuie să ia măsuri pentru a asigura un nivel suficient de alfabetizare AI pentru personalul implicat în utilizare, ținând cont de context și de persoanele asupra cărora se răsfrânge utilizarea (în educație, evident, elevii). În școală, aceasta se traduce printr-o responsabilitate profesională: formarea cadrelor didactice pentru a înțelege ce poate și ce nu poate face AI, ce riscuri aduce, cum se proiectează sarcini care dezvoltă gândirea (nu „ocolesc efortul”) și cum se construiesc reguli clare de utilizare, aliniate protecției datelor și integrității academice. Ghidurile europene insistă asupra acestor repere tocmai pentru a nu lăsa profesorul singur în fața fenomenului, ci pentru a crea o cultură comună de utilizare responsabilă. În fine, schimbarea de rol are și o dimensiune umană: profesorul rămâne singurul care poate integra competențele cognitive cu cele morale și relaționale.

Imagini preluate de pe site-urile https://www.iped-editors.org/july-2022/artificial-intelligence-in-the-literary-landscape-with-amara-motala/ și https://bookclb.com/ai-generated-literature-sparks-debate/ accesate în data de 21.10.2025

În concluzie, AI poate sugera, dar nu poate înlocui judecata profesională, empatia, finețea interpretării, exigența intelectuală sau capacitatea de a stimula curiozitatea autentică. De altfel, și analizele OECD despre adoptarea AI în educație insistă că succesul nu vine din „achiziția de tehnologie”, ci din politici și practici care sprijină profesorii, reduc riscurile și orientează utilizarea către obiective educaționale clare.

Bibliografie

1. Bleorțu, Cristina, Seiciuc, Lavinia, *BIG DATA și INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ în cercetarea lingvistică*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2024.
2. Marin, Andrei, Dimitriu, Petru, *Inteligența artificială. Cum? De când? De ce?*, Editura Presa Universitară Clujeană, 2024.
3. Popenici, Ștefan, *Inteligența artificială și viitorul educației*, Editura Didactica Publishing House, București, 2023.

DIMITRIE CANTEMIR – ÎNTRE POLITICĂ DE STAT ȘI CULTURĂ

Prof. Cezar Cramariuc
Colegiul Economic "Dimitrie Cantemir" Suceava

PROIECT DE LECȚIE

I. Competențe Specifice

- Analizarea surselor istorice pentru a interpreta fapte și evenimente din istoria românilor.
- Identificarea cauzelor și consecințelor evenimentelor politice și militare din secolul al XVIII-lea.
- Integrarea istoriei românilor în contextul relațiilor internaționale europene.

II. Strategia Didactică

- **Metode și procedee:** Expunerea istorică, conversația euristică, analiza de text istoric (tratatul), lucrul cu harta, problematizarea, ciorchinele.
- **Mijloace de învățământ:** Manualul, harta istorică a Europei de Sud-Est în sec. XVIII, fișe de lucru (textul tratatului), portretul lui Dimitrie Cantemir, smart TV

III. Desfășurarea Lecției (Scenariul Didactic)

A. Contextul Internațional și venirea la Domnie

- **Expunere:** În 1710, Poarta (Imperiul Otoman) îl numește domn pe Dimitrie Cantemir în Moldova, considerându-l loial, cu scopul de a-l supraveghea pe Brâncoveanu (din Țara Românească) și de a prinde momentul pentru a-l mazili.
- **Context:** Rusia, sub Petru cel Mare (țarul reformator), este în plină ascensiune și dorește acces la Marea Neagră. Imperiul Otoman intră într-o fază defensivă.

B. Măsuri Interne

- Cantemir a vizat instaurarea unei **domnii autoritare** (monarhie absolută de tip iluminist).
- A încercat să reducă puterea marii boierimi (care complota adesea) și să se sprijine pe boierimea mică și mijlocie. Acest lucru a creat tensiuni interne, dar i-a permis o libertate de mișcare în politica externă.

C. Tratatul de la Luțk - aprilie 1711

- **Activitate practică (Analiză de text):** Elevii primesc o fișă cu extrase din tratat (Anexa).
    - **Consecință: înfrângere** la Stănilești pe Prut (iulie 1711). Pacea de la Vadul Hușilor. Rușii cedează Azovul și se retrag. Cantemir este nevoit să plece în exil în Rusia pentru a nu fi ucis de turci.

E. Personalitatea lui Dimitrie Cantemir

- **Discuție:** De ce este Cantemir numit „Principele Cărturar”?
- **Prezentare:** După 1711, în exilul din Rusia, devine consilier al lui Petru cel Mare.
- Scrie opere fundamentale:
    - *Descriptio Moldaviae* (la cererea Academiei din Berlin) – prima descriere geografică, politică și etnografică științifică a Moldovei.
    - *Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor* – susține latinitatea și unitatea românilor.
    - *Istoria creșterii și descreșterii Imperiului Otoman* – lucrare de referință în Europa timp de un secol.

6. Fixarea cunoștințelor și Asigurarea feedback-ului (6 min)

- **Consecințe politice:** Care a fost consecința imediată a trădării lui Cantemir pentru Moldova?
- **Mini-dezbatere:** A fost alianța cu Rusia o greșeală strategică sau o necesitate istorică? (Se încurajează argumentele pro și contra).

Anexa Tratatul de la Luțk (Diploma) - 13 Aprilie 1711

Context: Încheiat între Țarul Rusiei, **Petru cel Mare**, și Domnul Moldovei, **Dimitrie Cantemir**. **Natura actului:** Tratat secret de alianță militară anti-otomană și de stabilire a statutului Moldovei.

I. Preambul (Scopul Alianței)

Tratatul recunoaște dorința Moldovei de a se elibera de sub jugul otoman („păgân”) și de a se alătura Rusiei creștine în luptă. Dimitrie Cantemir se pune sub **protecția** Rusiei.

II. Principalele Prevederi (Sinteza celor 17 articole)

1. Statutul Politic și Suveranitatea (Art. I, V, VI)

- Moldova trece sub protecția Rusiei, dar își păstrează **autonomia completă**.
- **Art. VI:** Este interzis amestecul Rusiei în treburile interne ale Moldovei.

"Nici noi (Țarul), nici urmașii noștri nu vor avea dreptul să se amestece în treburile interne ale Moldovei..."

- Țarul promite că nu va pune domnitor, nici dregători ruși în Moldova.

2. Statutul Dinastic (Art. II, III)

- Domnia devine **ereditară** în familia Cantemir (băieți).
- Se instaurează, practic, o **monarhie absolută și ereditară**, eliminând dreptul boierilor de a alege domnul.

"Domnia să rămână în veci a familiei Cantemir."

3. Integritatea Teritorială (Art. XI)

- Rusia garantează granițele istorice ale Moldovei.

- Se promite restituirea teritoriilor ocupate de turci (raialele) și transformate în pașalâcuri: **Bugeacul (cu Cetatea Albă și Chilia)** și **Tighina (Bender)**.

"După obiceiul vechi moldovenesc, stăpânirea Moldovei va fi între râul Nistru, Camenița, Bender, cu tot ținutul Bugeacului, Dunărea, granițele Țării Muntenești și ale Transilvaniei și marginile Poloniei."

4. Statutul Social și Religios (Art. V, XV)

- Boierii își păstrează privilegiile, dar sunt supuși domnitorului.
- Este interzis rușilor să cumpere moșii în Moldova (pentru a preveni colonizarea sau influența economică străină).

Aplicație

"Comparând acest tratat cu situația ulterioară (anexarea Basarabiei din 1812), credeți că Petru cel Mare și-ar fi ținut promisiunea de neamestec în treburile interne dacă ar fi câștigat războiul, sau Moldova ar fi devenit o gubernie rusească?"

RESURSA UMANĂ – CHEIA FORMĂRII VIITORILOR TEHNICIENI ÎN GASTRONOMIE

Prof. Șîc Ana
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir” Suceava

Activitățile practice desfășurate în laboratorul de alimentație reprezintă nucleul formării profesionale pentru elevii din domeniul Turism și Alimentație, calificarea Tehnician în gastronomie. Calitatea acestui proces depinde în mod esențial de resursa umană implicată: profesori de specialitate, maiștri-instructori și specialiști din mediul economic. Rolul acestora este de a facilita învățarea autentică prin demonstrații practice, ghidaj constant și aplicarea standardelor profesionale. Prin colaborarea cu agenții economici, elevii sunt expuși la tehnologii moderne și la cerințele reale ale industriei ospitalității. Interacțiunea directă cu profesioniștii contribuie la dezvoltarea competențelor tehnice și transversale – responsabilitate, comunicare, lucru în echipă. Astfel, resursa umană devine principalul factor care influențează calitatea pregătirii și integrarea viitoare a absolvenților pe piața muncii.

Formarea viitorilor specialiști din domeniul gastronomiei depinde, în mod direct, de calitatea resursei umane implicate în procesul educațional. În cadrul liceelor tehnologice, mai ales pentru calificarea *Tehnician în gastronomie*, activitățile practice desfășurate în laboratorul de alimentație ocupă un loc central. Aici, elevii nu doar reproduc rețete și tehnici culinare, ci

dobândesc competențe profesionale, deprinderi, atitudini și comportamente specifice industriei ospitalității. În acest context, resursa umană – profesorii, maiștrii-instructori și specialiștii din mediul economic – devine fundamentul întregului proces de formare.

Profesorul de specialitate reprezintă pilonul principal în activitatea de laborator. El nu se limitează la transmiterea unor informații teoretice, ci funcționează ca mentor, coordonator și model profesional. Prin planificarea riguroasă a activităților, prin demonstrații practice și prin capacitatea de a adapta tehnicile culinare nivelului de pregătire al elevilor, cadrul didactic devine un facilitator al învățării autentice.

În plus, profesorul trebuie să posede competențe actualizate privind tendințele gastronomice moderne, siguranța alimentară, managementul igienei și tehnologiile specifice bucătăriei profesionale. Disponibilitatea de a continua propria formare asigură elevilor acces la practici contemporane și relevante pentru piața muncii. Maiștrii-instructori aduc în laborator experiența concretă a mediului de lucru real. Ei ghidează elevii în formarea deprinderilor tehnice – de la prelucrarea materiilor prime, utilizarea echipamentelor profesionale, până la prezentarea preparatelor și organizarea fluxului tehnologic.

Prin abordarea lor practică, bazată pe demonstrații, observație și exersare, elevii capătă încredere, responsabilitate și rigoare în executarea sarcinilor. Astfel, laboratoarele de alimentație devin spații de aplicare și consolidare a cunoștințelor, iar timpul petrecut aici influențează decisiv nivelul de competență al viitorilor tehnicieni în gastronomie.

Impulsionarea calității formării profesionale nu se poate realiza fără implicarea agenților economici. Prin parteneriate durabile cu restaurante, hoteluri, firme de catering sau unități alimentare, elevii au acces la practica în condiții reale de muncă. Specialiștii din industrie contribuie la:

- prezentarea unor tehnici moderne,
- familiarizarea elevilor cu echipamente de ultimă generație,
- integrarea regulilor și normelor profesionale,
- dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare în context profesional.

Astfel, resursa umană externă devine un catalizator al profesionalizării elevilor, aducând un plus de credibilitate și relevanță formării.

Gastronomia nu înseamnă doar stăpânirea unor tehnici culinare, ci reprezintă un domeniu complex, în care se îmbină comunicarea, colaborarea, creativitatea și disciplina. În cadrul activităților practice, interacțiunea constantă cu profesorii, instructorii și specialiștii din industrie contribuie la formarea elevilor ca viitori profesioniști complet pregătiți.

Prin aceste experiențe, elevii își dezvoltă capacitatea de *a lucra în echipă*, învățând să își coordoneze activitățile cu colegii pentru a obține rezultate coerente și eficiente. Ei dobândesc autonomie în îndeplinirea sarcinilor, fiind încurajați să aplice individual proceduri și tehnici, cu responsabilitate și încredere. Totodată, formarea practică întărește *responsabilitatea față de igienă și calitatea produsului*, două elemente esențiale într-un mediu profesional în care standardele sunt riguroase.

Elevii își antrenează și *capacitatea de a gestiona timpul și resursele*, înțelegând

importanța planificării și organizării în bucătărie. Nu în ultimul rând, activitățile practice îi ajută să-și dezvolte *abilitatea de a oferi argumente și de a lua decizii în situații practice*, competențe esențiale pentru adaptarea rapidă în contextul dinamic al industriei gastronomice.

Astfel, formarea în laborator devine un proces complex care depășește pregătirea tehnică, contribuind la modelarea unor profesioniști responsabili și creativi. Toate acestea sunt indispensabile unui profesionist modern în gastronomie.

Importanța resursei umane în activitățile practice din laboratorul de alimentație devine esențială pentru înțelegerea rolului determinant pe care oamenii îl au în formarea elevilor. Investiția în profesori, în maiștri-instructori și în specialiștii parteneri este o investiție în calitatea serviciilor gastronomice de mâine.

Elevii învață cel mai bine prin exemplu, prin practică și prin ghidaj profesionist. De aceea, resursa umană rămâne cea mai valoroasă componentă a procesului educațional din domeniul turismului și alimentației. Iar laboratorul de alimentație – un adevărat atelier de formare – devine spațiul în care se construiește viitoarea generație de tehnicieni în gastronomie.

Bibliografie:

- Pirjol Gabriela, Paraschiv Elisabeta, Onete Olga, Brumar Constanța, Dumitra Dumitrascu-Nicu, Burghiu Florica, Neacșu Antonia, Lungu Lia, Tehnologie culinară. Manual pentru clasele a X-a, a XI-a și a XII-a, licee economice și de drept administrativ, profil alimentație publică, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1994.
- Brumar Constanța și colab., Alimentație publică. Manual pentru clasa a X-a, domeniul Turism și Alimentație, București, Editura CD Press, 2010.
- Nicolescu Radu, Tehnologia restaurantelor, București, Editura Inter-Rebs, 1998.
- Stavrositu Stere, Arta serviciilor în restaurante, baruri, gastronomie, hoteluri, pensiuni turistice, București, Fundația „Arta Serviciilor în Turism" (Editura Arta Serviciilor în Turism), 2006.

STRATEGII INOVATOARE ȘI BUNE PRACTICI ÎN PROCESUL DE PREDARE–ÎNVĂȚARE–EVALUARE LA DISCIPLINA EDUCAȚIE MUZICALĂ

prof. Caliniuc Adriana
Școala Gimnazială *Miron Costin* Suceava

Educația muzicală ocupă un rol esențial în formarea armonioasă a elevilor, contribuind la dezvoltarea sensibilității estetice, a creativității, a capacității de exprimare emoțională și a spiritului de cooperare. În contextul actual, marcat de schimbări rapide și de nevoia adaptării la noile cerințe ale societății, procesul de predare–învățare–evaluare la această disciplină trebuie să se bazeze pe strategii inovatoare, resurse digitale și metode centrate pe elev.

1. Strategii inovatoare în predarea educației muzicale

Predarea modernă a muzicii se bazează pe trecerea de la modelul tradițional – axat pe transmiterea de cunoștințe – la un model interactiv, formativ și participativ.

Printre cele mai eficiente strategii inovatoare se numără:

- Învățarea prin descoperire – elevii sunt încurajați să exploreze elementele muzicii (ritm, melodie, timbru) prin activități practice, sau se poate propune introducerea unui opțional;
- Învățarea prin cooperare – formarea de grupuri vocale și instrumentale în care elevii colaborează;
- Metoda proiectului – implicarea elevilor în realizarea de mini-proiecte tematice;
- Integrarea TIC – utilizarea aplicațiilor muzicale pentru compoziții digitale și exerciții ritmice;
- Gamificarea – transformarea lecțiilor în provocări muzicale și concursuri.

2. Strategii moderne de învățare

Procesul de învățare la educația muzicală se bazează pe experiența directă și pe trăirea artistică. Strategiile actuale pun accentul pe următoarele aspecte:

- Învățarea activă – elevul participă activ la crearea muzicii;
- Învățarea integrată – corelarea muzicii cu alte domenii.
- Învățarea personalizată – adaptarea conținuturilor la nivelul fiecărui elev.
- Învățarea prin experiență – vizite la instituții culturale și participarea la concerte.

3. Modalități inovatoare de evaluare

Evaluarea în educația muzicală nu trebuie să se limiteze la notarea performanței vocale, ci să vizeze întreaga evoluție artistică și atitudinală a elevului. Exemple de bune practici includ:

- Portofoliul muzical – dosar digital sau fizic cu creațiile elevului.
- Autoevaluarea și interevaluarea – reflecția elevilor asupra propriei activități.
- Evaluarea prin rubrici – folosirea grilelor cu criterii clare.
- Evaluarea formativă continuă – feedback constructiv oferit pe parcurs.
- Evaluarea digitală - utilizarea platformelor educaționale pentru verificarea cunoștințelor.

4. Bune practici în activitatea didactică

Un profesor inovator de educație muzicală îmbină arta și pedagogia, oferind elevilor experiențe autentice.

Exemple de bune practici:

- Organizarea de ateliere muzicale tematice.
- Realizarea de spectacole școlare și mini-concerte.
- Colaborarea interdisciplinară – proiecte între muzică și alte domenii.
- Utilizarea muzicoterapiei educaționale.
- Încurajarea creației muzicale proprii.

În concluzie, educația muzicală modernă are misiunea de a forma nu doar cunoștințe, ci și atitudini și valori. Prin utilizarea strategiilor inovatoare și a bunelor practici, profesorul de muzică devine facilitator al învățării, mentor și model de sensibilitate artistică. Elevii descoperă astfel că muzica este o formă de expresie a identității și a frumuseții interioare.

Bibliografie:

1. Cerghit, I. – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
2. Iucu, R. – *Formarea profesorilor. Sisteme, politici, strategii*, Editura Humanitas, 2004
3. Munteanu, V.–*Ed. muzicală - ghid metodologic pentru profesori*, Editura Aramis, 2017
4. Ministerul Educației – Programa școlară pentru disciplina Educație muzicală, clasele V–VIII, București, 2022.

DÉVELOPPEMENT DE LA COMPÉTENCE D'EXPRESSION ORALE À TRAVERS LE CHANT ET LA POÉSIE DANS L'ENSEIGNEMENT DU FLE : PERSPECTIVES DIDACTIQUES ET IMPLICATIONS PÉDAGOGIQUES

Prof. Pelin Elena-Cosmina
Collège *Miron Costin*- Suceava

Dans le cadre de l'enseignement du français langue étrangère (FLE), la compétence d'expression orale occupe une place centrale. Elle constitue à la fois un objectif prioritaire et un indicateur de réussite dans l'apprentissage d'une langue étrangère. Pourtant, de nombreux apprenants rencontrent des difficultés liées à la prise de parole: manque de confiance, anxiété

linguistique, difficultés de prononciation ou de structuration du discours. Face à ces obstacles, les enseignants sont amenés à développer des approches pédagogiques alternatives qui stimulent la motivation, renforcent la mémorisation et favorisent une exposition authentique à la langue.

Le chant et la poésie, souvent considérés comme des matériaux artistiques ou culturels, se révèlent être des outils didactiques puissants, permettant de travailler les dimensions phonétique, lexicale, pragmatique et affective de l'expression orale. Leur potentiel réside dans leur capacité à mobiliser la mémoire auditive et rythmique, à susciter une implication émotionnelle et à créer un contexte d'apprentissage signifiant. Ce référat propose une analyse approfondie du rôle de ces deux supports dans le développement de l'expression orale, tout en mettant en lumière des perspectives pédagogiques concrètes.

1. Le chant comme vecteur d'acquisition phonétique et prosodique

La phonétique est l'un des aspects les plus délicats de l'apprentissage du français, notamment pour les apprenants dont la langue maternelle possède un système phonologique très différent. Les chansons, grâce à leur structure rythmée et répétitive, facilitent l'acquisition naturelle des sons, des articulations et des enchaînements. L'écoute répétée et la reproduction permettent une internalisation progressive des schémas phonétiques.

Selon Murphey (1992), la chanson fonctionne comme une « boucle mentale » : les refrains, les mélodies simples et les séquences répétitives favorisent la mémorisation automatique et durable, processus essentiel dans l'apprentissage phonético-prosodique.

L'expression orale en français se caractérise par un rythme syllabique, une intonation descendante et des schémas accentuels particuliers. Les chansons permettent aux apprenants de s'approprier ces traits prosodiques dans un contexte naturel. L'association musique–langue facilite l'apprentissage intuitif : les apprenants reproduisent spontanément les variations mélodiques, ce qui améliore la fluidité et la naturalité de la parole.

Les chansons constituent des sources authentiques et riches de lexique. Elles exposent les apprenants à:

- des expressions idiomatiques
- des registres variés (familier, courant, poétique)
- des structures syntaxiques fréquentes dans le français oral.

Par ailleurs, l'ancrage émotionnel lié à la musique favorise une assimilation durable du vocabulaire, conformément aux principes de l'approche affective décrite par Krashen (1982).

2. La poésie comme outil de sensibilisation linguistique, esthétique et cognitive

La poésie, en tant que forme d'expression concise et symbolique, met en avant les structures linguistiques et permet de travailler de manière fine des aspects phonétiques comme:

- les assonances et les allitérations
- les rimes
- les jeux sonores
- les pauses et le rythme de la diction.

Cette conscience phonologique contribue à une amélioration de la précision articulatoire et de la clarté dans l'expression orale.

Travailler un poème ne signifie pas seulement le réciter. Cela implique une analyse du contenu, des images, des sentiments exprimés. L'apprenant est invité à formuler des hypothèses, argumenter des interprétations, comparer différentes lectures. Cette pratique développe une compétence communicative plus large, incluant:

- la reformulation
- l'expression de points de vue
- l'interaction orale
- la capacité de justification.

Ainsi, la poésie devient un support idéal pour des débats, des présentations orales ou des échanges en groupe.

La poésie stimule l'expression personnelle et émotionnelle. En permettant aux apprenants d'exprimer leurs sentiments ou de créer leurs propres textes poétiques, elle renforce l'estime de soi et la dimension expressive de la langue. Puren (2004) souligne que l'émotion facilite l'apprentissage, car elle donne un sens aux activités et augmente l'investissement de l'apprenant.

3. Approches pédagogiques intégrant le chant et la poésie dans l'enseignement du FLE

- Phonétique appliquée : écouter un texte chanté, repérer les sons difficiles, les répéter en s'appuyant sur le rythme musical.
- Karaoké pédagogique : chanter en groupe pour réduire l'anxiété et favoriser la fluidité.
- Analyse linguistique : étudier les verbes utilisés dans une chanson, les champs lexicaux, les registres.

Les activités centrées sur la poésie sont:

- Récitations expressives : travail sur l'intonation, l'accentuation, la diction.
- Ateliers d'écriture : créer un poème en utilisant un schéma rimique simple.
- Jeux poétiques : transformation d'un poème, réécriture collective, performance slam.

Les activités intégrées (chant + poésie) sont:

- Interprétation chantée d'un poème mis en musique.
- Analyse comparée entre version poétique et version chantée.
- Mise en scène ou performance combinant musique et déclamation poétique.

L'utilisation du chant et de la poésie favorise:

- une amélioration rapide de la prononciation
- une augmentation de la fluidité orale
- une réduction de l'anxiété linguistique
- une implication émotionnelle et motivationnelle accrue
- un développement des compétences interculturelles
- une appropriation durable des structures linguistiques.

Sur le plan didactique, ces supports s'inscrivent parfaitement dans les approches communicatives, actionnelles et pluriculturelles prônées par le CECRL.

Le chant et la poésie ne sont pas de simples outils complémentaires : ils constituent des éléments fondamentaux dans la construction d'une pédagogie de l'oral vivante, authentique et motivante. Leur richesse linguistique, prosodique et affective permet de travailler simultanément la prononciation, l'intonation, le vocabulaire et l'expression personnelle. En intégrant ces supports dans un cadre pédagogique cohérent, l'enseignant contribue à développer non seulement la compétence orale des apprenants, mais aussi leur sensibilité artistique, leur confiance en eux et leur plaisir d'apprendre. Ainsi, l'apprentissage du français devient non seulement une activité linguistique, mais également une expérience culturelle et émotionnelle.

Bibliographie

Besse, H., & Porquier, R. (1991). *Grammaire et didactique des langues*. Paris : Hatier.
Cuq, J.-P., & Gruca, I. (2005). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde.* Grenoble : PUG.
Holec, H. (1990). *« Autonomie et apprentissage des langues »*. Le Français dans le Monde, n° 241.
Krashen, S. (1982). *Principles and Practice in Second Language Acquisition.* Oxford : Pergamon Press.
Murphey, T. (1992). *Music and Song. Oxford* : Oxford University Press.
Puren, C. (2004). *La didactique des langues à la croisée des méthodes*. Paris : CLE International.
Tagliante, C. (2006). *La classe de langue*. Paris : CLE International.
Zarate, G. (1993). *Représentations de l'étranger et didactique des langues*. Paris : Didier.

ROLUL CADRELOR DIDACTICE AUXILIARE ÎN CONSOLIDAREA CULTURII ORGANIZAȚIONALE ȘI ÎN SPRIJINIREA COLABORĂRII DIN COMUNITATEA EDUCAȚIONALĂ

Secretar Pavăl Gabriela
Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir" Suceava

Cultura organizațională reprezintă un element fundamental în funcționarea eficientă a instituțiilor de învățământ, influențând relațiile profesionale, comunicarea și climatul educațional. Pe lângă activitatea cadrelor didactice, cadrele didactice auxiliare contribuie în mod semnificativ la susținerea procesului educațional prin activități administrative, organizatorice și de comunicare instituțională. Lucrarea evidențiază rolul cadrelor didactice auxiliare în consolidarea culturii organizaționale, în facilitarea colaborării dintre conducere, cadre didactice, elevi și părinți, precum și în sprijinirea eficienței administrative a unității de învățământ.

Cultura organizațională a unei instituții de învățământ reprezintă ansamblul valorilor, normelor și practicilor care influențează modul de funcționare al școlii și relațiile dintre membrii comunității educaționale. Aceasta se reflectă în climatul de lucru, în calitatea comunicării, în modul de colaborare și în capacitatea instituției de a răspunde eficient cerințelor educaționale. Din această perspectivă, cultura organizațională nu este construită exclusiv prin activitatea didactică, ci este rezultatul contribuției tuturor actorilor implicați, inclusiv a cadrelor didactice auxiliare, care au un rol esențial în asigurarea stabilității și continuității activităților instituționale.

Cadrele didactice auxiliare contribuie în mod direct la buna funcționare a școlii prin activități administrative, organizatorice și de comunicare instituțională. Gestionarea documentelor școlare, a situațiilor elevilor, a corespondenței oficiale și a relațiilor cu instituțiile partenere presupune rigoare, responsabilitate și respectarea cadrului legislativ. Prin aceste activități, cadrele didactice auxiliare creează premisele necesare desfășurării eficiente a procesului educațional și susțin activitatea cadrelor didactice, facilitând concentrarea acestora asupra actului didactic propriu-zis.

Un element definitoriu al culturii organizaționale îl reprezintă colaborarea dintre cadrele

didactice auxiliare, cadrele didactice și conducerea unității de învățământ. Această colaborare se bazează pe comunicare clară, transparență și respect reciproc, fiind esențială pentru implementarea deciziilor manageriale și pentru organizarea activităților școlare și extracurriculare. Cadrele didactice auxiliare au rolul de a asigura circulația eficientă a informațiilor, de a sprijini organizarea evenimentelor educaționale și de a contribui la menținerea unui climat de lucru echilibrat și funcțional în cadrul instituției.

Comunicarea instituțională reprezintă un pilon central al eficienței administrative și al colaborării în comunitatea educațională. Cadrele didactice auxiliare interacționează constant cu elevii, părinții și instituțiile externe, asigurând transmiterea corectă și la timp a informațiilor relevante. Modul în care această comunicare este realizată influențează imaginea instituției și nivelul de încredere al comunității educaționale. În acest context, utilizarea instrumentelor digitale și gestionarea documentelor în format electronic contribuie la modernizarea activității administrative și la adaptarea școlii la cerințele societății contemporane.

Sprijinul oferit de cadrele didactice auxiliare cadrelor didactice și elevilor este un alt aspect important al contribuției acestora la cultura organizațională. Prin clarificarea procedurilor administrative, gestionarea situațiilor școlare și oferirea de informații necesare desfășurării activităților educaționale, cadrele didactice auxiliare contribuie la reducerea dificultăților administrative și la crearea unui mediu educațional stabil și predictibil. Acest sprijin favorizează colaborarea și dezvoltarea relațiilor profesionale bazate pe respect și responsabilitate.

De asemenea, cadrele didactice auxiliare au un rol important în susținerea inițiativelor educaționale și a proiectelor desfășurate la nivelul unității de învățământ. Implicarea lor în organizarea activităților, în gestionarea documentației și în relația cu partenerii educaționali contribuie la dezvoltarea capitalului uman al școlii și la promovarea unei culturi organizaționale orientate spre performanță și excelență. Prin profesionalism și implicare, cadrele didactice auxiliare devin parteneri activi în procesul de dezvoltare instituțională.

În contextul actual, marcat de schimbări legislative, tehnologice și sociale, rolul cadrelor didactice auxiliare capătă o importanță tot mai mare. Capacitatea acestora de a se adapta noilor cerințe, de a utiliza instrumente moderne de lucru și de a colabora eficient cu ceilalți membri ai comunității educaționale contribuie la creșterea eficienței instituționale și la consolidarea culturii organizaționale. Astfel, cadrele didactice auxiliare nu reprezintă doar un suport administrativ, ci un element activ în procesul de modernizare și dezvoltare a școlii.

În concluzie, cadrele didactice auxiliare joacă un rol esențial în consolidarea culturii organizaționale și în sprijinirea colaborării din comunitatea educațională. Prin activitatea lor administrativă, comunicarea instituțională eficientă, sprijinul acordat cadrelor didactice și elevilor, precum și implicarea în proiecte educaționale, acestea contribuie în mod direct la calitatea procesului educațional și la funcționarea eficientă a instituției de învățământ. Recunoașterea și valorizarea rolului cadrelor didactice auxiliare reprezintă o condiție necesară pentru dezvoltarea durabilă a școlii și pentru atingerea excelenței în educație

Bibliografie

MAIOR, Corneliu. *Management educaţional*. " Vasile Goldiş" University Press, 2011.

PÂNIȘOARĂ, Ion Ovidiu. Comunicare eficientă, ediția a II-a, revizuită și adăugită. *Iași: Polirom*, 2006.

PÂNIŞOARĂ, Georgeta et PÂNIŞOARĂ, Ion-Ovidiu. *Managementul resurselor umane: ghid practic*. Polirom, 2016.

POP, Liliana. Management educaţional. In : *Management educaţional pe plan internaţional*. Editura Lumen, Asociatia Lumen, 2007. p. 77-81.

CORELAȚIA DINTRE DEZVOLTAREA CAPITALULUI UMAN ȘI EFICIENȚA PROCESULUI DIDACTIC ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. dr. Maria Bursuc
Colegiul Economic ”Dimitrie Cantemir” Suceava

Rezumat

Articolul analizează relația dintre dezvoltarea capitalului uman și eficiența procesului didactic în sistemul educațional românesc. Pornind de la premisa că factorul uman constituie cea mai valoroasă resursă a unei instituții de învățământ, lucrarea evidențiază modul în care investiția în formarea și perfecționarea cadrelor didactice contribuie la creșterea calității educației, la inovarea metodelor pedagogice și la obținerea performanței școlare[1]. Studiul se bazează pe analiza literaturii de specialitate și pe exemple de bune practici din școlile românești care promovează excelența prin dezvoltarea resursei umane.

În contextul societății bazate pe cunoaștere, capitalul uman reprezintă principalul motor al progresului economic și social. În domeniul educației, acesta capătă o semnificație dublă: pe de o parte, profesorul este formator de capital uman, iar pe de altă parte, el însuși constituie o componentă esențială a acestuia[2]. În școala românească, calitatea procesului didactic depinde în mod direct de nivelul de pregătire, motivație și implicare al cadrelor didactice. Dezvoltarea capitalului uman presupune o abordare integrată a formării profesionale continue, a managementului resurselor umane și a culturii organizaționale școlare. Eficiența procesului didactic nu poate fi atinsă fără o investiție constantă în oameni, în competențele și valorile lor profesionale.

Termenul „capital uman” desemnează totalitatea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și valorilor dobândite de o persoană, care îi permit să contribuie la dezvoltarea societății[3]. În educație, capitalul uman are o dimensiune complexă: cuprinde atât competențele pedagogice ale profesorilor, cât și capacitatea instituțiilor de a le valorifica în scopul creșterii performanței. În literatura de specialitate, se subliniază că investițiile în capitalul uman – prin formare inițială, formare continuă, evaluare și motivare – generează randamente superioare altor forme de investiții. Profesorii bine pregătiți, motivați și susținuți de un management eficient determină un impact pozitiv asupra rezultatelor elevilor, asupra climatului școlar și asupra imaginii publice a instituției.

Eficiența procesului didactic poate fi definită ca raportul dintre rezultatele educaționale obținute și resursele utilizate pentru atingerea acestora[4]. Acest concept presupune evaluarea nu doar a rezultatelor elevilor, ci și a modului în care resursele umane, materiale și logistice sunt mobilizate în procesul educațional. Printre principalii factori determinanți ai eficienței se numără calitatea pregătirii profesionale a cadrelor didactice, nivelul de cunoștințe pedagogice și disciplinare care influențează modul de predare, capacitatea de adaptare la nevoile elevilor și

[1] Becker, G. S. (1993). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education*. University of Chicago Press. Drucker, P. F. (1994).
[2] Drucker, P. F. (1994). *Management Challenges for the 21st Century.* HarperBusiness.
[3] Popescu, C. (2020). *Capitalul uman și performanța în educația românească.* Revista de Științe ale Educației, 12(3), 45-60.
[4] Lupu, I., & Matei, L. (2018). *Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și impactul asupra performanței școlare.* București: Editura Didactică și Pedagogică.

performanța școlară. Utilizarea metodelor moderne de predare-învățare, precum metode interactive, predare diferențiată, învățare bazată pe proiecte și integrarea tehnologiilor digitale, stimulează gândirea critică, creativitatea și autonomia elevilor, contribuind la rezultate educaționale mai solide. Climatul educațional și cultura organizațională, caracterizate printr-un mediu pozitiv, incluziv și motivant, facilitează învățarea și crește implicarea elevilor[5]. Gradul de implicare al elevilor și al comunității, precum și existența unui management educațional orientat spre performanță, joacă, de asemenea, un rol esențial. Corelația dintre aceste variabile este strânsă: un profesor competent și motivat va adapta metodele de predare la nevoile reale ale elevilor, va stimula gândirea critică și creativitatea și va contribui la dezvoltarea unui mediu de învățare performant[6]. Lipsa formării continue, a sprijinului managerial și a resurselor adecvate poate reduce semnificativ eficiența procesului educațional, generând rezultate sub așteptări și diminuând motivația cadrelor didactice și a elevilor.

Formarea continuă reprezintă un pilon central al politicilor educaționale europene și românești și constituie o condiție esențială pentru menținerea și îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice[7]. Aceasta nu se limitează la actualizarea cunoștințelor de specialitate, ci include dezvoltarea abilităților pedagogice, digitale, manageriale și sociale. Programele de perfecționare a cadrelor didactice au evoluat semnificativ în ultimele două decenii, fiind adaptate la cerințele schimbărilor curriculare, integrarea tehnologiilor digitale și nevoia de evaluare continuă a elevilor. Participarea activă la formare contribuie la creșterea performanței didactice, la îmbunătățirea satisfacției profesionale și la consolidarea capacității de inovare pedagogică[8]. Formarea continuă are și un impact strategic asupra școlii ca instituție: consolidează identitatea organizațională, creează o cultură a învățării permanente și pregătește cadrele didactice pentru schimbările viitoare în educație, transformând capitalul uman într-un factor de competitivitate și excelență.

Analiza instituțiilor de învățământ preuniversitar care au implementat programe integrate de dezvoltare profesională arată că acestea obțin rezultate superioare în ceea ce privește performanța elevilor și satisfacția cadrelor didactice[9]. Astfel de programe combină formarea profesională continuă, mentoratul și tutoriatul, schimbul de bune practici și evaluarea periodică a performanței. Exemplele concrete includ programele derulate prin Casa Corpului Didactic, care promovează predarea centrată pe competențe, învățarea colaborativă și utilizarea resurselor digitale[10]. Rezultatele obținute demonstrează că investiția în dezvoltarea capitalului uman duce la creșterea randamentului educațional, reducerea diferențelor de performanță între elevi, creșterea motivației profesorilor și consolidarea coeziunii echipei didactice. Astfel, capitalul uman se transformă într-un factor strategic de inovare și progres instituțional, iar școlile care investesc sistematic în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice se bucură de un mediu educațional mai performant, adaptabil și orientat spre excelență.

Concluzii

Relația dintre dezvoltarea capitalului uman și eficiența procesului didactic este una de interdependență. Fără investiții constante în formarea și motivarea cadrelor didactice, calitatea

[5] UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action.* Paris: UNESCO.
[6] Ibid
[7] Lupu, I., & Matei, L. (2018). *Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și impactul asupra performanței școlare.*
[8] Ibid
[9] Casa Corpului Didactic. (2021). *Programe de formare continuă pentru cadrele didactice.* București.
[10] Ibid

educației nu poate fi sustenabilă[11]. Profesorul reprezintă nucleul capitalului uman al școlii, iar succesul elevilor reflectă valoarea acestui capital. Consolidarea capitalului uman în școala românească presupune politici educaționale coerente, resurse financiare adecvate și o cultură organizațională bazată pe învățare continuă, colaborare și excelență[12]. Numai astfel educația românească poate răspunde provocărilor unei societăți în schimbare și poate contribui la formarea unei generații capabile, responsabile și inovatoare.

Bibliografie

Becker, G. S. (1993). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education*. University of Chicago Press.

Casa Corpului Didactic. (2021). *Programe de formare continuă pentru cadrele didactice*. București.

Drucker, P. F. (1994). *Management Challenges for the 21st Century*. HarperBusiness.

Lupu, I., & Matei, L. (2018). *Dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și impactul asupra performanței școlare*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Popescu, C. (2020). Capitalul uman și performanța în educația românească. *Revista de Științe ale Educației*, 12(3), 45–60.

UNESCO. (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action*. Paris: UNESCO.

[11] Becker, G. S. (1993).
[12] Popescu, C. (2020)

Lucrările simpozionului județean *Dimitrie Cantemir - un destin românesc în Luminile europene*

Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”
Suceava, 2025

ISSN 3061 - 6174
ISSN-L 3061 - 6174